

**ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΚΑ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ

**Οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας
(ΕΟΕΣ) ως εργαλεία οικονομικής διπλωματίας:
Η ευρωπαϊκή και η εθνική εμπειρία.**

ΤΜΗΜΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Επιβλέπων:

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ (PhD, PMP®)

Σπουδάστρια:

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΒΑ

ΑΘΗΝΑ 2017

Οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας
(ΕΟΕΣ) ως εργαλεία οικονομικής διπλωματίας:

Η ευρωπαϊκή και η εθνική εμπειρία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οικονομική διπλωματία θεωρείται ένας από τους κινητήριους μοχλούς ανάπτυξης μιας χώρας και έχει στόχο να προάγει την ευημερία του κράτους καθώς και τους στόχους της εξωτερικής πολιτικής του. Σε αυτό το πλαίσιο, τα υπουργεία οικονομικών, οι εμπορικοί σύνδεσμοι, τα επιμελητήρια, οι εξαγωγικοί φορείς, οι πρεσβείες και τα προξενεία αναγνωρίζονται ως οι βασικοί φορείς προώθησης της οικονομικής διπλωματίας. Ωστόσο, οι νέες κοινωνικοοικονομικές και γεωπολιτικές συνθήκες σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν μεταβάλει τη στοχοθεσία αλλά και τους φορείς άσκησης οικονομικής διπλωματίας. Η νέα οικονομική διπλωματία δεν περιορίζεται μόνον στους αναγνωρισμένους θεσμικούς φορείς της κεντρικής διοίκησης και της αγοράς. Εν προκειμένω, τα τελευταία δέκα χρόνια, στο ενωσιακό πλαίσιο λειτουργίας της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, έχει αναδειχθεί με ιδιαίτερα δυναμικό τρόπο, ο ρόλος των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) στη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επίτευξη των στόχων της νέας οικονομικής διπλωματίας. Στόχος, επομένως, της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθεί ο βαθμός στον οποίο οι ΕΟΕΣ, όπως έχουν συσταθεί και λειτουργούν αυτή τη στιγμή, αποτελούν πρόσθετα εργαλεία της νέας οικονομικής διπλωματίας σε ενωσιακό επίπεδο, τόσο για την προώθηση του καταστατικού στόχου τους, ήτοι την προαγωγή της εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών τους για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της ΕΕ, όσο και για την αύξηση της οικονομικής επιρροής των χωρών που συμμετέχουν σε αυτούς τους Ομίλους. Η διερεύνηση και τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας θα προκύψουν μέσα από την εξέταση του θεσμικού πλαισίου καθώς και της δράσης των υπαρχόντων 65 ΕΟΕΣ (2016) σε ενωσιακό επίπεδο.

Λέξεις-κλειδιά: Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), Οικονομική Διπλωματία, Εδαφική Συνοχή, Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία, Διασυνοριακή Συνεργασία, Πολιτική Συνοχής.

ABSTRACT

Economic diplomacy is considered to be one of the driving forces behind the development of a country and is intended to promote the well-being of the state as well as the objectives of its foreign policy. In this context, finance ministries, trade associations, chambers, exporters, embassies and consulates are recognized as the main promoters of economic diplomacy. However, new socio-economic and geopolitical conditions at a global level have changed both the target and the entities that exercise economic diplomacy. The new economic diplomacy is not restricted to the recognized institutions of the central administration and the market. In this respect, the role of the European Groupings of Territorial Cooperation (EGTCs) in developing a favorable environment for the achievement of the objectives of the new economic diplomacy has emerged in the last ten years in the EU's multi-level governance framework. The aim of this study, therefore, is to investigate the extent to which EGTCs, as set up and operate at the moment, are additional tools of the new economic diplomacy at EU level, both to promote their statutory objective, namely to promote territorial cooperation between their members in order to strengthen the economic, social and territorial cohesion of the EU, and to increase the economic influence of the countries represented in these Groups. The investigation and the results of this work will result from an examination of the institutional framework and the activities of the existing 65 EGTCs (2016) at the Union level.

Key words: European Groups of Territorial Cooperation (EGTC), Economic Diplomacy, Territorial Cohesion, European Territorial Cooperation (INTERREG), Cross-border Cooperation, Cohesion Policy.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1. Στόχοι Εργασίας.....	14
2. Μεθοδολογία Εργασίας.....	15
3. Δομή Εργασίας.....	15
ΜΕΡΟΣ Ι.....	17
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	17
Κεφάλαιο 1.....	19
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ.....	19
1.1 Γενικά.....	19
1.2 Ο Ορισμός της Οικονομικής Διπλωματίας.....	20
1.3 Οι Στόχοι της Οικονομικής Διπλωματίας.....	20
Κεφάλαιο 2.....	25
Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΕ.....	25
2.1 Γενικά.....	25
2.2 Η Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση της ΕΕ.....	25
2.3 Η Εδαφική Διάσταση της Ανάπτυξης.....	27
2.4 Οι Μακροπεριφερειακές Στρατηγικές της ΕΕ.....	29
2.5 Τα Νέα Χρηματο-οικονομικά Εργαλεία της Πολιτικής Συνοχής, 2014-2020.....	31
2.5.1 Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις (ΟΕΕ).....	31
2.5.2 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (Community – Led Local Development – CLLD).....	33
2.5.3 Κοινά Σχέδια Δράσης (ΚΣΔ)/JOINT ACTION PLANS (JAPS).....	34
Κεφάλαιο 3.....	37
ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΟΕΣ.....	37
3.1 Γενικά.....	37
3.2 Το πλαίσιο της Εδαφικής Συνεργασίας πριν από τους ΕΟΕΣ.....	37
3.3 Το ενωσιακό ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ.....	40
3.4 Το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ.....	45
3.4.1 Η Έννοια και η Φύση των ΕΟΕΣ.....	45
3.4.2 Οι Σκοποί και οι Δραστηριότητες των ΕΟΕΣ.....	46
3.4.3 Η Συμμετοχή σε ΕΟΕΣ.....	48
ΜΕΡΟΣ ΙΙ.....	51
ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	51
Κεφάλαιο 4.....	53
Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΟΕΣ.....	53
4.1 Γενικά.....	53
4.2 Η Γεωγραφία των ΕΟΕΣ.....	53
4.3 Οι Τομείς δράσης των ΕΟΕΣ.....	55
4.4 Τα νέα Εργαλεία της Πολιτικής Συνοχής και οι ΕΟΕΣ το 2016.....	57
4.5 Εμπειρική Ανάλυση μέσα από τις Καλές Πρακτικές των υπαρχόντων ΕΟΕΣ.....	59

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ.....	73
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	73
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	91

ΕΣΔΔΑ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΒΑ

© 2017

Με την Επιφύλαξη Παντός Δικαιώματος

«Δηλώνω ρητά ότι, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας, δεν παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής»

Αθήνα, 27/10/2017

Υπογραφή

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΒΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Πίνακας 1: ΕΟΕΣ και Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	Σελ. 54
Πίνακας 2: Η Γεωγραφία των ΕΟΕΣ	Σελ. 55
Πίνακας 3: Τα θεματικά πεδία των δράσεων των ΕΟΕΣ	Σελ. 56
Πίνακας 4: Συγκριτική χρήση των νέων εργαλείων από τους ΕΟΕΣ για το 2015 και 2016	Σελ. 58
Πίνακας 5: Πρόθεση χρήσης των νέων εργαλείων από τους ΕΟΕΣ	Σελ. 58

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

AEBR	Association of European Border Regions/ Ένωση Παράκτιων Περιφερειών της Ευρώπης
CLLD	Community Led Local Development
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία
ΕΕΤΑΑ	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΜΓ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας
ΕΟΕΣ/EGTC	Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας/ European Groups of Territorial Cooperation
ΕUSDR	Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Περιοχή του Δούναβη (EU Strategy for the Danube Region)
ΕΤΘΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
ΕτΠ	Επίτροπή των Περιφερειών
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΚΣΔ/JAP	Κοινά Σχέδια Δράσης/ Joint Action Plans
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΠΒ	Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας
Ν.	Νόμος
ΣΔΕΕ	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΟΕΕ	Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις

ΟΤΑ

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΟΤΔ

Ομάδες Τοπικής Δράσης

Φ.Ε.Κ.

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σημασία της οικονομικής διπλωματίας ως μέσου και διαδικασίας πολιτικής έχει τονιστεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, κυρίως μετά το τέλος της ψυχροπολεμικής περιόδου και την παγκόσμια επικράτηση του δόγματος του ελεύθερου εμπορίου, και αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος της εξωτερικής πολιτικής κάθε σύγχρονου κράτους. Όμως η παγκοσμιοποίηση, οι νέες περιφερειακές συνεργασίες και ολοκληρώσεις μεταβάλλουν την παραδοσιακή μορφή της οικονομικής διπλωματίας, και έτσι αυξάνεται και διαφοροποιείται ο αριθμός και η θεσμική μορφή των εσωτερικών παικτών που δρουν σε υπερεθνικό επίπεδο.

Η ικανότητα των κεντρικών διοικήσεων να αναζητήσουν λύσεις για τα μεγαλύτερα προβλήματα που απασχολούν τον κόσμο σήμερα αμφισβητείται πλέον εντόνως. Αυτό, βέβαια, οφείλεται αφενός στο γεγονός ότι αρκετά από τα σύγχρονα προβλήματα εκφεύγουν του σκληρού πυρήνα των αρμοδιοτήτων τους, και αφετέρου, στο ότι τα εσωτερικά ζητήματα έχουν εξόχως διεθνοποιηθεί (TAVARES, 2016: 228).

Μεταξύ των νέων παικτών συγκαταλέγονται και οι ΕΟΕΣ, οι οποίοι δημιουργήθηκαν από την Ε.Ε. ως θεσμικά εργαλεία για την προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης. Πράγματι, ο Κανονισμός 1082/2006 θέσπισε τον ΕΟΕΣ ως ένα προαιρετικό μηχανισμό συνεργασίας σε κοινοτικό επίπεδο, μεταξύ κυρίως των περιφερειακών και τοπικών αρχών των κρατών – μελών κατά την εφαρμογή και τη διαχείριση δράσεων εδαφικής συνεργασίας, ο οποίος θα αποτελεί αυτοτελή νομική οντότητα, θα ενεργεί εξ ονόματος των μελών του και θα έχει ως σκοπό τον περιορισμό των δυσχερειών που αναφύονται λόγω των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών¹. Ειδικότερα, όπως ορίζει το άρθρο 1 παρ. 2 του Κανονισμού, ο ΕΟΕΣ αποσκοπεί στη διευκόλυνση και στην προαγωγή της διασυνοριακής, διακρατικής ή/και διαπεριφερειακής συνεργασίας («εδαφική συνεργασία») μεταξύ των μελών του, με αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Έτσι, ο

¹ Βλ. τις εισαγωγικές σκέψεις 2-4, 8 και 11 του Κανονισμού, οι οποίες αναφέρονται στις σημαντικές δυσχέρειες στο πλαίσιο αυτών των συνεργασιών, ή στην ανεπάρκεια των υφιστάμενων μηχανισμών (όπως ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού) για την οργάνωση δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006 (κυρίως στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Intereg), καθώς και στις νέες ανάγκες εδαφικής συνεργασίας που προέκυψαν μετά τη διεύρυνση της Ε.Ε., οι οποίες οδήγησαν τον ευρωπαϊκό νομοθέτη στη θέσπιση του ΕΟΕΣ, ως ενός θεσμού που θα στοχεύει, μέσω της ενίσχυσης των εδαφικών συνεργασιών, στην επίτευξη του στόχου της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής που θέτουν οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες (άρθρο 127) .

ΕΟΕΣ ενεργώντας στο πλαίσιο των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί από τα μέλη του, αναλαμβάνει κυρίως καθήκοντα για την εφαρμογή προγραμμάτων ή έργων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, μέσω του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ ή / και του Ταμείου Συνοχής (ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, 2017 α· β· γ). Παράλληλα, είναι δυνατόν ο ΕΟΕΣ να διεξάγει (και) άλλες δράσεις εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του για την εξυπηρέτηση του ανωτέρω στόχου με ή χωρίς οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας². Πράγματι, ο ρόλος των ΕΟΕΣ δεν εξαντλείται στα διμερή και πολυμερή προγράμματα εδαφικής συνεργασίας της βασικής επενδυτικής πολιτικής της ΕΕ, της πολιτικής συνοχής, αλλά επεκτείνεται και σε άλλες πολιτικές της Ε.Ε. όπως οι μεταφορές, η αγροτική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίες συνδέονται άμεσα με την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα³.

Με αυτόν τον τρόπο, οι ΕΟΕΣ δημιουργούν το κατάλληλο περιβάλλον για επενδύσεις εντός των ορίων των περιοχών που εκπροσωπούνται σε αυτούς και αυτό επιτυγχάνεται χάρη στη θεσμική συνέχειά τους. Η προσέλκυση και διατήρηση των επενδύσεων στη γεωγραφική επικράτεια κάθε ΕΟΕΣ και η στήριξη νεοφυών επιχειρήσεων και ΜΜΕ συγκαταλέγονται στους στόχους τους, γεγονός που τους καθιστά μέσο οικονομικής διπλωματίας. Μάλιστα, αναγνωρίζεται ότι οι ΕΟΕΣ δύνανται να λειτουργούν ακόμη και σε μακροπεριφερειακό επίπεδο, όπου προβλέπονται τόσο μέτρα για επενδύσεις σε υποδομές, όσο και μέτρα για την προβολή και την ενθάρρυνση συνεργειών μεταξύ φορέων για τη δημιουργία μιας «διεθνούς ζώνης ολοκλήρωσης» (COMMITTEE OF THE REGIONS, 2001).

1. Στόχοι Εργασίας

Η παρούσα εργασία έχει στόχο να αναδείξει το δυναμικό των ΕΟΕΣ για την επίτευξη βασικών σκοπών της οικονομικής διπλωματίας σε ενωσιακό επίπεδο. Μέσω της διερεύνησης της έννοιας της οικονομικής διπλωματίας, των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων της πολιτικής συνοχής, του θεσμικού πλαισίου, αλλά και της υφιστάμενης γεωγραφίας και των δράσεων των Ομίλων σε ευρωπαϊκό

² Άρθρο 7 παρ. 1-3. Η παρ. 4 ρητά εξαιρεί από τα καθήκοντα που μπορούν να ανατεθούν στον ΕΟΕΣ εκείνα που αφορούν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και αρμοδιοτήτων που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή άλλων δημοσίων αρχών (π.χ. αστυνομία, δικαιοσύνη, εξωτερική πολιτική κ.λ.π.).

³ Σε κοινοβουλευτική ερώτηση, στις 22 Ιουνίου 2015, ο τότε αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών αρμόδιος για τις Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις και νυν Υπουργός Οικονομικών, κ. Ε. Τσακαλώτος, υποστήριξε ότι «οικονομική διπλωματία δεν είναι μόνο οι εξαγωγές μας, αλλά είναι και η προσέλκυση επενδύσεων, είναι και η αύξηση του τουρισμού μας, είναι και η αναβάθμιση της χώρας στον διεθνή ενεργειακό χάρτη». (Πρακτικά Βουλής, ΙΣΤ΄ Περίοδος, Α΄ Σύνοδος).

επίπεδο επιδιώκεται να αναδειχθεί η σημασία τους για τους στόχους της νέας οικονομικής διπλωματίας.

2. Μεθοδολογία Εργασίας

Το υλικό για την εκπόνηση της εργασίας προέρχεται κυρίως από την ενδελεχή μελέτη του ενωσιακού και θεσμικού πλαισίου των Ομίλων, συνεντεύξεις με εκπροσώπους των ΕΟΕΣ και τις ιστοσελίδες των ίδιων των ΕΟΕΣ και της σχετικής Πλατφόρμας της Επιτροπής των Περιφερειών.

3. Δομή Εργασίας

Στο πρώτο κεφάλαιο της θεωρητικής ανάλυσης της οικονομικής διπλωματίας αναλύεται κατ' αρχάς η σημασία της ως μέσου και διαδικασίας πολιτικής, κυρίως μετά το τέλος της ψυχροπολεμικής περιόδου και την παγκόσμια επικράτηση του δόγματος του ελεύθερου εμπορίου, ως αναπόσπαστο μέρος της εξωτερικής πολιτικής κάθε σύγχρονου κράτους. Σε αυτό το πλαίσιο, θα καταδειχθεί ότι η παγκοσμιοποίηση, οι νέες περιφερειακές συνεργασίες και ολοκληρώσεις μεταβάλλουν την παραδοσιακή μορφή της οικονομικής διπλωματίας με την αύξηση και τη διαφοροποίηση του αριθμού και της θεσμικής μορφής των «εσωτερικών παικτών» που δρουν σε υπερεθνικό επίπεδο. Νέα εργαλεία και νέα προγράμματα δημιουργούνται για να υπηρετήσουν τις διμερείς και πολυμερείς εξωτερικές σχέσεις μέσα από διακρατικά, διασυνοριακά και διαπεριφερειακά προγράμματα συνεργασίας, στο πλαίσιο της Ε.Ε. και της εθνικής συμμετοχής σε αυτήν.

Στο δεύτερο κεφάλαιο της μελέτης παρουσιάζονται βασικές διαστάσεις της σύγχρονης οικονομικής διπλωματίας της ΕΕ, όπως οι έννοιες της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης, οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ και τα σχετικά χρηματοδοτικά εργαλεία της πολιτικής συνοχής. Μετά την εισαγωγή της εδαφικής συνοχής ως αδιάσπαστου μέρους της πολιτικής συνοχής της Ε.Ε., γίνεται προσπάθεια να ενσωματωθεί η έννοια του «εδαφικού κεφαλαίου» σε όλες τις αναπτυξιακές πολιτικές της Ένωσης. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε γεωγραφικής περιοχής, η Ε.Ε. δημιούργησε νέα εργαλεία για την ισότιμη περιφερειακή ανάπτυξη, όπως οι ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις και τα κοινά σχέδια δράσης. Οι ΕΟΕΣ δύνανται να αξιοποιήσουν αυτά και άλλα μέσα της Ε.Ε. για την προώθηση των στόχων της εδαφικής ανάπτυξης και συνοχής

της Ένωσης μέσα από στοχευμένες δράσεις, εκπληρώνοντας παράλληλα και σκοπούς της οικονομικής διπλωματίας.

Στη συνέχεια (κεφ. 3) γίνεται ενδελεχής ανάλυση του θεσμικού πλαισίου σύστασης και λειτουργίας των ΕΟΕΣ σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Σε αυτό το κεφάλαιο επιχειρείται να αναδειχθούν οι θεσμικές δυνατότητες των Ομίλων να λειτουργήσουν ως καταλύτες χωρικών επενδύσεων και αναπτυξιακών έργων, επεκτείνοντας την επιρροή τους και σε τρίτες χώρες εκτός της Ε.Ε.

Τέλος, στο κεφάλαιο 4, εξετάζονται επιλεγμένες δράσεις των υπαρχόντων ΕΟΕΣ σε ενωσιακό επίπεδο, προκειμένου να καταδειχθεί ο βαθμός στον οποίο οι Όμιλοι αποτελούν εργαλεία της οικονομικής διπλωματίας, χρησιμοποιώντας κάποια από τα μέσα άσκησης της κι εξυπηρετώντας παραδοσιακούς στόχους της.

Στα συμπεράσματα επιχειρείται μία σύνοψη των αποτελεσμάτων της μελέτης, και καταγράφονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και μελέτη στο πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης, αλλά και της διεθνούς μακροοικονομικής πολιτικής.

ΜΕΡΟΣ Ι

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Κεφάλαιο 1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

1.1 Γενικά

Μετά το τέλος του Ψυχρού πολέμου η οικονομική διπλωματία φαίνεται να κερδίζει έδαφος στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής, καθώς ένα μεγάλο μέρος του στρατηγικού ενδιαφέροντος και της προσοχής των κρατών στρέφεται στην ικανοποίηση των οικονομικών τους συμφερόντων. Η επικράτηση του δόγματος του ελεύθερου εμπορίου, η πρόοδος στον τομέα των μεταφορών και των επικοινωνιών και η μείωση του κόστους της επιχειρηματικής δραστηριότητας χάρη στις τεχνολογικές και οργανωτικές καινοτομίες, έχει οδηγήσει τα κράτη και τις περιφέρειές τους σε μια κατάσταση αυξημένης αλληλεξάρτησης⁴. Έτσι, καθώς τα αντικειμενικά εμπόδια ελαττώνονται, το βάρος πέφτει στις προσπάθειες εξάλειψης των τεχνητών εμποδίων που εγείρονται μέσα από οποιαδήποτε επίσημη κρατική δράση και διοικητική διαδικασία. Η αλληλεξάρτηση, ωστόσο, των οικονομιών φέρνει στο προσκήνιο τη θεωρητική επαναπροσέγγιση του διεθνούς εμπορίου αλλά και των θεσμικών συνεργασιών, κατά την οποία η στατική τυποποίηση του τέλει ανταγωνισμού υποχωρεί, δίνοντας τη θέση της σε ένα περιβάλλον όπου σημαντικό ρόλο παίζουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιοχών και όπου οι συμπεριφορές των οικονομικών δρώντων σε αυτές δεν θεωρούνται στατικές αλλά δυναμικές και αλληλοεξαρτώμενες (NEUGEBOREN, 2000:306)

Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι η οικονομική διπλωματία ασχολείται με το διαχωρισμό των αγορών⁵, όταν ασκείται σε διεθνές επίπεδο, και με την ενοποίηση

⁴ Μία μερίδα μελετητών θεωρεί ότι με την αύξηση των επαφών και τη επικοινωνίας μεταξύ ατόμων και κυβερνήσεων, το ανεμπόδιο εμπόριο προωθεί τις σχέσεις πολιτικής συνεργασίας. Επίσης, θεωρεί ότι με την εξάπλωση του εμπορίου ατονούν τα κίνητρα για εδαφικές επεκτάσεις, ιμπεριαλιστικές συμπεριφορές και διεθνείς συγκρούσεις. Έτσι, η αλληλεξάρτηση των οικονομιών έχει θετικά αποτελέσματα και στις διεθνείς πολιτικές σχέσεις εφόσον το κόστος τυχόν πολιτικών αναταραχών μεταξύ δύο οικονομικών εταίρων αυξάνεται μέσω της αλληλεξάρτησης των οικονομιών τους. Αντίθετα, μια άλλη μερίδα ερευνητών θεωρεί ότι η άνιση κατανομή των ωφελημάτων του εμπορίου μεταξύ των οικονομικών εταίρων οδηγεί σε σχέσεις οικονομικής εξάρτησης, οι οποίες μπορούν πολύ εύκολα να πυροδοτήσουν και πολιτικές διαμάχες. Τέλος, υπάρχει και η άποψη ότι οι διεθνείς οικονομικές σχέσεις δεν επηρεάζουν τις πολιτικές συγκρούσεις (Βλ. J. M. F. Blanchard, E. D. Mansfield & N. M. Ripsman, *The Political Economy of National Security: Economic Statecraft, Interdependence and International Conflict*, στο *Power and the Purse. Economic Statecraft, Interdependence and National Security*, Frank Cass, London-Portland Or, 2000, σ. 7-9).

⁵ Θεωρείται, βέβαια, ότι οι τεχνολογικές και κοινωνικές εξελίξεις πιέζουν τις εθνικές αγορές προς μία κατάσταση αυξημένης αλληλεξάρτησης και ότι, σε κάποιο δεδομένο σημείο, το οικονομικό και κοινωνικό κόστος του διαχωρισμού των αγορών θα είναι πολύ μεγάλο, με συνέπεια τα κράτη να στραφούν στη δεύτερη επιλογή, δηλαδή την ενοποίηση των πολιτικών τους (Βλ. Pinder, 1976:317)

των πολιτικών, όταν ασκείται σε συλλογικό και συνεργατικό επίπεδο. Στη δεύτερη περίπτωση οποιαδήποτε οικονομικά μέτρα και η επιβολή τους είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων και συντονισμένων δράσεων μεταξύ των συνεργαζόμενων μερών. Στην Ε.Ε. πολιτικές σε συλλογικό επίπεδο είναι ο ήπιος δανεισμός, η οικονομική αναπτυξιακή βοήθεια, η θέσπιση περιφερειακών ταμείων χρηματοδότησης (PINDER, 1976: 316-317) και η θεσμοποιημένη συνεργασία των ΕΟΕΣ.

Κατόπιν των ανωτέρω, στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται η εννοιολόγηση της παραδοσιακής διπλωματίας και η ανάλυση των τάσεων της νέας οικονομικής διπλωματίας, στις οποίες εντάσσονται και οι ΕΟΕΣ.

1.2 Ο Ορισμός της Οικονομικής Διπλωματίας

Η οικονομική διπλωματία χρησιμοποιείται συνήθως με δύο έννοιες. Η πρώτη αναφέρεται στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής με τη χρήση οικονομικών μέσων. Υπό την έννοια αυτήν, η οικονομική διπλωματία ανήκει στους μηχανισμούς διαμόρφωσης, άσκησης και υλοποίησης εξωτερικής πολιτικής.

Η δεύτερη έννοια αναφέρεται στη χρήση διπλωματικών μέσων για την προώθηση και την επίτευξη οικονομικών στόχων. Υπό αυτήν την έννοια, η οικονομική διπλωματία προσλαμβάνει μορφές, όπως η διαμόρφωση μιας συγκροτημένης εξαγωγικής πολιτικής, η ενίσχυση της διεθνούς δραστηριότητας μιας επιχείρησης, η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, η διαπραγμάτευση σε πολυμερές ή διμερές επίπεδο μέτρων προστασίας της εσωτερικής αγοράς και η ανάπτυξη προγραμμάτων αναπτυξιακής βοήθειας (JONES, 2001:349-350).

Όπως θα φανεί και στη συνέχεια, η δράση των ΕΟΕΣ προσιδιάζει στον εννοιολογικό ορίζοντα του δεύτερου ορισμού της οικονομικής διπλωματίας. Τόσο το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ομίλων, όσο και οι δράσεις τους προάγουν τη χρήση πολιτικών, διπλωματικών μέσων για την επίτευξη της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της εδαφικής ανάπτυξης.

1.3 Οι Στόχοι της Οικονομικής Διπλωματίας

Καθώς σημαντικές πρωτοβουλίες της οικονομικής διπλωματίας μπορεί να εξυπηρετούν τόσο οικονομικούς όσο και πολιτικούς σκοπούς, είναι δύσκολο να

γίνει διαχωρισμός ανάμεσα στους οικονομικούς και τους πολιτικούς στόχους της. Η Susan Strange αναφέρει ότι δεν υπήρξε ποτέ διαχωρισμός μεταξύ πολιτικής και οικονομίας στον πραγματικό κόσμο (STRANGE, 1999:132-133).

Σύμφωνα με τον Baldwin (BALDWIN, 1985:40-41), κάποιοι από τους συνήθεις στόχους της οικονομικής διπλωματίας είναι οι εξής:

- i. η εξασθένιση ή η ενίσχυση της ηγεσίας ενός άλλου κράτους,
- ii. η αλλαγή του πολιτικού συστήματος ενός άλλου κράτους,
- iii. η αλλαγή εθνικών ή εξωτερικών πολιτικών ενός άλλου κράτους,
- iv. η μεταβολή των δυνατοτήτων ενός άλλου κράτους,
- v. η προβολή μιας συγκεκριμένης ιδεολογίας,
- vi. η αποτροπή του πολέμου,
- vii. η πρόσκτηση ή η διατήρηση συμμάχων,
- viii. η εξασθένιση ή η ενίσχυση των συμμάχων άλλων χωρών,
- ix. η παύση ή η ελάττωση των επιπέδων βίας ενός διενεργούμενου πολέμου,
- x. ο επηρεασμός της δασμολογικής πολιτικής μιας άλλης χώρας,
- xi. η αλλαγή του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης μιας άλλης χώρας,
- xii. η μεταβολή του οικονομικού συστήματος μιας άλλης χώρας,
- xiii. η απόκτηση πρόσβασης στα αγαθά ή τις υπηρεσίες μιας άλλης χώρας,
- xiv. η άρνηση πρόσβασης μιας άλλης χώρας στα αγαθά ή τις υπηρεσίες μιας τρίτης χώρας,
- xv. η μεταβολή του οικονομικού επιπέδου μιας άλλης χώρας και
- xvi. η επιτάχυνση ή η επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάκαμψης μιας άλλης χώρας μετά από ένα πόλεμο.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των περιφερειακών συνεργασιών και ολοκληρώσεων, αλλά και των υπο-περιφερειακών συνεργασιών⁶ (ΜΑΝΩΛΗ, ΜΑΡΗΣ, 2015:81), αυξάνεται ο αριθμός των εσωτερικών δρώντων σε υπερεθνικό και υποεθνικό επίπεδο. Οι κύριοι πρωταγωνιστές για την ανάπτυξη των περιφερειακών συνεργασιών δεν είναι μόνο τα κράτη, αλλά ένας ολοένα και αυξανόμενος αριθμός φορέων της κοινωνίας των πολιτών, όπου δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη συνεργατικών τάσεων και αλληλεπίδρασης. Η διαχείριση αυτών των συνεργατικών τάσεων απαιτεί συλλογικές συμπεριφορές που δομούνται μέσα από τους ίδιους τους περιφερειακούς θεσμούς, οι οποίοι δημιουργούν συλλογικούς κώδικες συμπεριφοράς, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στη θεμελίωση της παγκόσμιας διακυβέρνησης (ΤΣΑΡΔΑΝΙΔΗΣ, 2012:101).

Η οικονομική διπλωματία ως μέσο άσκησης της εξωτερικής οικονομικής πολιτικής και ως διαδικασία μεταβάλλεται σύμφωνα με τις περιστάσεις, την πολιτική ιδεολογία και τις προσδοκίες αυτών που λαμβάνουν τις πολιτικές αποφάσεις.

Ως μέσο άσκησης εξωτερικής οικονομικής πολιτικής η οικονομική διπλωματία στοχεύει στην αύξηση των εξαγωγών της χώρας, στην προσέλκυση Ξένων Άμεσων Επενδύσεων, στην υπεράσπιση και προώθηση των θέσεων που έχει διαμορφώσει η χώρα σε όλους τους οργανισμούς και τις συνεργασίες στις οποίες τυχόν είναι μέλος, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) και άλλοι θεσμοί εντός αυτής, όπως οι ΕΟΕΣ.

Στο πλαίσιο του International Business Diplomacy, η οικονομική διπλωματία στοχεύει στην παροχή κάθε δυνατής βοήθειας προς τις ξένες επιχειρήσεις που επιθυμούν να επενδύσουν στη χώρα, στην παροχή κάθε δυνατής αρωγής στις εγχώριες επιχειρήσεις που θέλουν να δραστηριοποιηθούν στην αλλοδαπή, στην άσκηση επιρροής των επιχειρηματικών συνδέσμων και οργανώσεων τόσο στην ημεδαπή όσο και στο εξωτερικό (Επιμελητήρια, Εμπορικές και Βιομηχανικές Ενώσεις κ.ά.).

Πράγματι, η οικονομική διπλωματία ως διαδικασία επιβάλλει τα τελευταία χρόνια σημαντικές μεταβολές στο σύστημα λήψης αποφάσεων της εξωτερικής πολιτικής και επιφέρει αλλαγές στον τρόπο οργάνωσής της. Δημιουργούνται σταδιακά νέοι μηχανισμοί εξωτερικής πολιτικής, οι οποίοι δρουν σε πολυποίκιλους τομείς, όπως

⁶ Η συνεργασία μεταξύ κρατών με στόχο την υποστήριξη των ειδικών συμφερόντων τους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η δημιουργία μιας υπο-περιοχής ξεκινά με γεωγραφικούς προσδιορισμούς με στόχο την ενίσχυση της αλληλεξάρτησης και την ανάπτυξη δικτύων.

είναι η οικονομία, ο πολιτισμός, το περιβάλλον και η εκπαίδευση, ενώ δημιουργούνται και προϋποθέσεις για την αυτονομία της κρατικής γραφειοκρατίας, η οποία αναπτύσσει ανάλογα με το θέμα τις δικές της διαδράσεις και σχέσεις στο εξωτερικό πεδίο (ΚΟΤΖΙΑΣ, 2003:48). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αυξάνεται η γραφειοκρατική διαμάχη ανάμεσα στα διάφορα υπουργεία και υπηρεσίες που ασχολούνται με τα ζητήματα της οικονομικής διπλωματίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΕΟΕΣ φιλοδοξούν να αναδειχθούν ως σημαντικά εργαλεία οικονομικής διπλωματίας καθώς στοχεύουν στην υπέρβαση των παραδοσιακών διοικητικών ορίων και αγκυλώσεων και την ανάδειξη και εμπλοκή ποικίλων δρώντων. Ειδικότερα, όπως θα φανεί και στη συνέχεια, η εμπλοκή των ΕΟΕΣ εξυπηρετεί βασικούς στόχους του International Business Diplomacy, όπως ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, προώθηση βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των υποδομών δικτύων, προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων, βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης κ.ά., στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της πολιτικής συνοχής της Ε.Ε.

Συμπερασματικά, σε ένα πλαίσιο αλληλεξαρτήσεων και ολοκλήρωσης των οικονομικών σχέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, η προσοχή στρέφεται πλέον στην εδαφική διάσταση της ανάπτυξης. Αυτή η διάσταση, όπως θα φανεί, οδήγησε την Ε.Ε, στην εισαγωγή θεσμικών και χρηματοοικονομικών εργαλείων για την επίτευξη της εδαφικής συνοχής. Τέτοια εργαλείο ήταν και η θεσμοθέτηση της σύστασης και λειτουργίας των ΕΟΕΣ, καθώς και των χρηματοοικονομικών εργαλείων που διευκολύνουν το ρόλο τους ως δρώντων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της Πολιτικής Συνοχής. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση των σχετικών δράσεων προϋποθέτει συντονισμό των πολιτικών και των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης με στόχο μια ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη στην Ε.Ε., η οποία αποτελεί το αντικείμενο του επόμενου κεφαλαίου.

Κεφάλαιο 2

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

2.1 Γενικά

Στη Διακήρυξη επ' ευκαιρία της πεντηκοστής επετείου της υπογραφής των Συνθηκών της Ρώμης, (Βερολίνο, 25 Μαρτίου 2007) αναφέρεται: «Υπάρχουν πολλοί στόχοι που δεν μπορούμε να τους πετύχουμε μόνοι μας, αλλά μόνο από κοινού. Τα καθήκοντα κατανέμονται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών τους». Σύμφωνα με τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής των Περιφερειών που εκδόθηκε λίγους μήνες αργότερα (ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, 2009) η διακυβέρνηση είναι ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες για την επιτυχία της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η Ευρώπη θα είναι ισχυρή, τα θεσμικά της όργανα θα διαθέτουν νομιμότητα, οι πολιτικές της θα είναι αποτελεσματικές, οι πολίτες της θα νιώθουν ότι συμμετέχουν και θα ενδιαφέρονται, εάν ο τρόπος διακυβέρνησής της διασφαλίζει τη συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων εξουσίας για την υλοποίηση της ατζέντας και την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων.

Την επαύριον της Συνθήκης της Λισαβόνας, η ΕΕ υλοποιεί ανάγκες της οικονομικής διπλωματίας, προάγοντας την κοινωνική και οικονομική συνοχή μέσα από μια τοποκεντρική προσέγγιση, θεσμοθετώντας, παράλληλα, ζώνες επιρροής σε μακροπεριφερειακό επίπεδο.

Στο υπόλοιπο του κεφαλαίου, θα αναλυθεί η εδαφική διάσταση της χωρικής ανάπτυξης, οι νέες σφαίρες επιρροής που διαμορφώνονται από τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ, και τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία της πολιτικής συνοχής, ως πεδίου άσκησης οικονομικής διπλωματίας σε ενωσιακό επίπεδο.

2.2 Η Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση της ΕΕ

Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής πολιτικής αναφορικά με τη σύγχρονη χρηστή διακυβέρνηση. Το εν εξετάσει σύστημα συνίσταται στη συντονισμένη δράση της Ένωσης, των κρατών-μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, η οποία βασίζεται στην εταιρική

σχέση και στοχεύει στη χάραξη και υλοποίηση των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, 2009: 3).

Στην 80ή Σύνοδο της Ολομέλειάς της, που έλαβε χώρα στις 17 και 18 Ιουνίου 2009, η Επιτροπή των Περιφερειών ενέκρινε τη γνωμοδότηση της πρωτοβουλίας για την κύρωση της Λευκής Βίβλου για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση. Αποτελεί το θεμελιακό κείμενο που ανταποκρίνεται στη βούληση της «σύμπραξης για την οικοδόμηση της Ευρώπης» και θέτει δύο μεγάλους στρατηγικούς στόχους: την ενθάρρυνση της συμμετοχής στην ευρωπαϊκή διαδικασία και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης.

Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση δεν συνοψίζεται στην απλή μεταφορά ευρωπαϊκών ή εθνικών στόχων στο υποεθνικό επίπεδο και τη μετάφρασή τους σε μία τοπική ή περιφερειακή δράση, αμφίβολης χρησιμότητας και αντικτύπου, αλλά πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως μία δυναμική διαδικασία ενσωμάτωσης των στόχων που οι ίδιες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θέτουν και προωθούν ώστε να εφαρμοστούν οι στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται δηλαδή για μία bottom-up οργάνωση του συστήματος λήψης αποφάσεων, που ευνοεί την αποσυγκέντρωση της εξουσίας και τη βελτιστοποίηση της χρησιμότητας των ακολουθούμενων πολιτικών, για τις τοπικές κοινωνίες και οικονομίες.

Βασική προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης αποτελεί η αμοιβαία ευθύνη των τριών επιπέδων διακυβέρνησης - υπερεθνικού, εθνικού και υποεθνικού - ενώ στηρίζεται σε όλες τις πηγές δημοκρατικής νομιμότητας και αντιπροσωπευτικότητας, καθώς καθένα από τα τρία επίπεδα εκφράζεται μέσω αιρετών αντιπροσώπων.

Στη Λευκή Βίβλο για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση (2009) η Επιτροπή των Περιφερειών υπογράμμισε την ανάγκη καθιέρωσης της εταιρικής σχέσης ως βασικής μεθόδου συνεργασίας των τριών επιπέδων εξουσίας, τονίζοντας ότι η σχέση αυτή πρέπει να προσλαμβάνει τόσο κάθετη (εδαφικές αρχές – εθνική κυβέρνηση - Ευρωπαϊκή Ένωση) όσο και οριζόντια έκφανση (εδαφικές αρχές – κοινωνία των πολιτών). Η συστηματοποίηση της ανάλυσης του εδαφικού αντικτύπου της εκάστοτε ενωσιακής δράσης αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό κρίκο στην αλυσίδα της εταιρικής σχέσης, καθώς καθιστά άμεσα αντιληπτές τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες των ενωσιακών πολιτικών που υλοποιούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

2.3 Η Εδαφική Διάσταση της Ανάπτυξης

Πράγματι, η αλλαγή του μοντέλου παραγωγής που επέφερε η αλληλεξάρτηση των οικονομιών και η τεχνολογική πρόοδος, οδήγησε στην άσκηση της οικονομικής πολιτικής μέσα από δίκτυα και στην αποκέντρωση των οικονομικών υποκειμένων. Ο Castells (CASTELLS, 1996) κάνει λόγο για «χώρο των ροών», όπου η χωρικότητα δεν εξαντλείται στα γεωγραφικά όρια αλλά εκτείνεται ανάλογα με τη χωρική δικτύωση των δρώντων που συμμετέχουν στις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές λειτουργίες των πόλεων και των περιφερειών (AMIN, 2007). Ακόμα και οι επιχειρήσεις ωφελούνται από το μοντέλο της χωρικής οριζόντιας δικτύωσης με επιχειρήσεις ίδιου τύπου και αξιοποιούν το επιχειρηματικό κλίμα ορισμένων περιοχών (πχ. φορολογικό καθεστώς) που δημιουργεί οικονομίες συγκέντρωσης οικονομικής δραστηριότητας, ώστε οι επιχειρήσεις να εγκαθίστανται σε συγκεκριμένες περιοχές. Με αυτόν τον τρόπο, διαμορφώνεται το «εδαφικό κεφάλαιο», δηλαδή τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μιας περιοχής που δημιουργούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την οικονομική δραστηριότητα.

Όπως επισημαίνει ο Camagni (2008:34), οι κεντρικές προέλευσης προσανατολισμένες στην πλευρά της ζήτησης προσεγγίσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη, αντικαθίστανται από αυτές της προσφοράς, οι οποίες θέτουν στο επίκεντρο την ανταγωνιστικότητα των παραγωγικών συστημάτων. Το ενδιαφέρον μετατοπίζεται σε συντελεστές παραγωγικότητας που αφορούν στις τοπικές συνέργειες και τη διακυβέρνηση (CAMAGNI, 2008: 35), οι οποίοι προστίθενται στους παραδοσιακούς.

Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, σχετικά πρόσφατα προστέθηκε η παράμετρος της εδαφικής διάστασης (BARCA et al.: 2012) στη χωρική ανάπτυξη, καθώς μέχρι πρότινος η έμφαση δινόταν κυρίως σε τομεακά προγράμματα ανάπτυξης των Περιφερειών. Όπως αναφέρει και η Ανδρικοπούλου (1995), σταδιακά το πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής συνδέθηκε με αποκεντρωμένες τοπικές προσεγγίσεις που κινητοποιούν έναν «από τα κάτω» τύπο τοπικής ανάπτυξης, με ενίσχυση των στοιχείων του εδαφικού κεφαλαίου κάθε περιοχής σύμφωνα και με την εδαφική διακυβέρνηση. Για την ανάπτυξη παρεμβατικών πολιτικών, πέρα από το ζήτημα των χωρικών ανισοτήτων, τίθεται και ο λόγος της οικονομικής αποτελεσματικότητας, δηλαδή η σημασία της προώθησης και της εφαρμογής ενός στρατηγικού σχεδίου για την

ανάπτυξη μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής βάσει του εδαφικού κεφαλαίου της.

Η πολιτική συνοχής ως η βασική πολιτική επενδύσεων της ΕΕ, στοχεύει όλες τις περιφέρειες και τις πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να στηρίξει τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την οικονομική ανάπτυξη, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών. Οι στοχεύσεις της πολιτικής συνοχής των τελευταίων ετών, δηλώνουν τη σημασία της εδαφικής προσέγγισης για την ανάπτυξη των διαφόρων πόλεων και περιφερειών. Έννοια κλειδί για την ενσωμάτωση της εδαφικής διάστασης στην Πολιτική Συνοχής είναι αυτή της «εδαφικής συνοχής». Η εδαφική συνοχή καθίσταται με τη Συνθήκη της Λισαβόνας συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών (ΣΛΕΕ άρθρα 174-178).

Προάγγελος της Πολιτικής συνοχής της Προγραμματικής περιόδου 2014-2020, η έκθεση Barca (2009) πρότεινε μία «τοποκεντρική» πολιτική ως μία μακροχρόνια στρατηγική που επιδιώκει τη διευθέτηση της επίμονης υποαξιοποίησης των δυνατοτήτων, η οποία φανερώνει ένα επίπεδο αναποτελεσματικότητας, καθώς και τη μείωση του επίμονου κοινωνικού αποκλεισμού συγκεκριμένων περιοχών, μέσω εξωτερικών παρεμβάσεων και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης (BARCA, 2009: vii). Οι προτάσεις της Έκθεσης Barca ενσωματώθηκαν στην Πέμπτη Έκθεση Συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, 2010).

Επιπλέον, στο κείμενο «Εδαφική Κατάσταση και Προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Προς μία ενισχυμένη εδαφική συνοχή, υπό το φως των Φιλοδοξιών της Λισαβόνας και του Γκέτεμποργκ» (TSP, 2011) κεντρική θέση κατέχει η έννοια του εδαφικού κεφαλαίου. Οι πολιτικές εδαφικής ανάπτυξης αναγνωρίζονται ως μέσο διευκόλυνσης των διάφορων περιοχών να αναπτύξουν το εδαφικό τους κεφάλαιο, ως μέρος της συνολικής προσπάθειας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Όπως αναφέρει το κείμενο, η δημιουργία πολιτικών που ενσωματώνουν τη χωρική διάσταση (πολιτικών εδαφικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του στόχου της εδαφικής συνοχής) θα πρέπει να προσανατολίζεται στη διευκόλυνση της ανάπτυξης και ενδυνάμωσης του συγκεκριμένου εδαφικού κεφαλαίου για τη βελτίωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας της εδαφικής επικράτειας της ΕΕ, ενώ επισημαίνεται ότι η χωρική

διακυβέρνηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση της εδαφικής προσέγγισης της ανάπτυξης.

Η «Εδαφική Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020» (ΤΑ 2020, 2011) παρέχει στρατηγικές κατευθύνσεις για την εδαφική ανάπτυξη, την προώθηση της ενσωμάτωσης της εδαφικής διάστασης στις διάφορες πολιτικές σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και τη διασφάλιση της εφαρμογής της «Στρατηγικής Ευρώπη 2020», σύμφωνα με τις αρχές της εδαφικής συνοχής.

Βασικό όχημα για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων αλλά και τη δημιουργία συνεργειών για την ανάπτυξη και την απασχόληση στις περιφέρειες αποτελούν οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ. Οι μακροπεριφέρειες μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης θεώρησης του μέλλοντος της ευρωπαϊκής επικράτειας και να καταστούν σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη εδαφικής συνοχής στους διάφορους τομείς πολιτικής, ενώ μπορούν επίσης να εμπνεύσουν παρόμοιες προσεγγίσεις όπως το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ.

2.4 Οι Μακροπεριφερειακές Στρατηγικές της ΕΕ

Η μακροπεριφέρεια αποτελεί ένα σχήμα στο πλαίσιο υλοποίησης του οράματος της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης της ΕΕ. Η λογική που διαπνέει το εγχείρημα οικοδομήθηκε ως προς την εκκίνηση της πρωτοβουλίας στη βάση της αρχής «από τη βάση προς την κορυφή» (bottom-up) προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που θέτουν οι περιφέρειες και να ενισχυθεί η κοινωνικοοικονομική και εδαφική σύγκλιση τους. Η στόχευση είναι και σε αυτήν την περίπτωση προς την κατεύθυνση ενδυνάμωσης της δημοκρατίας και ενίσχυσης των προερχόμενων από τη βάση πρωτοβουλιών.

Για την μακροπεριφέρεια δεν υπάρχει ακριβής ορισμός, ενώ ένας περιγραφικός ορισμός που αναπτύχθηκε αναφέρει πως πρόκειται για «μια περιοχή, που περιλαμβάνει εδάφη από διαφορετικές χώρες ή περιοχές που έχουν κοινά στοιχεία ή αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις». Η στόχευση πίσω από την αντίστοιχη στρατηγική είναι να προσφέρει «προστιθέμενη αξία σε παρεμβάσεις –ανεξάρτητα από το αν προέρχονται από ευρωπαϊκές, εθνικές ή περιφερειακές αρχές ή τρίτους ή τον ιδιωτικό τομέα- με τρόπο που θα ενδυναμώνει σημαντικά τη λειτουργία της μακροπεριφέρειας. Επιπρόσθετα, η από κοινού αντιμετώπιση ζητημάτων από μια σχετικά μικρή ομάδα κρατών ή περιοχών μπορεί να ανοίξει το δρόμο για μεγαλύτερη συνοχή σε επίπεδο ΕΕ». Σαφώς, οι στόχοι

κάθε μακροπεριφερειακής στρατηγικής ποικίλουν ανάλογα με τις ανάγκες των περιοχών που την απαρτίζουν. Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως είναι π.χ. η ανάπτυξη με γνώμονα την καινοτομία, το περιβάλλον ή η κλιματική αλλαγή, με την εφαρμογή μιας προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή, η οποία περιλαμβάνει τη συμμετοχή των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων. Μετά την έγκριση της στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR) από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2009, αναπτύχθηκαν τρεις ακόμη μακροπεριφερειακές στρατηγικές: η στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη (EUSDR) το 2011, η στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR) το 2014 και η στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή των Άλπεων (EUSALP) το 2016.

Με τη συμμετοχή 19 χωρών της ΕΕ και 8 τρίτων χωρών, οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές έχουν πλέον καταστεί αναπόσπαστο μέρος του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ. Οι στόχοι τους συνάδουν πλήρως με τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ· ενισχύουν τις συνέργειες μεταξύ των διαφόρων πολιτικών και μέσω της ΕΕ και εδράζονται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή. Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές προσθέτουν αξία στη διάσταση συνεργασίας της πολιτικής για τη συνοχή. Προσφέρουν μια πλατφόρμα για πολυτομεακή, πολυεθνική και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, η οποία είναι επίσης ανοικτή και σε τρίτες χώρες. Μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παροχή βοήθειας στις χώρες αυτές προκειμένου να ενισχυθούν οι δεσμοί τους με την ΕΕ και να μετριαστούν οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2016).

Οι στρατηγικές έχουν ενισχύσει τη συνεργασία σε ορισμένους τομείς πολιτικής, π.χ. το γενικό σχέδιο για την πλοϊμότητα στον Δούναβη, η επέκταση του σχεδίου διασύνδεσης των αγορών ενέργειας της Βαλτικής (BEMIP), η στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας ή οι διάδρομοι κεντρικού δικτύου και οι διασυνδέσεις τους με βασικές διασυνοριακές υποδομές. Έχουν χρησιμοποιηθεί στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης με στόχο την ανάπτυξη μιας αποτελεσματικότερης πολιτικής για την καινοτομία και την προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας σε νέες αλυσίδες αξίας σε διασυνοριακό επίπεδο. Η διάδοση της έννοιας της μακροπεριφέρειας με την υποστήριξη του INTERACT οδήγησε συν τω χρόνω στην ανάδειξη ενός ευρέος φάσματος συμφερόντων και δικτύων τα οποία σχηματίστηκαν από διάφορους φορείς με διαφορετικές εξουσίες και

ικανότητες. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατή η συνεργασία μεταξύ εταίρων σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η έρευνα και η καινοτομία (π.χ. το έργο Danubalt στον τομέα της υγείας). Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη δεσμών με τρίτες χώρες, ειδικότερα με τις υπό ένταξη χώρες, ενισχύοντας τη σύνδεσή τους με την ΕΕ.

Έπειτα από επτά έτη υλοποίησης, οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές παράγουν τα πρώτα τους αποτελέσματα, αλλά δεν έχουν δείξει ακόμη το πλήρες δυναμικό τους. Τα οφέλη θα ήταν πολύ μεγαλύτερα εάν τα κράτη-μέλη που δρομολόγησαν αυτές τις διαδικασίες συνεργασίας αναλάμβαναν μεγαλύτερη ευθύνη. Οι τομείς στους οποίους απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα των συστημάτων διακυβέρνησης, την εστίαση στα αποτελέσματα, τη χρηματοδότηση και τη σχέση με τις τρίτες χώρες. Τα ζητήματα αυτά θα εξεταστούν στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της πολιτικής για τη συνοχή μετά το 2020.

2.5 Τα Νέα Χρηματο-οικονομικά Εργαλεία της Πολιτικής Συνοχής, 2014-2020

Σε όλα τα κράτη-μέλη και περιφέρειες, το επιχειρησιακό περιβάλλον για χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και η διοικητική επάρκεια και τεχνική εμπειρογνομosύνη που απαιτούνται για επιτυχημένη υλοποίησή τους, ποικίλουν έντονα. Σε αυτό το υπόβαθρο, οι νέοι κανονισμοί προσέφεραν διαφορετικές επιλογές υλοποίησης από τις οποίες τα κράτη-μέλη και οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να επιλέξουν την πιο κατάλληλη λύση.

2.5.1 Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις (ΟΕΕ)

Οι ΟΕΕ είναι ένα εργαλείο υλοποίησης εδαφικών στρατηγικών με ολοκληρωμένο τρόπο, καθώς επιτρέπουν σε Κράτη-Μέλη να υλοποιήσουν Επιχειρησιακά προγράμματα με οριζόντιο τρόπο και να αντλήσουν χρηματοδότηση από διάφορους άξονες προτεραιότητας ενός ή περισσότερων Επιχειρησιακών προγραμμάτων προκει-

μένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για συγκεκριμένη περιοχή. Η ύπαρξη των ΟΕΕ δύναται να παρέχει ευελιξία στα Κράτη-Μέλη αναφορικά με τη σχεδίαση Επιχειρησιακών προγραμμάτων, αλλά και τη δυνατότητα αποτελεσματικής υλοποίησης ολοκληρωμένων δράσεων μέσω απλοποιημένης χρηματοδότησης (Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013).

Τα βασικά στοιχεία μιας ΟΕΕ είναι τα εξής:

- καθορισμένη περιοχή και ολοκληρωμένη εδαφική στρατηγική ανάπτυξης,
- δέσμη δράσεων προς υλοποίηση, και
- ρυθμίσεις διακυβέρνησης για τη διαχείρισή της.

Κάθε γεωγραφική περιοχή με ιδιαίτερα εδαφικά χαρακτηριστικά θα μπορεί να αποτελεί αντικείμενο μιας ΟΕΕ, ξεκινώντας από επιμέρους αστικές γειτονιές με πολλαπλές ελλείψεις έως το αστικό, μητροπολιτικό, αστικό-αγροτικό, υποπεριφερειακό ή διαπεριφερειακό επίπεδο. Μια ΟΕΕ μπορεί επίσης να υλοποιήσει ολοκληρωμένες δράσεις σε αποσπασμένες γεωγραφικές μονάδες με παρεμφερή χαρακτηριστικά εντός μιας περιφέρειας (π.χ. ένα δίκτυο πόλεων μικρού ή μεσαίου μεγέθους). Επιπλέον, μία ΟΕΕ είναι κατάλληλη για την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ).

Για παράδειγμα, είναι δυνατή η χρήση των ΟΕΕ, σε διασυνοριακό πλαίσιο, για την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής αστικής ανάπτυξης σε διασυνοριακές πόλεις.

Οι δράσεις προς υλοποίηση μέσω ΟΕΕ δύνανται να συμβάλλουν στους θεματικούς στόχους των σχετικών αξόνων προτεραιοτήτων του/των Επιχειρησιακών προγραμμάτων που συμμετέχουν, καθώς και στους αναπτυξιακούς στόχους της εδαφικής στρατηγικής. Μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής, αλλά δεν είναι υποχρεωτικός ο συνδυασμός όλων των ταμείων σε κάθε ΟΕΕ.

Ωστόσο, ενθαρρύνεται ο συνδυασμός των ΕΤΠΑ και ΕΚΤ από την ΟΕΕ, καθώς η ολοκληρωμένη προσέγγιση απαιτεί τη σύνδεση κοινωνικών (soft) επενδύσεων με την επένδυση σε φυσικές υποδομές, ιδιαίτερα στην περίπτωση που στόχος είναι η βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Μια ΟΕΕ μπορεί να προσφέρει υποστήριξη, όχι μόνο με τη μορφή ενισχύσεων, αλλά και μέσω χρηματοοικονομικών μηχανισμών (Άρθρα 32-40 του Κανονισμού περί των

κοινών διατάξεων), ανάλογα με τις δράσεις που καθορίζονται στη στρατηγική ανάπτυξης.

Όσον αφορά στη διακυβέρνηση, η Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού προγράμματος φέρει την τελική ευθύνη για τη διαχείριση και υλοποίηση των λειτουργιών μιας ΟΕΕ. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, η περίπτωση να μπορεί να ορίσει ενδιάμεσους φορείς (πχ. τοπικές αρχές, φορείς περιφερειακής ανάπτυξης, κυβερνητικές ή μη οργανώσεις) για την εκτέλεση μέρους ή όλων των καθηκόντων διαχείρισης και υλοποίησης.

2.5.2 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (Community - Led Local Development - CLLD)

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων αποτελεί μία μέθοδο σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή των εταίρων σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές (Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013).

Τα έργα συνεργασίας των ανωτέρω φορέων μπορεί να είναι:

- I. Έργα διατοπικής ή διακρατικής συνεργασίας
- II. Δικτύωση ομοειδών ή /και συμπληρωματικών επιχειρήσεων (Clusters)
- III. Λοιπές συλλογικές δράσεις και έργα συνεργασίας

Τα βασικά συστατικά μέρη του εργαλείου είναι:

- Οι ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ) θα πρέπει να αποτελούνται από εκπροσώπους τοπικών δημόσιων και ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων (επιχειρηματίες, τοπικές αρχές, ενώσεις, ομάδες πολιτών, κοινοτικές και εθελοντικές οργανώσεις, κλπ.). Η κοινωνία των πολιτών και οι εταίροι του ιδιωτικού τομέα πρέπει να κατέχουν

τουλάχιστον το 50% της εξουσίας στη λήψη αποφάσεων και καμία ομάδα συμφερόντων δεν πρέπει να έχει πάνω από 49% των ψήφων.

- Οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης αφορούν συγκεκριμένη περιοχή και πρέπει να καθορίζεται ο πληθυσμός που καλύπτουν, να περιλαμβάνουν ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και της δυναμικής της περιοχής, περιγραφή των στόχων, υπόδειξη του ολοκληρωμένου και καινοτόμου χαρακτήρα της στρατηγικής, σχέδιο δράσης όπου θα αναφέρονται συγκεκριμένα έργα, ρυθμίσεις διαχείρισης και παρακολούθησης, καθώς και χρηματοοικονομικό σχέδιο.
- Η κάλυψη περιοχής και πληθυσμού μιας δεδομένης τοπικής στρατηγικής ορίζεται από τις ομάδες τοπικής δράσης, ωστόσο, πρέπει να είναι συνεκτική και να προσφέρει επαρκή κρίσιμη μάζα για την αποτελεσματική της υλοποίηση.

2.5.3 Κοινά Σχέδια Δράσης (ΚΣΔ)/Joint Action Plans (JAPS)

Τα ΚΣΔ είναι ένας τρόπος προώθησης της εστίασης των Ταμείων στα αποτελέσματα και έχουν αρκετά σαφή πλεονεκτήματα (Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013, άρθρο 104):

- μεταθέτουν την εστίαση της διαχείρισης από τις εισροές στις εκροές και στην επίτευξη ενός προκαθορισμένου στόχου·
- Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη ενός σκεπτικού παρέμβασης του ΚΣΔ ως πρόσθετη εγγύηση ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση ενός υφιστάμενου προβλήματος·
- μπορεί να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για την προώθηση της εταιρικής σχέσης και μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, δεδομένου ότι μπορούν να υποστηρίζονται από διάφορα προγράμματα και ταμεία για την επίτευξη ενός προκαθορισμένου στόχου.

Το ΚΣΔ επιτρέπει στα κράτη-μέλη να υλοποιήσουν τμήματα από ένα ή περισσότερα προγράμματα, βασιζόμενα σε μια προσέγγιση που εστιάζει στα αποτελέσματα για την επίτευξη ενός προκαθορισμένου στόχου. Η εστίαση στα αποτελέσματα είναι εξασφαλισμένη, επειδή το ΚΣΔ ακολουθεί μια συνεκτική λογική παρέμβασης και κάνει χρήση των Απλουστευμένων Επιλογών Κόστους. Επιλεγμένοι δείκτες επιδόσεων και αποτελεσμάτων συνδέονται με τα αντίστοιχα κόστη κατά μονάδα ή κατ' αποκοπή ποσά, και κατά τον τρόπο αυτό οι πληρωμές μπορούν να γίνονται με βάση τα επίπεδα

επιδόσεων. Για να χρησιμοποιήσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη ένα ΚΣΔ πρέπει πρώτα να έχουν τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής.

Κεφάλαιο 3

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΟΕΣ

3.1 Γενικά

Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ)⁷ αποσκοπεί στη διευκόλυνση και προαγωγή της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Στον ΕΟΕΣ είναι δυνατόν να ανατεθεί η υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλων έργων διασυνοριακής συνεργασίας με ή χωρίς χρηματοδότηση από την ΕΕ (Κανονισμός (ΕΚ) 1082/2006), ενώ με την πρόσφατη τροποποίηση του Κανονισμού δίνεται η δυνατότητα στους Ομίλους να επεκτείνουν την επιρροή τους και σε τρίτες χώρες. Στο παρόν κεφάλαιο αποτυπώνεται η θεσμική πραγματικότητα των ΕΟΕΣ μέσα από την ανάλυση του ανωτέρω Κανονισμού, καθώς και των εθνικών ρυθμίσεων.

3.2 Το πλαίσιο της Εδαφικής Συνεργασίας πριν από τους ΕΟΕΣ

Οι Perkmann (PERKMANN, 2003) και Palermo (PALERMO, 2007) και τα επίσημα κείμενα της Ένωσης Παράκτιων Περιφερειών της Ευρώπης (ΑΕΒΡ, 2001) αναφέρουν ότι τοπικές και συνοριακές αρχές είχαν κινητοποιηθεί μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου σε διασυνοριακές περιοχές για να λύσουν διασυνοριακής και τοπικής φύσης ζητήματα (εργάτες που περνούσαν τα σύνορα, διασυνοριακή μόλυνση, χωροταξικός σχεδιασμός ή ζητήματα ασφάλειας), χωρίς να απευθύνονται απευθείας στις πόλεις τους, ελπίζοντας ότι τα αρμόδια Υπουργεία Εξωτερικών θα ασχοληθούν με τα τοπικά ζητήματά τους (COMMITTEE OF THE REGIONS, 2007:18).

Το Συμβούλιο της Ευρώπης ήταν ο πρώτος υπερεθνικός και μη ενωσιακός θεσμός που ασχολήθηκε με τη διασυνοριακή συνεργασία. Το 1980 η ΕτΠ σε συνεργασία με την ΑΕΒΡ σχεδίασαν τη Σύμβαση της Μαδρίτης, η οποία έδινε το πρώτο νομικό πλαίσιο για την διασυνοριακή συνεργασία.

⁷ ΕΕ C 15 Ε της 21.1.2010, Jacques Lecarte, 06/2017, σ. 10
http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.1.10.html#_ftnref1

Το 1995 και το 1998 δύο Πρωτόκολλα προστέθηκαν στη Σύμβαση Πλαίσιο της Μαδρίτης. Το πρώτο έκανε πιο αιχμηρό το νομικό μέρος του, αντικαθιστώντας τις προαιρετικές διατάξεις με υποχρεωτικές. Επιπλέον έκανε αναφορά στη δημιουργία μόνιμων θεσμών για τη διασυνοριακή συνεργασία. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν ήταν υποχρεωμένες να περιμένουν τη συγκατάθεση του Κράτους για να ενισχύσουν και να προωθήσουν τη συνεργασία τους, αλλά είχαν την πλήρη δικαιοδοσία με δική τους πρωτοβουλία να λάβουν διασυνοριακά μέτρα και να επωφεληθούν από το δικαίωμα να συνεργαστούν πέρα από τα εθνικά σύνορα (η ίδια αρχή απαντάται και στον Κανονισμό 1082/2006) (EGTC Study, 2007: 30, AEBR, 2001). Το δεύτερο Πρωτόκολλο επεσήμαινε ότι «αμοιβαίες αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο μιας διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να εφαρμόζονται από τις τοπικές κοινότητες και αρχές εντός του εθνικού κανονιστικού συστήματος και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία». Τελικά, τα κράτη είχαν τον τελικό λόγο στη διασυνοριακή συνεργασία.

Μελετητές, ωστόσο, τόνιζαν ότι οι περιοχές διασυνοριακής συνεργασίας «απέχουν από το να χαρακτηριστούν ως περιοχές με τη δικαιο-πολιτική έννοια» (HAKLI, 2008:477), επίσης «δεν εμφανίζονται ιδιαίτερα πετυχημένες στο να αποτελέσουν νέα, υπερεθνικά επίπεδα διακυβέρνησης» (PERKMANN, 2002:109). Δύο λόγοι παρεμποδίζουν τη δυνατότητά τους να δράσουν ως όλον (PERKMANN, 2002:109). Πρώτον, η οργάνωσή τους ως διακρατικά δίκτυα πολιτικής δεν υποστηρίζει την εγκαθίδρυση ενός κοινού τόπου. Οι δρώντες παραμένουν προσανατολισμένοι στα συμφέροντα της δικής τους περιοχής και δυσκολεύονται να συλλάβουν και να συντονίσουν μία κοινή αναπτυξιακή στρατηγική. Δεύτερον, οι διασυνοριακές περιοχές αντιμετωπίζουν την πρόκληση της πολιτικής νομιμοποίησης και κυρίως «να αγγίζουν τις καρδιές και το μυαλό των απλών ανθρώπων» (HAKLI, 2008:477).

Η ανάγκη προώθησης της εδαφικής συνεργασίας (INTERREG), της χωρικής ανάπτυξης των αναπτυξιακών πολιτικών εντός της Ε.Ε. και της επίτευξης οικονομιών κλίμακας απαιτούσε τη δημιουργία από πλευράς Ε.Ε. ενός θεσμού ο οποίος μέσα από την σταθερότητα και τη συνέχεια της ύπαρξής του θα καθιστά συνεκτική και συντονισμένη την προώθηση των συμφερόντων των μελών του. Το κίνητρο δημιουργίας των ΕΟΕΣ είναι «η βούληση δημιουργίας μιας ορατής και μόνιμης δομής διασυνοριακής συνεργασίας, σχεδιασμού κοινών στρατηγικών ανάπτυξης, επίτευξης οικονομιών κλίμακας, καθώς και διαχείρισης κοινών σχεδίων, υποδομών ή περιβαλλοντικών πόρων» (ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, 2010:19). Οι δράσεις για την επίτευξη της

οικονομικής ανάπτυξης στην οποία στοχεύουν απόλυτα οι ΕΟΕΣ δημιουργούν χώρο για χειρισμούς οι οποίοι μπορούν να ερμηνευτούν ως πεδίο πολιτικού και οικονομικού ανταγωνισμού. Τί μπορεί να σημαίνει αυτό για την διασυνοριακή συνεργασία; Πρώτον, η διασυνοριακή συνεργασία οδηγεί στη θεσμοποίηση της περιοχής δράσης των ΕΟΕΣ, και δεύτερον, οι ΕΟΕΣ μπορούν να καλλιεργήσουν τη διαπεριφερειακή συνεργασία, αποκενώνοντας σημαντικές λειτουργίες του έθνους-κράτους.

Από την άποψη της πολιτικής επιστήμης, στη δημιουργία αυτού του διαπεριφερειακού θεσμού μπορεί να αντικατοπτριστεί η διασυνοριακή συνεργασία ως «μικροεξωτερική πολιτική» (BECK, 2011), ως μη κωδικοποιημένη εξωτερική πολιτική. Ειδικότερα, υπογραμμίζεται ότι «στις παραμεθόριες περιοχές, ο ΕΟΕΣ μπορεί να συμβάλλει στην εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου, στην ενσωμάτωση λειτουργικών περιοχών και στην άμβλυνση της επίδρασης των συνόρων. Ο ΕΟΕΣ δημιουργεί δομές συνεργασίας που ενσωματώνουν πολλαπλούς φορείς και αναπτύσσει διασυνοριακές συνέργειες με μακροπρόθεσμη προοπτική. Προωθεί, επίσης, το διάλογο και μπορεί να αποτρέψει πολιτικές συγκρούσεις μεταξύ κρατών μελών. Ο ΕΟΕΣ προωθεί την εδαφική συνοχή, όχι μόνο σε διασυνοριακό επίπεδο, αλλά και σε εθνικό, επειδή πολύ συχνά οι παραμεθόριες περιοχές είναι ταυτόχρονα και οι λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές μιας χώρας» (ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, 2010:24).

Το γεγονός ότι η εδαφική συνοχή ενσωματώθηκε στη Συνθήκη της Λισαβόνας ενισχύει το ρόλο του ΕΟΕΣ⁸. Ο Κανονισμός 1082/2006, δυνάμει του άρθρου 175, εδάφιο γ' της ΣΛΕΕ, θέτει το γενικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας ενός ΕΟΕΣ. Ο Κανονισμός (ΕΚ) 1082/2006 λαμβάνει υπόψη τα αιτήματα που εξέφρασε το Κοινοβούλιο όσον αφορά στον σαφή ορισμό της εδαφικής συνεργασίας, την ανάγκη καθορισμού της δημοσιονομικής ευθύνης των κρατών-μελών, καθώς και τη δικαιοδοσία και τους κανόνες όσον αφορά τη δημοσίευση και/ή την καταχώριση των καταστατικών του ΕΟΕΣ. Παράλληλα, το Συμβούλιο αποδέχτηκε την πρόταση του Κοινοβουλίου, δηλ. να εφαρμόζεται στον ΕΟΕΣ το δίκαιο του κράτους-μέλους, στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα.

⁸ Άρθρο 3, παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: "Η Ένωση προάγει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών". Ο νέος Τίτλος XVIII του Τρίτου Μέρους της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί νέο και σημαντικό νομικό ισχυρισμό, καθώς η "Οικονομική και κοινωνική συνοχή" έγινε πλέον "Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή", όλες τοποθετημένες στο ίδιο επίπεδο.

3.3 Το ενωσιακό ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ.

Ο Κανονισμός (ΕΚ) 1082/2006 θέσπισε τον ΕΟΕΣ ως ένα προαιρετικό μηχανισμό συνεργασίας σε κοινοτικό επίπεδο, μεταξύ κυρίως των περιφερειακών και τοπικών αρχών των κρατών – μελών κατά την εφαρμογή και τη διαχείριση δράσεων εδαφικής συνεργασίας, ο οποίος θα αποτελεί αυτοτελή νομική οντότητα, θα ενεργεί εξ ονόματος των μελών του και θα έχει ως σκοπό τον περιορισμό των δυσχερειών που αναφύονται λόγω των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών⁹. Ειδικότερα, όπως ορίζει το άρθρο 1 παρ. 2 του Κανονισμού, ο ΕΟΕΣ αποσκοπεί στη διευκόλυνση και στην προαγωγή της διασυνοριακής, διακρατικής ή/και διαπεριφερειακής συνεργασίας («εδαφική συνεργασία») μεταξύ των μελών του, με αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Έτσι, ο ΕΟΕΣ, ενεργώντας στο πλαίσιο των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί από τα μέλη του, αναλαμβάνει κυρίως καθήκοντα για την εφαρμογή προγραμμάτων ή έργων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, μέσω του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ ή / και του Ταμείου Συνοχής. Παράλληλα, είναι δυνατό ο ΕΟΕΣ να διεξάγει (και) άλλες δράσεις εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του για την εξυπηρέτηση του ανωτέρω στόχου με ή χωρίς οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας¹⁰. Πράγματι, οι ΕΟΕΣ δύνανται να υλοποιήσουν τα εξής:

- διαχείριση διασυνοριακών εγκαταστάσεων μεταφορών ή νοσοκομείων·
- υλοποίηση ή διαχείριση διασυνοριακών αναπτυξιακών έργων·
- ανταλλαγή εμπειρίας και ορθών πρακτικών·
- διαχείριση κοινών διασυνοριακών προγραμμάτων που μπορούν να χρηματοδοτούν σχέδια κοινού ενδιαφέροντος για τους εταίρους του ΕΟΕΣ.

Ο Κανονισμός, παράλληλα, καθιστά σαφές ότι ο ΕΟΕΣ, κατά την ιδρυτική του «φιλοσοφία», δεν αποσκοπεί στην παράκαμψη των υφιστάμενων κανονιστικών πλαισίων για τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ περιφερειακών και τοπικών αρχών,

⁹ Βλ. τις εισαγωγικές σκέψεις 2-4, 8 και 11 του Κανονισμού, οι οποίες αναφέρονται στις σημαντικές δυσχέρειες στο πλαίσιο αυτών των συνεργασιών, ή στην ανεπάρκεια των υφιστάμενων μηχανισμών (όπως ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού) για την οργάνωση δράσεων στην προγραμματική περίοδο 2000-2006 (κυρίως στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Interreg), καθώς και στις νέες ανάγκες εδαφικής συνεργασίας που προέκυψαν μετά τη διεύρυνση της Ε.Ε., οι οποίες οδήγησαν τον ενωσιακό νομοθέτη στη θέσπιση του ΕΟΕΣ, ως ενός θεσμού που θα στοχεύει, μέσω της ενίσχυσης των εδαφικών συνεργασιών, στην επίτευξη του στόχου της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής που θέτουν οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες (άρθρο 127).

¹⁰ Άρθρο 7 παρ. 1-3. Η παρ. 4 ρητά εξαιρεί από τα καθήκοντα που μπορούν να ανατεθούν στον ΕΟΕΣ εκείνα που αφορούν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και αρμοδιοτήτων που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή άλλων δημοσίων αρχών (π.χ. αστυνομία, δικαιοσύνη, εξωτερική πολιτική κ.λ.π.).

ούτε συνεπάγεται την εισαγωγή ενός συνόλου συγκεκριμένων κοινών κανόνων, οι οποίοι θα διέπουν καθ' ομοιόμορφο τρόπο όλες τις συναφείς ρυθμίσεις σε ολόκληρη την Κοινότητα¹¹.

Η σύσταση ενός ΕΟΕΣ παρέχει στα μέλη του πολλά πλεονεκτήματα:

- επιτρέπει στα μέλη του να σχηματίσουν ενιαία νομική οντότητα και να υλοποιούν κοινές πρωτοβουλίες σε δύο ή περισσότερα κράτη-μέλη βάσει ενιαίου πλαισίου κανόνων,
- επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη να συνεργάζονται στο πλαίσιο κοινών πρωτοβουλιών χωρίς να χρειάζεται η υπογραφή διεθνούς συμφωνίας που απαιτεί επικύρωση από τα εθνικά κοινοβούλια,
- επιτρέπει στα κράτη-μέλη να ανταποκρίνονται από κοινού και άμεσα σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκηρύσσονται, στο πλαίσιο εδαφικών προγραμμάτων της ΕΕ και να ενεργούν ως ενιαία διαχειριστική αρχή για αυτά.

Οι ΕΟΕΣ ενεργούν εξ ονόματος των μελών τους, τα οποία εγκρίνουν τα καταστατικά τους και τις συμβάσεις τους (βασικό κείμενο για την ίδρυσή τους), στις οποίες περιγράφονται η οργάνωση και οι δραστηριότητες του ΕΟΕΣ. Το εύρος των δραστηριοτήτων αυτών περιορίζεται στον τομέα συνεργασίας που έχουν επιλέξει τα μέλη. Επιπλέον, οι εξουσίες των ΕΟΕΣ περιορίζονται από τις αντίστοιχες εξουσίες των μελών τους. Εξουσίες δημόσιας αρχής, π.χ. αστυνομικές και κανονιστικές εξουσίες, δεν μπορούν να μεταφερθούν σε ΕΟΕΣ.

Το εφαρμοστέο δίκαιο για την ερμηνεία και εφαρμογή της σύμβασης είναι εκείνο του κράτους-μέλους, στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα. Τα μέλη μπορούν να αποφασίζουν κατά πόσο ο ΕΟΕΣ είναι χωριστή νομική οντότητα ή εάν τα καθήκοντά του πρέπει να ανατεθούν σε ένα από τα μέλη.

Τα μέλη εγκρίνουν τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΕΟΕΣ, ο οποίος αποτελεί το αντικείμενο ετήσιας έκθεσης που καταρτίζεται και πιστοποιείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Τα μέλη φέρουν οικονομική ευθύνη για τυχόν χρέη, ανάλογη προς τη συνεισφορά τους στον προϋπολογισμό.

¹¹ Βλ. τις εισαγωγικές σκέψεις 5,8 του Κανονισμού

Στα τέλη του 2013, ο Κανονισμός σχετικά με τον ΕΟΕΣ τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1302/2013. Στο πλαίσιο της θεσμικής αρχιτεκτονικής της πολιτικής συνοχής της ΕΕ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και, εν προκειμένω, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας, επήλθαν σημαντικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ, αναφορικά με τη συμμετοχή σε αυτούς φορέων από τρίτες χώρες, τη διαδικασία έγκρισής τους, τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα, οι οποίες ανέδειξαν τον εξαιρετικά αναβαθμισμένο επιχειρησιακό ρόλο τους στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην ΕΕ.

Με δεδομένο, όπως φάνηκε και ανωτέρω, ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας προσέθεσε την εδαφική διάσταση στην πολιτική συνοχής της ΕΕ, ο Κανονισμός (ΕΕ) 1302/2013 ενίσχυσε τη θεσμική σημασία των ΕΟΕΣ, απλουστεύοντας και βελτιώνοντας τις διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας τους. Κατά τους όρους του προοιμίου του Κανονισμού, «οι ΕΟΕΣ μπορούν να έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την προώθηση και την επίτευξη της αρμονικής ανάπτυξης της Ένωσης συνολικά και της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής των περιφερειών της ειδικότερα, και να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη («Στρατηγική Ευρώπη 2020»). Ο Κανονισμός 1299/2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, εκτιμά ότι «για να ενισχυθεί αυτή η προσέγγιση, η υποστήριξη από το ΕΤΠΑ στις παραμεθόριες περιοχές θα πρέπει να συντονίζεται με την υποστήριξη από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ και θα πρέπει, κατά περίπτωση, να εμπλέκονται οι ευρωπαϊκοί όμιλοι εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), οι οποίοι θεσπίζονται με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπου η τοπική ανάπτυξη αποτελεί ένα από τους στόχους τους» (1299/2013, Σκέψη 22).

Η θεσμική χρησιμότητα των ΕΟΕΣ, όπως επισημαίνεται, οδήγησε τα κράτη-μέλη να τους χρησιμοποιούν επίσης ως νομικό μέσο και σε θέματα συνεργασίας στο πλαίσιο άλλων πολιτικών της Ένωσης, πλην της πολιτικής συνοχής. Στο πλαίσιο αυτό, ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε αναγκαίο να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των ΕΟΕΣ «με τη διεύρυνση του χαρακτήρα τους, την άρση των εμποδίων που

εξακολουθούν να υφίστανται και τη διευκόλυνση της ίδρυσης των ΕΟΕΣ και των ενεργειών τους, διατηρώντας, παράλληλα, τη δυνατότητα των κρατών-μελών να περιορίζουν τις δραστηριότητές που μπορούν να αναπτύξουν οι ΕΟΕΣ χωρίς τη χρηματοοικονομική στήριξη της Ένωσης.

Αξίζει να αναφερθεί η Σκέψη 33 του Κανονισμού 1302/2013, όπου αναφέρεται ότι η αρμοδιότητα για τη διάδοση γνώσης σχετικά με τους ΕΟΕΣ θα μπορούσε να κατανεμηθεί, μεταξύ άλλων, ανάμεσα στις υπηρεσίες της Επιτροπής και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης. Το πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών αποβλέπει στη συνεργασία των δύο φορέων σε αυτό το θέμα¹².

Βέβαια, ο ευρωπαϊκός στόχος για αειφόρο ανάπτυξη με σεβασμό στη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος αποτελεί και εθνικό στόχο, αφού συνδέεται άμεσα με την ποιότητα της καθημερινής ζωής των πολιτών¹³. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της Ελλάδας, οι ΕΟΕΣ μπορούν να συμβάλλουν θετικά στη μείωση των εμποδίων της εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των Περιφερειών της χώρας που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα οικονομικά, κοινωνικά ή δημογραφικά προβλήματα. Σε αυτό το πλαίσιο, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η συνεισφορά τους στην επιχειρησιακή υποστήριξη των Δήμων και Περιφερειών της χώρας προκειμένου η τοπική αυτοδιοίκηση να αξιοποιήσει με βέλτιστο τρόπο τους ενωσιακούς πόρους της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, αλλά και άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων, προσαρμοσμένων στους ευρωπαϊκούς και εθνικούς στόχους αλλά και στις δικές τους ανάγκες και προτεραιότητες. Η βέλτιστη αξιοποίηση των σημαντικών αναπτυξιακών πόρων που διατίθενται μέσα από τα συγχρηματοδοτούμενα και τα ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 θα αποτελέσουν μια σημαντική παράμετρο ανάπτυξης στην Ελλάδα για τα προσεχή χρόνια, καθώς, σε μεγάλο βαθμό, είναι και οι μοναδικοί διαθέσιμοι για παροχή κινήτρων αναπτυξιακών επενδύσεων, τουλάχιστον σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχή συμμετοχή των ελληνικών φορέων, και ιδιαίτερα, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στα ευρωπαϊκά προγράμματα, είναι η ικανότητά τους να σχεδιάζουν,

¹² Protocol on the Cooperation between the European Commission and the Committee of the Regions, 16 Φεβρουαρίου 2012, Σημείο 21.

¹³ Αιτιολογική Έκθεση στο Σχέδιο Νόμου Υπουργείου Εσωτερικών «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) – Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. – Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας και άλλες διατάξεις», Μέρος Τρίτο Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία-Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

να ανταγωνίζονται αντίστοιχους οργανισμούς των κρατών-μελών της ΕΕ και να υλοποιήσουν τα σχετικά έργα που συμβάλλουν στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας. Οι ΕΟΕΣ, στο πλαίσιο του καίριου ρόλου τους για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής των Περιφερειών της ΕΕ, μέσω της συμμετοχής τους σε προγράμματα εδαφικής συνεργασίας, σε συγχρηματοδοτούμενα έργα, αλλά και σε άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα¹⁴, αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στις θεσμικές και οργανωτικές αλλαγές σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στην ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των δημοσίων φορέων, των ΟΤΑ, των πανεπιστημίων, στην απόκτηση ιδιαίτερων διαχειριστικών ικανοτήτων από το ανθρώπινο δυναμικό των ως άνω οργανισμών, καθώς και στην εμπέδωση μιας διοικητικής κουλτούρας εξωστρέφειας και ενός συνεργατικού πνεύματος (ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, 2017β: 54).

Η Ελλάδα, όπως και τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε. κλήθηκαν να προσαρμόσουν το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας και σύστασης των ΕΟΕΣ στα όσα ορίζονται στον Κανονισμό (Ε.Ε.) 1302/2013 μέχρι τις 27 Ιουνίου 2014. Η χώρα μας με τη σύσταση Ομάδας Διοίκησης Έργου στο Υπουργείο Εσωτερικών και την περάτωση των εργασιών της εντός ολίγων εβδομάδων, αποτελεί μία από τις ελάχιστες περιπτώσεις μεταξύ των κρατών-μελών που θεσμικά τολμούν να εντάξουν ένα νέο εργαλείο στην αναπτυξιακή στρατηγική τους, παραμερίζοντας παρωχημένες διοικητικές νοοτροπίες και συγκεντρωτικού χαρακτήρα κανονιστικές αγκυλώσεις. Επιχειρείται κυρίως ο εμπλουτισμός της κείμενης νομοθεσίας με διατάξεις που παρέχουν τα μέσα και τη δυνατότητα σε αυτούς τους Ομίλους που έχουν την έδρα τους στη χώρα μας, να ανταποκριθούν στον προβλεπόμενο από την ενωσιακή νομοθεσία αναπτυξιακό ρόλο τους (ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, 2017β: 43).

¹⁴ «Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να αναθέσουν τα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής σε έναν ΕΟΕΣ ή να αναθέσουν σε έναν τέτοιον όμιλο την αρμοδιότητα της διαχείρισης μέρους ενός προγράμματος συνεργασίας που αφορά το έδαφος που καλύπτει ο εν λόγω ΕΟΕΣ», ΕΚ 1299/2013 περι καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

3.4 Το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ

Με τον Ν. 4483/2017 εισήχθησαν νέες ρυθμίσεις ειδικότερα όσον αφορά την νομική φύση, τους σκοπούς, τη διαδικασία σύστασης, το προσωπικό και την οικονομική βιωσιμότητα των ΕΟΕΣ. Η εμπειρία που είχε αποκτηθεί από τη σύσταση και λειτουργία των πρώτων ΕΟΕΣ στη χώρα μας (Αμφικτυονία και Εύξεινη Πόλη) αποτέλεσε τη σταθερή βάση για τις ρυθμίσεις του εν λόγω νόμου.

3.4.1 Η Έννοια και η Φύση των ΕΟΕΣ

Οι ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική τους έδρα στη χώρα μας συνίστανται ως αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του Αστικού Κώδικα. Επομένως, ο ΕΟΕΣ συνιστά ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που επιτελεί όμως αποστολή γενικού συμφέροντος, έτσι όπως αυτή προσδιορίζεται πρωταρχικά από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει, και δευτερευόντως από άλλες πράξεις της Ένωσης, όπως ο Κανονισμός (ΕΕ) 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η επιδίωξη αποστολής γενικού συμφέροντος αναδεικνύεται με ενάργεια τόσο από τις δημόσιες αρχές που μπορούν γίνουν μέλη των ΕΟΕΣ (ελληνικό δημόσιο, ΟΤΑ, πανεπιστήμια), όσο και από τον λόγο ύπαρξης και λειτουργίας τους που σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει, αφορά, όπως τονίστηκε παραπάνω, πρωτίστως στην εδαφική συνεργασία και συνοχή. Η επιλογή ως νομικής μορφής της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οφείλεται στην ανάγκη να προσδοθεί ευελιξία δράσης στους ΕΟΕΣ, προκειμένου να επιτελούν αποτελεσματικά την αποστολή τους. Επίσης, βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 1082/2006, οι ΕΟΕΣ έχουν σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα βάσει του εθνικού δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους.

3.4.2 Οι Σκοποί και οι Δραστηριότητες των ΕΟΕΣ

Καταρχάς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 109, παρ. 1-3 προβλέπεται η δυνατότητα οι ΕΟΕΣ να ορισθούν είτε ως ενδιάμεσοι φορείς για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων, είτε ως Διαχειριστικές Αρχές εφαρμογής προγραμμάτων και κοινών σχεδίων δράσης, είτε ως τελικοί δικαιούχοι υλοποίησης έργων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 1299/2013¹⁵ περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και στον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006.

Η ΕτΠ και η ΑΕΒΡ για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική χρήση των ΕΟΕΣ για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, επικαλούμενες τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της εταιρικότητας, προσέλκυσαν την προσοχή των ευρωπαϊκών θεσμών και των κρατών-μελών στην απαραίτητη συμμετοχή των συνοριακών περιοχών στις Εταιρικές Συμφωνίες και στα Προγράμματα Δράσης και κυρίως των ΕΟΕΣ οι οποίοι καλούνται να παίξουν έναν πιο ενεργό ρόλο μέχρι το 2020¹⁶.

Όσον αφορά τον ρόλο των ΕΟΕΣ ως διαχειριστικών αρχών και ως ελεγκτών Προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας (Άρθρα 21 και 22 του Κανονισμού 1299/2013 για την Εδαφική Συνεργασία) η σκέψη 32 του Κανονισμού ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη να παραχωρήσουν τις αρμοδιότητες της Διαχειριστικής Αρχής στους ΕΟΕΣ¹⁷. Το Άρθρο 7 του Κανονισμού 1082/2006 όπως τροποποιείται από τον Κανονισμό 1302/2013, επιλύει το ζήτημα που είχε τεθεί από πολλούς ΕΟΕΣ, των

¹⁵ Σύμφωνα με το Άρθρο 96.3 των κοινών διατάξεων του Κανονισμού τα προγράμματα δράσης υπό τον στόχο της Επένδυσης στην Ανάπτυξη και στην απασχόληση θα πρέπει να περιλαμβάνουν δράσεις Community-led local Development (CLLD) και την προσέγγιση LEADER, δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, εργαλεία ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ITI) και Μακροπεριφερειακές Στρατηγικές.

¹⁶ Ημερίδα με θέμα «The participation of the citizens from Border Regions in the Operational Programmes- The case of the EGTC», που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 19 Νοεμβρίου 2013.

¹⁷ «Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να αναθέσουν τα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής σε έναν ΕΟΕΣ ή να αναθέσουν σε έναν τέτοιο όμιλο την αρμοδιότητα της διαχείρισης μέρους ενός προγράμματος συνεργασίας που αφορά το έδαφος που καλύπτει ο εν λόγω ΕΟΕΣ.»

οποίων η γεωγραφική περιοχή δεν συνέπιπτε με τη γεωγραφική περιοχή του Προγράμματος στο οποίο συμμετείχαν. Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι δεν είναι αναγκαίο όλοι οι ωφελούμενοι του Προγράμματος να είναι μέλη του ΕΟΕΣ. Ένας μικρός αριθμός περιφερειακών αρχών μπορούν να συστήσουν έναν ΕΟΕΣ ο οποίος θα δρα ως διαχειριστική αρχή.

Επιπλέον, στον Κανονισμό 1302/2013 αναφέρεται ότι η εμπειρία από τους ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί μέχρι σήμερα έχει καταδείξει ότι οι Όμιλοι χρησιμοποιούνται και ως νομικό μέσο και σε θέματα συνεργασίας στο πλαίσιο άλλων πολιτικών της Ένωσης πλην της πολιτικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής προγραμμάτων ή τμημάτων προγραμμάτων που λαμβάνουν χρηματοοικονομική στήριξη από την Ένωση εκτός του πλαισίου της πολιτικής για τη συνοχή (π.χ. ανταγωνιστικά προγράμματα). Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τον Κανονισμό 1302/2013 εκτιμούν ότι ο σκοπός του ΕΟΕΣ θα πρέπει να επεκταθεί, ώστε να καλύπτει τη διευκόλυνση της εδαφικής συνεργασίας και γενικότερα την προαγωγή της, συμπεριλαμβανομένων του στρατηγικού σχεδιασμού και της αντιμετώπισης των περιφερειακών και τοπικών μελημάτων, σύμφωνα με την πολιτική συνοχής και τις άλλες ενωσιακές πολιτικές· αυτό θα έχει θετικό αντίκτυπο στη στρατηγική Ευρώπη 2020 ή στην υλοποίηση των μακρο-περιφερειακών στρατηγικών (π.χ. Αδριατικής- Ιονίου, Δούναβη κ.α.).

Ωστόσο, το ενδιαφέρον να χρησιμοποιηθεί ο ΕΟΕΣ ως διαχειριστική αρχή είναι χαμηλό. Η επιχειρηματολογία απέναντι σε αυτήν την κατάσταση αναφέρει την ύπαρξη γραφειοκρατίας, φορολογικά μειονεκτήματα, και την έλλειψη πολιτικής βούλησης. Στην πράξη, οι ΕΟΕΣ ενδιαφέρονται να είναι είτε οι ενδιάμεσοι φορείς ή ωφελούμενοι των χρηματοδοτικών εργαλείων, παρόλο που τα προβλήματα προκύπτουν όταν διαχωρίζονται τα συμφέροντα των κρατών μελών που συμμετέχουν. Όπως θα φανεί και παρακάτω στην εμπειρική ανάλυση, υπάρχουν περιπτώσεις ΕΟΕΣ, οι οποίοι λειτουργούν ως μέσα οικονομικής διπλωματίας για τη επίτευξη κοινών στόχων και την εξάλειψη γραφειοκρατικών αγκυλώσεων σε διασυνοριακά έργα υποδομής.

Η ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται στους ΕΟΕΣ βάσει του Κανονισμού 1082/2006, συμπεριλαμβάνει τη δυνατότητα να συνάπτουν συμφωνίες με άλλους ΕΟΕΣ ή άλλες νομικές οντότητες, με σκοπό την εκτέλεση κοινών

προγραμμάτων συνεργασίας. Για τη διευκόλυνση των ΕΟΕΣ μπορεί να εφαρμοστεί το Άρθρο 39 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις Δημόσιες Προμήθειες, όπου τίθενται οι κανόνες για τις Προμήθειες και τη σύναψη συμβάσεων με αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη και συγκεκριμένα με σύναψη συμφωνίας προμήθειας από ΕΟΕΣ. Κατά συνέπεια, η μη δυνατότητα των ΕΟΕΣ να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις αντιστρατεύεται την αποστολή τους που είναι μεταξύ άλλων η εκτέλεση έργων επίτευξης συνοχής, ιδίως μέσω διακρατικής, διασυνοριακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, για λόγους που συνεχονται προς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου, οι ΕΟΕΣ πλέον μπορούν, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις, καθώς κατά μείζονα λόγο ο Κανονισμός 1299/2013 αναφέρεται στη δυνατότητα των κρατών μελών να αναθέσουν στους ΕΟΕΣ καθήκοντα διαχειριστικής αρχής, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω. Τέλος, προς επίρρωση των ανωτέρω, στο παρόν άρθρο κατοχυρώνεται επίσης η δυνατότητα εκ μέρους τους παροχής τεχνικής βοήθειας σε φορείς που υλοποιούν έργα ενταγμένα σε Περιφερειακά ή Τομεακά Επιχειρησιακά του ΕΣΠΑ.

3.4.3 Η Συμμετοχή σε ΕΟΕΣ

Στο άρθρο 110 ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στους φορείς που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ΕΟΕΣ, τη διαδικασία έγκρισης της συμμετοχής αυτής και την κτήση της νομικής προσωπικότητας των εν λόγω Ομίλων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού μπορούν να συμμετέχουν σε Ε.Ο.Ε.Σ.: Δήμοι, περιφέρειες, οι ενώσεις, οι σύνδεσμοι και τα δίκτυά τους, το ελληνικό δημόσιο, συμπεριλαμβανομένων και των αποκεντρωμένων διοικήσεων, τα πανεπιστήμια, δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια του στοιχείου β' της παρ. 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004, και επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, Επειδή ο Κανονισμός (ΕΚ) 1082/2006 επιτρέπει σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ υπό την προϋπόθεση ότι θεωρούνται «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου¹⁸, οι ΕΟΕΣ θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον για την από κοινού διαχείριση δημόσιων υπηρεσιών με ιδιαίτερη έμφαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ή υποδομών. Επομένως, και άλλες οντότητες ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου θα πρέπει να μπορούν επίσης να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ.

Καινοτομία του Κανονισμού (Ε.Ε.) 1302/2013 αποτελεί η δυνατότητα συμμετοχής οντοτήτων και από Τρίτες χώρες στους ΕΟΕΣ που συνιστώνται δυνάμει του εν λόγω Κανονισμού. Έτσι στην παράγραφο 7 του άρθρου 110 του Νόμου 4483/2017 αναφέρεται ότι στην περίπτωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέλους από τρίτη χώρα, κατά την έννοια του άρθρου 3α του Κανονισμού, για τη συμμετοχή του σε Ε.Ο.Ε.Σ. που έχει την καταστατική έδρα του στην Ελλάδα, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθ. 4 παρ. 2β του ν. 3345/2005, η οποία είναι αρμόδια για τις διεθνείς συνεργασίες των ΟΤΑ και ως προς την πλήρωση των σχετικών όρων του Κανονισμού, ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος να εγκρίνει την ένταξη του μέλους αυτού.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1082/2006 δεν περιελάμβανε λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη συμμετοχή οντοτήτων από τρίτες χώρες σε ΕΟΕΣ που συνιστώνται δυνάμει του εν λόγω Κανονισμού, δηλαδή μεταξύ μελών από τουλάχιστον δύο κράτη-μέλη. Δεδομένης της περαιτέρω ευθυγράμμισης των κανόνων που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών-μελών και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, κατά κύριο λόγο, στο πλαίσιο διασυνοριακής συνεργασίας βάσει του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (EMΓ) - Κανονισμός 232/2014 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας - και του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) - Κανονισμός 236/2014 για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης - αλλά και στο πλαίσιο συμπληρωματικής χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης, καθώς και στο πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας βάσει του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, όταν κονδύλια από το EMΓ και το ΜΠΒ ΙΙ πρέπει να μεταφερθούν προκειμένου να αξιοποιηθούν συνδυαστικά μαζί με κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο κοινών προγραμμάτων συνεργασίας, θα πρέπει να προβλεφθεί

¹⁸ Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναξης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114).

ρητώς η συμμετοχή μελών από τρίτες χώρες συνορεύουσες με κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών του, σε ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί μεταξύ τουλάχιστον δύο κρατών-μελών. Η συμμετοχή αυτή θα πρέπει να είναι δυνατή όταν επιτρέπεται από τη νομοθεσία της τρίτης χώρας ή από συμφωνίες μεταξύ τουλάχιστον ενός συμμετέχοντος κράτους-μέλους και μιας τρίτης χώρας (Κανονισμός (ΕΕ) 1302/2013).

Ο Ενωσιακός Συννομοθέτης επέλεξε να κρατήσει το άρθρο 175 της Συνθήκης της Λισαβόνας ως μοναδική νομική βάση. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο αντιτέθηκαν στο να επεκταθεί η νομική βάση και στο άρθρο 205 (σχετικά με την εξωτερική δράση της Ένωσης), το οποίο θα επέτρεπε στους ΕΟΕΣ να συμπεριλαμβάνονται στις συμφωνίες μεταξύ Ε.Ε. και τρίτων χωρών, όπως είχε ζητήσει η ΕτΠ. Το Συμβούλιο επέμεινε στα αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας, δηλαδή την ύπαρξη φυσικών συνόρων, διασυνοριακών ή διακρατικών προγραμμάτων συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων λεκανών (πχ. Μεσόγειος, Βαλτική κλπ). Έτσι αποκλείεται η διαπεριφερειακή συνεργασία με εξαίρεση την περίπτωση όπου η Τρίτη χώρα έχει κοινά σύνορα με μία από τις χώρες που ανήκουν στον ΕΟΕΣ. Για παράδειγμα, μία Νορβηγική πόλη ή δίκτυο πόλεων δεν μπορεί να γίνει μέλος στον ΕΟΕΣ «Cities of Ceramics», διότι σε αυτόν τον ΕΟΕΣ συμμετέχουν η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ρουμανία.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Κεφάλαιο 4

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΟΕΣ

4.1 Γενικά

Κατά τη διάρκεια του 2016¹⁹ πέντε νέοι ΕΟΕΣ καταγράφηκαν στο Μητρώο της Πλατφόρμας των ΕΟΕΣ της Επιτροπής των Περιφερειών, φτάνοντας συνολικά τους 65 στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια ο αριθμός των νεοσυσταθέντων ΕΟΕΣ είναι χαμηλός. Από τον πρώτο ΕΟΕΣ που συστάθηκε το 2008 κάποιοι ΕΟΕΣ έχουν χάσει την επικαιροποίησή τους ή δεν συνεισφέρουν αποτελεσματικά στις διασυνοριακές δράσεις που είχαν δεσμευτεί να προωθήσουν. Στη χώρα μας λειτουργούν τρεις ΕΟΕΣ (ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ, ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ και ΕΛΙΚΑΣ ΑΜΚΕ), ενώ υπάρχουν βρίσκονται στο στάδιο προετοιμασίας άλλοι δύο στις Περιφέρειες Κρήτης και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται να αποτυπωθούν οι δράσεις των ΕΟΕΣ που συνάδουν με τους στόχους της οικονομικής διπλωματίας.

4.2 Η Γεωγραφία των ΕΟΕΣ

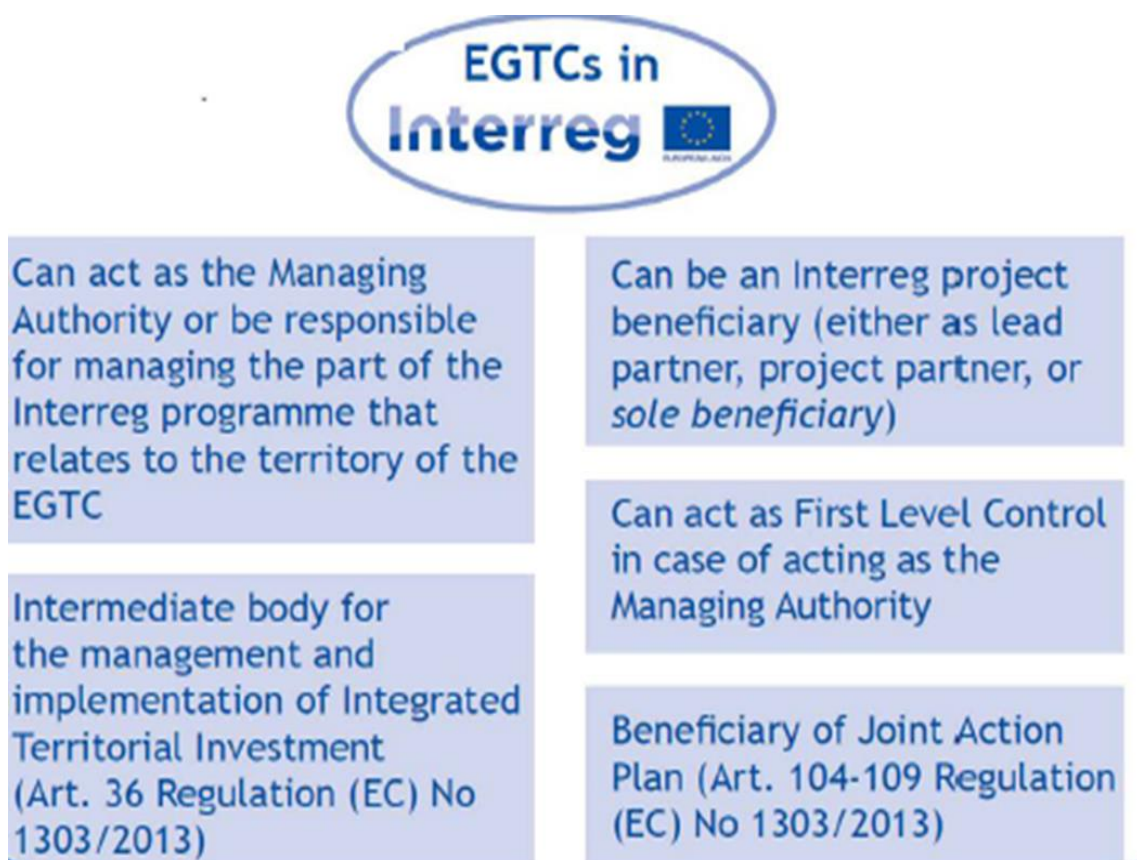
Στην Κεντρο-Ανατολική Ευρώπη όπου κυριαρχούν κυρίως ΕΟΕΣ με έδρα την Ουγγαρία (24 ΕΟΕΣ) ο συνολικός αριθμός τους έχει μειωθεί. Το 2016 μόνο ένας νέος ΕΟΕΣ συστάθηκε στην Ουγγαρία εν συγκρίσει με τους δύο και τρεις που είχαν συσταθεί το 2015 και το 2014 αντίστοιχα. Πρέπει όμως να αναγνωριστεί ότι ειδικά στην Ουγγαρία η εδαφική κάλυψη των ΕΟΕΣ είναι υψηλή.

Οι ΕΟΕΣ μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

- Διασυνοριακοί ΕΟΕΣ, οι οποίοι κυρίως αντιμετωπίζουν θέματα τοπικού ή περιφερειακού ενδιαφέροντος.
- Διακρατικοί ΕΟΕΣ, η εδαφική επικράτεια των οποίων είναι ευρύτερη από τις περιοχές διασυνοριακής συνεργασίας.

¹⁹ EGTC monitoring report 2016 and impacts of Schengen area crisis on the work of EGTCs, European Committee of the Regions, EU 2017

Πίνακας 1: ΕΟΕΣ και Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία

Πηγή: www.interact-eu.net/download/file/fid/377 Interact Fact sheet

- Δικτυακοί ΕΟΕΣ, οι οποίοι προωθούν δράσεις δικτυακού χαρακτήρα μεταξύ των μελών τους και όπου δεν υπάρχει απαραίτητα εδαφική σύνδεση (πχ. Αμφικτυονία, όπου πρόσφατα το 2016 προστέθηκε ως μέλος πόλη της Παλαιστινιακής Αρχής, η Ραμάλα). Η Αμφικτυονία αποτελεί έναν από τους πρώτους ΕΟΕΣ που απέκτησαν μέλος και εκτός Ε.Ε.. Άλλοι τέτοιοι ΕΟΕΣ είναι ο Tisza EGTC ανάμεσα στην Ουγγαρία και την Ουκρανία, ο EUCOR The European Campus και ο ΕΟΕΣ Interregional Alliance for the Rhine-Alpine Corridor, αμφότεροι με μέλη από την Ελβετία.

Πίνακας 2: Η Γεωγραφία των ΕΟΕΣ

Geography of EGTC*	No until 2015	New EGTCs	Comments
Cross-border Iberia & southern France	14	1	The EGTC EMI is located in a cross-border context but is open to wider cooperation in terms of a network EGTC.
Cross-border North-west Europe	9	2	The EGTC Eurodistrict PAMINA was founded during 2016. The new EGTC EUCOR The European Campus has a non-EU member from Switzerland.**
Cross-border Alpine area	4		
Cross-border area involving Germany, Poland and Czech Republic	2	1	New EGTC in an area with no previous EGTCs: PROUD EGTC
Cross-border areas involving Hungary & Slovakia	23	1	The PONTIBUS EGTC was founded during 2016.
Transnational	3		The Interregional Alliance for the Rhine-Alpine Corridor EGTC has enlarged its membership considerably from 10 to 20 members and now includes also a Swiss member.
Network	5		The network EGTC Amphictyony has extended its geography to a non-European member (city of Ramallah in Palestine)

Πηγή: Committee of the Regions (2017), σ.113.

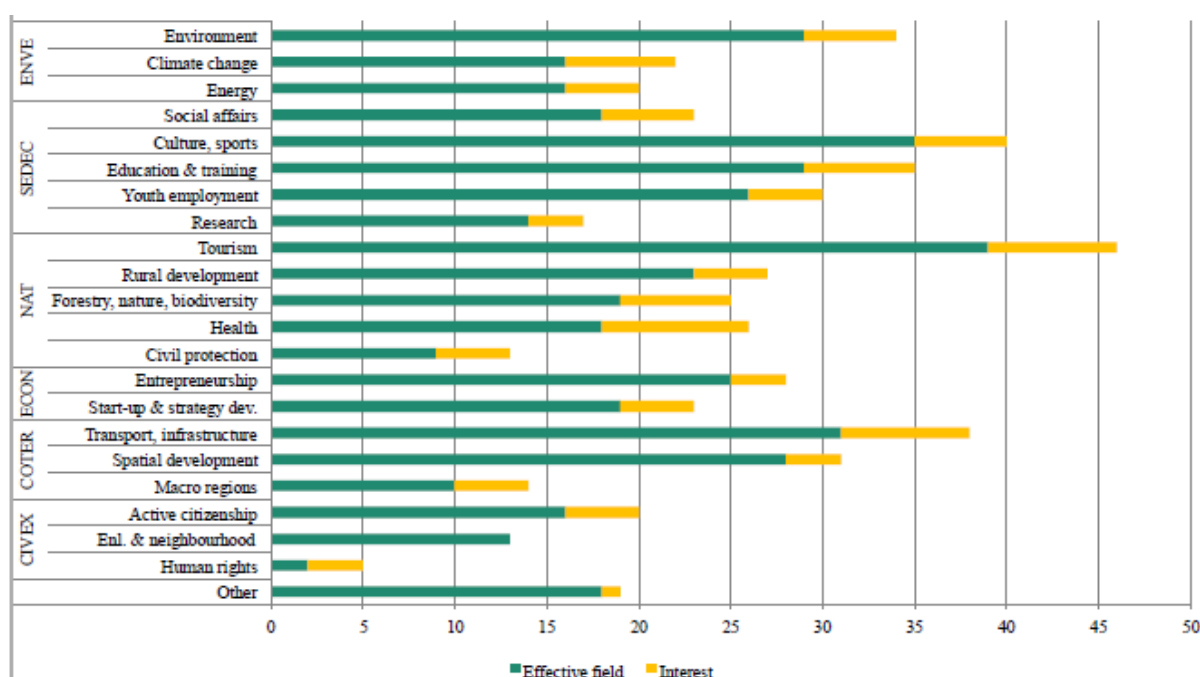
4.3 Οι Τομείς δράσης των ΕΟΕΣ

Όπως φάνηκε και προηγουμένως σε θεωρητικό επίπεδο, οι ΕΟΕΣ είναι το κύριο νομικό μέσο ή αποτελούν τουλάχιστον ένα εξαιρετικό μέσο της ΕΕ για την επίτευξη του στόχου της εδαφικής συνοχής, καθώς:

- Επιτρέπουν την άμεση συμμετοχή όλων των φορέων, οι οποίοι μπορούν να διαχειριστούν τα προγράμματα με περισσότερο αποτελεσματικό, συνεπή και συνεκτικό τρόπο (λιγότεροι πόροι, από κοινού διαχείριση, μοιρασμένη ευθύνη).
- Όσον αφορά τα κράτη-μέλη, διευκολύνουν τη συνεργασία, στο πλαίσιο ενός θεσμικού οργάνου μεταξύ των κεντρικών αρχών και αυτών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

- Όσον αφορά τις περιφέρειες, εξισορροπούν τις δυνατότητες των διαφόρων διοικήσεων που συμμετέχουν στην υλοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ και δαπανούν χρήματα της ΕΕ.
- Στις παραμεθόριες περιοχές, ο ΕΟΕΣ μπορεί να συμβάλλει στην εφαρμογή του *ενωσιακού κεκτημένου*, στην ενσωμάτωση λειτουργικών περιοχών και στην άμβλυνση της επίδρασης των συνόρων.

Πίνακας 3: Τα θεματικά πεδία των δράσεων των ΕΟΕΣ

Πηγή: Committee of the Regions (2017), σ.121.

Σε γενικές γραμμές, τα πεδία πολιτικής στα οποία δραστηριοποιούνται οι ΕΟΕΣ χαρακτηρίζονται από πολυμορφία και κινούνται μεταξύ πολιτισμού, αθλητισμού, μεταφορών και βιοποικιλότητας. Το τελευταίο χρονικό διάστημα ο τουρισμός φαίνεται να αποσπά την προσοχή των περισσότερων ΕΟΕΣ (39). 35 ΕΟΕΣ ήδη υλοποιούν δράσεις στον πολιτιστικό και αθλητικό τομέα με αυξητικές τάσεις ως προς τον αριθμό εκείνων των Ομίλων που σχεδιάζουν ή ήδη έχουν ξεκινήσει να υλοποιούν έργα στους συγκεκριμένους τομείς. Ο τομέας των μεταφορών έρχεται τρίτος στη σειρά των προτιμήσεων των Ομίλων με τουλάχιστον 31 ΕΟΕΣ να έχουν ήδη επιδείξει έμπρακτα την ενεργητικότητά τους σε αυτόν. Επίσης, το περιβάλλον είναι αρκετά δημοφιλές πεδίο στις δράσεις των Ομίλων και μαζί με την εκπαίδευση και την κατάρτιση

συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των μισών και πλέον ΕΟΕΣ. Χαμηλό ενδιαφέρον επιδεικνύεται στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της πολιτικής προστασίας, καθώς και στα θέματα διεύρυνσης της ΕΕ και της πολιτικής γειτονίας. Επιπλέον, τα ζητήματα που αφορούν τις μακροπεριφέρειες δεν βρίσκονται στον κύκλο των ενδιαφερόντων των ΕΟΕΣ μέχρι σήμερα. Εν μέρει αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι αρκετές έδρες των ΕΟΕΣ δεν βρίσκονται στην εδαφική επικράτεια των μακροπεριφερειών. Ωστόσο, κάτι τέτοιο οφείλεται, αφενός, στην έλλειψη συνειδητοποίησης και γνώσης από την πλευρά των ΕΟΕΣ του μακροπεριφερειακού χαρακτήρα αρκετών δράσεων που ήδη υλοποιούν, και αφετέρου, στην έλλειψη διάθεσης συντονισμού και συνεργασίας των αρμόδιων εθνικών αρχών που εμπλέκονται στις μακροπεριφερειακές στρατηγικές με τους επικεφαλής των ΕΟΕΣ

Η δυναμική συμβολή των ΕΟΕΣ στις μακροπεριφέρειες σε μεγάλο βαθμό περιέχει τη δυνατότητα διάρθρωσης της συνεργασίας στο πλαίσιο της μακροπεριφέρειας, καθώς οι ΕΟΕΣ είναι μόνιμες δομές που μπορεί να περιέχουν πολλούς φορείς. Οι ΕΟΕΣ μπορεί να συνδράμουν στο να αποκτήσουν πιο σταθερή δομή οι μακροπεριφέρειες. Οι ΕΟΕΣ συμβάλλουν στην εδαφική συνοχή, στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας, στη δημιουργία διοικητικής υποδομής και στην αποτελεσματικότερη χρήση των διασυνοριακών πόρων του ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας (EMΓ) και εταιρικής σχέσης μέσω του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II).

Το πολιτικό συνυφαίνεται με το οικονομικό και αντίστοιχα οι στόχοι και τα μέσα οικονομικής διπλωματίας στο πλαίσιο της διασυνοριακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Στο πλαίσιο της Εδαφικής Διακυβέρνησης οι ΕΟΕΣ λειτουργούν ως νέοι μηχανισμοί εξωτερικής πολιτικής που δρουν σε πολυποίκιλους τομείς όπως η οικονομία, η εκπαίδευση, η προώθηση της επιχειρηματικότητας και οι μεταφορές. Παρακάτω μέσα από ανάλυση των δράσεων και των σκοπών συγκεκριμένων ΕΟΕΣ θα φανεί και εμπειρικά ότι αυτό το νομικό εργαλείο αποτελεί εργαλείο Οικονομικής Διπλωματίας.

4.4 Τα νέα Εργαλεία της Πολιτικής Συνοχής και οι ΕΟΕΣ το 2016

Το 2016 η απορρόφηση των νέων χρηματο-οικονομικών εργαλείων ήταν υψηλότερη από ό,τι ήταν το 2015. Συνολικά, τέσσερις ΕΟΕΣ χρησιμοποίησαν στην πράξη τουλάχιστον ένα από τα τρία εργαλεία το 2016. Οι τέσσερις ΕΟΕΣ που χρησιμοποίησαν το CLLD δεν χρησιμοποίησαν ΟΕΕ ούτε ΚΣΔ. Ο Πίνακας 4 απαριθμεί τους ΕΟΕΣ που εξέτασαν

τη χρήση τέτοιων μέσων το 2015 και αυτούς που τα χρησιμοποίησαν το 2016. Τρεις από τους τέσσερις ΕΟΕΣ που χρησιμοποίησαν τις ΟΕΕ χρησιμοποίησαν επίσης ΚΣΔ.

Πίνακας 4: Συγκριτική χρήση των νέων εργαλείων από τους ΕΟΕΣ για το 2015 και 2016

Instrument	Considerations 2015	Actual activity 2016
CLLD	- EGTC Spoločný región	- Arrabona EGTC
	- EGTC Euregio Tirolo - Alto Adige - Trentino	- European Common Future Building EGTC - PONTIBUS EGTC
ITI	- Ister-Granum EGTC	- Ister-Granum EGTC
	- ABAÚJ - ABAÚJBAN EGTC	- RDV EGTC
	- EGTC GO	- EGTC GO*
	- EGTC Alzette Belval	- EGTC Gate to Europe - EGTC Spoločný región
JAP	- EGTC Spoločný región	- Ister-Granum EGTC
	- AEuCC EGTC	- Bánát - Triplex Confinium EGTC
		- RDV EGTC
		- EGTC Spoločný región

Πηγή: Spatial Foresight, based on information from EGTC monitoring report 2015 and data collected from EGTCs

Πίνακας 5: Πρόθεση χρήσης των νέων εργαλείων από τους ΕΟΕΣ

CLLD	ITI	JAP
Ister-Granum EGTC	✓	✓
EGTC Spoločný región	✓	✓
ABAÚJ - ABAÚJBAN EGTC		
BODROGKÖZI EGTC		
	Bánát - Triplex Confinium EGTC	✓
	EGTC SaarMoselle	
	EGTC Parc européen Alpi Marittime – Mercantour	
		EGTC Amphictyony EGTC TRITIA AEuCC EGTC
✓		PONTIBUS EGTC EGTC Via Carpatia
	ZASNET EGTC	
	European Border Cities EGTC	
	Mura Region EGTC	

Πηγή: Spatial Foresight, based on data collected from EGTCs

Η πρόθεση των ΕΟΕΣ να χρησιμοποιήσουν τα νέα εργαλεία για την προώθηση των στόχων τους ενδυναμώνεται από την πρόβλεψη των Κοινών Διατάξεων του Κανονισμού για τα ΕΔΕΤ, αλλά επιβεβαιώνεται και από τη δυναμική των δράσεων τους που σχετίζονται με τους στόχους της νέας οικονομικής διπλωματίας, στο πλαίσιο της εδαφικής διακυβέρνησης, όπως αναλύονται στο μέρος της εμπειρικής ανάλυσης.

4.5 Εμπειρική Ανάλυση μέσα από τις Καλές Πρακτικές των υπαρχόντων ΕΟΕΣ

Η κατηγοριοποίηση που ακολουθεί έγινε τόσο με βάση τους στόχους της οικονομικής διπλωματίας που προωθούν οι ΕΟΕΣ, όσο και με βάση το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας που τους παρέχει ο Κανονισμός (ΕΕ) 1082/2006, όπως ισχύει.

Α. Οι ΕΟΕΣ ως εργαλεία για την βελτίωση της κινητικότητας, της προσβασιμότητας και της σύνδεσης μέσα από κοινές Στρατηγικές Ανάπτυξης και την εμπάθουση της συνεργασίας με τις Περιφέρειες, τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τους Ο.Τ.Α.

Βασική αρχή της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Μεταφορών είναι η ολοκλήρωση μεγάλων οδικών αξόνων με στόχο τις αποτελεσματικές και προσανατολισμένες στο μέλλον και στην υψηλή ποιότητα υπηρεσίες μεταφοράς για τους πολίτες και τους οικονομικούς δρώντες.

Στην Ουγγαρία, όπου οι εθνικές πολιτικές, όπως η ανάπτυξη των μεταφορών, αντιμετωπίζονται με μία διασυνοριακή διάσταση (πχ. η διασυνοριακή ανάπτυξη των υποδομών μεταξύ του γερμανικού Burgenland και της Ουγγαρίας), στόχος είναι η ενσωμάτωση καλών πρακτικών και η εισαγωγή των ΕΟΕΣ ως εργαλείων για βελτίωση της κινητικότητας, της προσβασιμότητας και της σύνδεσης.

ΕΟΕΣ «VIA CARPATIA» (Σλοβακία-Ουγγαρία)

Ο Via Carpatia είναι ένας οδικός Άξονας- Διάδρομος που συνδέει την Βαλτική θάλασσα με το Αιγαίο. Η ανάπτυξη και η ταχεία κατασκευή του θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών που διατρέχει και στην ανάπτυξη των

Μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), της έρευνας και της επιστήμης, των τεχνολογικών και των βιομηχανικών πάρκων που χρειάζονται τις υποδομές μεταφορών και αποθήκευσης.

Σε συνάντηση εκπροσώπων των υπουργείων μεταφορών επτά κρατών στο Lancut της Πολωνίας το φθινόπωρο του 2012, η Σλοβακία συνυπέγραψε τη «Δήλωση του Lancut» με σκοπό να κατασκευαστεί ο συντομότερος δρόμος που θα συνδέει το Βορρά με το Νότο της Ευρώπης. Ο δρόμος αυτός που θα ονομάζεται «Via Carpatia», θα περνά από το λιμάνι της Klapeida via Kaunas της Λιθουανίας, τις πολωνικές πόλεις Bialystok, Lublin, Rzeszow, Via Kosice, τις ουγγρικές Miskolc και Debrecen, θα διατρέχει τη Ρουμανία, τις βουλγαρικές μητροπόλεις της Σόφιας και του Svilengrad και θα φτάνει στη Θεσσαλονίκη. Καθώς οι αρμόδιες αρχές της Ε.Ε. δεν προτίθενται να σχεδιάσουν αυτόν τον άξονα πριν το 2050, είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουν οι εθνικές κυβερνήσεις τη στρατηγική σημασία που θα έχει για τις περιοχές κατά μήκος των συνόρων.

Ο ΕΟΕΣ «Via Carpatia» μπορεί να αναλάβει μία εκ των βάθρων πρωτοβουλία με στόχο να πείσει τις περιοχές κατά μήκος του Διαδρόμου να συμμετάσχουν σε διαπραγματεύσεις για την υπογραφή κοινής συμφωνίας για να κατασκευαστεί η Via Carpatia. Ο ΕΟΕΣ μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στο συντονισμό αυτού του δύσκολου εγχειρήματος, καθώς και στη διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας με τα δυνητικά οφέλη και για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των περιοχών.

ΕΟΕΣ CENTRAL EUROPEAN TRANSPORT CORRIDOR (CETC EGTC Ltd) (Ουγγαρία, Σλοβακία, Πολωνία, Κροατία),

Ο Central European Transport Corridor είναι ένας Κεντροευρωπαϊκός οδικός Διάδρομος από τη Βαλτική ως την Αδριατική και με μία πιθανή επέκταση προς την Μαύρη θάλασσα. Ο ΕΟΕΣ δημιουργήθηκε²⁰ για να προάγει τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία και ειδικά τη βελτίωση των μεταφορών κατά μήκος του Άξονα Βορρά- Νότου (επίγεια και εναέρια μέσα), καθώς και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μεταφορικών υποδομών στις εμπλεκόμενες περιοχές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί εξασφαλίζοντας τη στήριξη και τις προϋποθέσεις

²⁰ 12/12/2013 η Ε.Ε αποκτά τον πρώτο ΕΟΕΣ που δραστηριοποιείται στον τομέα των μεταφορών.

για την ανάπτυξη διαφορετικών μεταφορικών μέσων με ή χωρίς συγχρηματοδότηση από την Ε.Ε.

- Ο ΕΟΕΣ είναι συνεργαζόμενος εταίρος σε τρία στρατηγικά σχέδια για μεταφορές, χρηματοδοτούμενα από το πρόγραμμα INTERREG²¹ της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ). Δύο από αυτά (TENTacle²², NSBCore) είναι σημαντικά για την εφαρμογή της ενωσιακής στρατηγικής στην περιοχή της Βαλτικής. Το TalkNET είναι το εργαλείο για τη ανάπτυξη συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς στο νότιο τμήμα του οδικού άξονα. Ο ΕΟΕΣ στηρίζει προγράμματα και πρωτοβουλίες Μακροπεριφερειακού ενδιαφέροντος και στοχεύει να λάβει μέρος σε στρατηγικά σχέδια που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών (βελτίωση των δεικτών απασχόλησης, και της ποιότητας του περιβάλλοντος). Επιδιώκει πιο υψηλή ταύτιση και μεγαλύτερη εμπλοκή μεταξύ των μελών του, τη δημιουργία ξεκάθαρων υποχρεώσεων εντός της δομής του ανεξάρτητα από πολιτικές αλλαγές (αυτονομία), καθώς και τη δημιουργία προϋποθέσεων που θα καθιστούν την πρωτοβουλία πιο ορατή σε επίπεδο κοινότητας χάρη στο αποτελεσματικό lobbying.
- Ο ΕΟΕΣ έχει ένα Στρατηγικό Κέντρο ως εσωτερική οργανωσιακή μονάδα υπεύθυνο για το στρατηγικό σχεδιασμό στον τομέα της ενέργειας. Συμμετέχει στο δίκτυο ενέργειας TEN-E σε συνεργασία με τα δυτικά Βαλκάνια, την Ουκρανία και την Μολδαβία, ως μέρος της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για το Δούναβη (EUSDR). Η ενέργεια μπορεί να καταστεί φθηνότερη και ασφαλέστερη χάρη σε καλύτερες ζεύξεις και σε χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Η δράση αυτή συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020».

²¹ INTERREG Baltic sea region programme (TENTacle, NSBCore, TalkNET) και INTERREG Central Europe, άξονας 4: μεταφορές, Στόχος 4.2: Συντονισμός με τους εμπλεκόμενους φορείς για αύξηση των εναλλακτικών φιλικών στο περιβάλλον μεταφορικών λύσεων.

²² Διάδρομος Διευρωπαϊκών Μεταφορών

ΕΟΕΣ International Alliance for the Rhine-Alpine Corridor (Γερμανία, Ολλανδία, Ιταλία)

Ο διάδρομος των Άλπεων είναι ένα από τα εννέα οδικά δίκτυα που προωθεί η Ε.Ε. για την υλοποίηση του Κεντροευρωπαϊκού δικτύου. Οι βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς είναι οι εξής:

- ο κλάδος Μεταφορών, δηλαδή οι προμηθευτές και διαχειριστές των υποδομών και οι επιχειρήσεις logistics,
- η Ε.Ε. και οι εθνικοί δρώντες: οι διαμορφωτές των πολιτικών και το *Corridor Forum*,
- σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο: ο ΕΟΕΣ, και
- οι Χρήστες-οφελούμενοι: οι επιχειρήσεις, οι επιβάτες, οι πολίτες, οι Μ.Κ.Ο.

Ο ΕΟΕΣ International Alliance for the Rhine-Alpine Corridor ιδρύθηκε το 2015 με σκοπό να ενώσει δυνάμεις και να εκφράσει όλα τα μέλη του, λειτουργώντας ως μία πλατφόρμα που οριοθετεί τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των θεσμικών εταίρων και την ανάπτυξη μίας κοινής θέσης. Συνεχίζει τη στρατηγική INTERREG IV B NEW Project CODE24²³ “Corridor Development Rotterdam-Genoa” 2010-2015. Ο ΕΟΕΣ εξασφαλίζει μία μακρόβια διακρατική συνεργασία των τοπικών και περιφερειακών εμπλεκόμενων φορέων κατά μήκος του Διαδρόμου. Ο ΕΟΕΣ συμμετέχει στο *Corridor Forum* από το 2015.

Β. Γεφύρωμα των διαφορετικών αρμοδιοτήτων και των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων σε υποεθνικό επίπεδο

Το παράδειγμα του Διασυνοριακού Νοσοκομείου της Cerdanya στα σύνορα Γαλλίας-Ισπανίας.

Ο ΕΟΕΣ Cerdanya Cross-border Hospital δημιουργήθηκε για την από κοινού διαχείριση του Νοσοκομείου. Το νομικό εργαλείο του ΕΟΕΣ επέτρεψε τη δημιουργία ενός φορέα διαχείρισης που υποστηρίζει την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση,

²³ Οι εταίροι του CODE24 έχουν αναπτύξει μία Κοινή Στρατηγική για την εξέλιξη του Διαδρόμου Ρήνου-Άλπεων και αποτελούν εργαλείο για τις μελλοντικές εργασίες του ΕΟΕΣ.

γεφυρώνοντας διοικητικές διαφορές ανάμεσα στα διοικητικά συστήματα υγείας της Γαλλίας και της Ισπανίας (Καταλονία).

Η δημιουργία του Νοσοκομείου συνεισέφερε στη στρατηγική ενίσχυσης της απασχόλησης, σε ευθυγράμμιση με τις στρατηγικές της «Ευρώπη 2020», συγκρατώντας/προσελκύνοντας νέους επιστήμονες του κλάδου της υγείας.

Η χρηματοδότηση κατασκευής του Νοσοκομείου προήλθε κατά 60% από το ΕΤΠΑ²⁴ και 40% από ίδιους πόρους. Η χρηματοδότηση εξοπλισμού και λειτουργίας προέρχεται κατά 60% από την Καταλονία και 40% από τη Γαλλία.

ΕΟΕΣ Mura Region (MNIT) (Ουγγαρία και Σλοβακία)

Ο ΕΟΕΣ έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός Αναπτυξιακού Σχεδίου για την περιοχή σε συνεργασία και με Μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Έχει καταθέσει 3 προτάσεις στο HU-HR INTERREG Programme και στο INTERREG Europe μαζί με άλλους έξι ΕΟΕΣ. Χτίζοντας ένα θεσμικό δίκτυο στο οποίο εμπλέκονται διάφοροι οικονομικοί παράγοντες, προσπαθεί να εξασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή χρηματοδότηση για τις αναπτυξιακές ιδέες των μελών του.

ΕΟΕΣ INTERREG Programme Grande Région (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Λουξεμβούργο)

Ο συγκεκριμένος ΕΟΕΣ λειτουργεί ως διαχειριστική αρχή του προγράμματος INTERREG IV A Programme Grande Région (σύμφωνα με το άρθρο 125 του ΕΚ 1303/2013 και το άρθρο 23 του ΕΚ 1299/2013). Ως κεντρική διαχειριστική δομή του προγράμματος ο ΕΟΕΣ μπορεί να προσλάβει προσωπικό και να βοηθήσει στη βελτίωση των δεικτών απασχόλησης της περιοχής προς όφελος όλης της περιοχής δράσης του.

Γ. Ο ΕΟΕΣ ως θεσμικό εργαλείο για την προώθηση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων

Οι ΕΟΕΣ ως θεσμός με μακροβιότητα και συνέχεια μπορεί να αποτελέσει ένα σταθερό πλαίσιο για την προσέλκυση και την προώθηση των επενδύσεων στην περιοχή δράσης τους και για την ανάπτυξη των ΜΜΕ.

²⁴ INTERREG POCTEFA (Programme de Coopération Territoriale Espagne-France-Andorre) 2007-2013

ΕΟΕΣ Eurodistrict Strasbourg-Ortenau (Γαλλία-Γερμανία)

Η στόχευση του συγκεκριμένου ΕΟΕΣ είναι η επιχειρηματικότητα και η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων στην περιοχή ως μέσο οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας. Το τελευταίο διάστημα έχει αναπτύξει τις εξής δραστηριότητες:

- Διοργάνωση εβδομάδας ευρωπαϊκής επιχειρηματικότητας για όλους τους επιχειρηματίες από τις δύο πλευρές του Ρήνου, με εστίαση στις ιδιαιτερότητες αυτού του Γαλλογερμανικού τομέα (Eurodistrict). Οι εκδηλώσεις είχαν στόχο τους επιχειρηματίες της περιοχής και τους οικονομικούς παράγοντες με σκοπό την ανάπτυξη και προσέλκυση αμοιβαίων επενδύσεων και επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Διοργάνωση εκδήλωσης για την προσέλκυση αμερικανικών επενδύσεων: «L'Eurometropole et les investissements americaines», (Γαλλο-αμερικανικές σχέσεις με την περιοχή Grand Est).
- Προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας με το πρόγραμμα «We Connect»
- Προσέλκυση καινοτόμων επιχειρήσεων από το εξωτερικό για να επενδύσουν στη Γαλλία ή/και την Ευρώπη με στόχο την οικονομική ανάπτυξη της Eurometropole de Strasbourg (πρόγραμμα “X-plore”).
- Start-up weekend Strasbourg: Πληροφόρηση για το στήσιμο start-up επιχείρησης, με τη συμμετοχή νομικών, επικοινωνιολόγων, ειδικών σε θέματα marketing και management.

ΕΟΕΣ Euroregion Pyrenees-Mediterranean (Occitanie. Καταλονία, Βαλεαρίδες νήσοι)

Η Ευρωπεριφέρεια δημιουργήθηκε το 2004 και το 2009, μετεξελίχθηκε σε ΕΟΕΣ ώστε μέσα από το νομικό εργαλείο των ΕΟΕΣ να αποκτήσει τη δυνατότητα να παρουσιάσει κοινές δράσεις και σχέδια σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Το 2014 αναγορεύτηκε από την ΕτΠ ως «η καλύτερη δομή εδαφικής συνεργασίας στην Ευρώπη».

- Συμμετοχή στη δράση “Links up” του προγράμματος Sudoe (Sud-Ouest Europeen) στο πλαίσιο του INTERREG. Η περιοχή αποτελεί ένα πλούσιο επιχειρηματικό περιβάλλον δεκτικό στη δημιουργία νέων start-up MME επιχειρήσεων. Στόχος είναι η προώθηση της ανταγωνιστικότητας μέσα από 3 άξονες: τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, τη βελτίωση της σύνδεσης των προϊόντων με τις ανάγκες της αγοράς και τη βελτίωση του επαγγελματισμού των start-up επιχειρήσεων με τη δημιουργία clusters. Ο ΕΟΕΣ είναι leader του προγράμματος στην Ευρωπεριφέρεια κι ο ρόλος του είναι αυτός του συντονιστή των δρώντων καινοτομίας και οικονομικής ανάπτυξης (επιμελητήρια, Τοπικές επιτροπές καινοτομίας κλπ) και των δικτύων νεοφυών επιχειρήσεων.
- Ο ΕΟΕΣ ως συνεργαζόμενος εταίρος στο πρόγραμμα “Erasmus for Young Entrepreneurs” (EYE): Ο ΕΟΕΣ ως συνεργαζόμενος φορέας αναζητεί επιχειρήσεις που θα δεχτούν νέους επιχειρηματίες για περίοδο 1-6 μηνών με σκοπό να τους εκπαιδεύσουν. Το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα διασυνοριακής ανταλλαγής νέων επιχειρηματιών για διάστημα 1-6 μηνών. Ο ΕΟΕΣ είναι επιφορτισμένος να θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα στα Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια των περιοχών Midi-Pyrennees, Languedoc Roussillon, Βαρκελώνης και στο Centre Balears Europa.

ΕΟΕΣ «Εύξεινη Πόλη» (Ελλάδα, Κύπρος, Βουλγαρία)

Το έργο «AristOil» («Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου του ελαιολάδου μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής καινοτόμων μεθόδων παραγωγής και ελέγχου ποιότητας σχετικά με τις ευεργετικές για την υγεία ιδιότητές του») χρηματοδοτείται από το INTERREG MED και συντονίζεται από τον ΕΟΕΣ «Εύξεινη Πόλη», με εταίρους τη Φαρμακευτική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και συνεργαζόμενους φορείς ελιάς, τα πρότυπα φυτώρια ελιάς Κωστελένος, την Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή και την Πανελλήνια Ένωση Ελαιοτριβέων και φορείς από την Κύπρο, την Ιταλία, την Κροατία και την Ισπανία (συνολικά 15). Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου του ελαιολάδου στη Μεσόγειο μέσα από την ανάπτυξη και εφαρμογή

καινοτόμων μεθόδων παραγωγής και ελέγχου ποιότητας σχετικά με τις ευεργετικές για την υγεία ιδιότητες του ελαιολάδου (σύμφωνα με τον Κανονισμό 432/2012 της Ε.Ε.). Η ανάπτυξη α) ενός "cluster" Μεσογειακών ελαιοπαραγωγών και επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την β) εξειδικευμένη εκπαίδευση για την ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων ανίχνευσης φαινολικών συστατικών στο ελαιόλαδο, καθώς και γ) την υποστήριξη των ελαιοπαραγωγών μέσω ειδικών πιστοποιητικών προϊόντων, αποτελούν το μείγμα που θα οδηγήσει στην επίτευξη των στόχων του έργου.

Λ. Οι ΕΟΕΣ ως μοχλοί ανάπτυξης του τουρισμού και κοινών αναπτυξιακών σχεδίων στην περιοχή δράσης τους

ΕΟΕΣ European Border Cities (Ουγγαρία, Ρουμανία)

Στόχος του ΕΟΕΣ είναι η Ανάπτυξη και προώθηση του τουρισμού σε διασυνοριακό επίπεδο, προωθώντας κοινά σχέδια για την Τοπική Ανάπτυξη. Μέσα από τις δυνατότητες της διασυνοριακής συνεργασίας Ουγγαρίας-Ρουμανίας και Ουγγαρίας-Σλοβακίας-Ρουμανίας-Ουκρανίας ο ΕΟΕΣ προσπαθεί να αναπτύξει κοινά συμφέροντα, κοινές λύσεις και κοινή διαχείριση των διασυνοριακών προγραμμάτων προς όφελος των μελών του.

ΕΟΕΣ «Εύξεινη Πόλη», έργο Consume less (2016-2019)

Ο γενικός στόχος του έργου CONSUMELESS είναι η προώθηση της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης στις μεσογειακές παράκτιες τουριστικές πόλεις και βασίζεται σε δύο κύριες προσπάθειες:

- Δημιουργία ενιαίας στρατηγικής για τις Μεσογειακές πόλεις με υψηλό αριθμό τουριστών για αειφόρο διαχείριση της ενέργειας, του νερού και των απορριμμάτων με σκοπό τη μείωση κατανάλωσης των μεν και της πρόληψης δημιουργίας των δε.

- Προώθηση βιώσιμων μοντέλων τουρισμού, βασισμένων στη βελτίωση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, φυσικών πόρων και προϊόντων και την ενίσχυση υπεύθυνης συμπεριφοράς εκ μέρους των τουριστών.

Ο ρόλος του ΕΟΕΣ ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ στο εν λόγω έργο είναι η μεταφορά τεχνογνωσίας στους δήμους – μέλη του με σκοπό τη μελλοντική μεταφορά του μοντέλου βιώσιμης διαχείρισης που θα προκύψει από το έργο (διοργάνωση εκδηλώσεων διάδοσης, εκπαιδευτικά προγράμματα στο προσωπικό των δήμων, κ.α.). Ειδικότερα ο ΕΟΕΣ θα συνεισφέρει στην πιλοτική εφαρμογή του μοντέλου CONSUME-LESS στο Δήμο Νάξου και Μικρών Κυκλάδων και στην ένταξη του μοντέλου CONSUME-LESS στις πολιτικές προτεραιότητες στο Δήμο Νέας Προποντίδας. Μέσα από την άσκηση πολιτικής επιρροής και τη διπλωματία στόχος είναι η έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη και η δημιουργία οικονομιών κλίμακας.

ΕΟΕΣ Eurometropolis Lille-Kortrijk-Tournai (Γαλλία- Βέλγιο)

Ο ΕΟΕΣ Eurometropolis Lille-Kortrijk-Tournai είναι ένας Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας που συστάθηκε στις 28 Ιανουαρίου 2008. Συγκεντρώνει 152 γαλλικές και βελγικές κοινότητες.

Ο Eurometropolis Lille - Kortrijk - Tournai συγκεντρώνει όλα τα επίπεδα της διακυβέρνησης της Γαλλίας και του Βελγίου μέσω 14 ιδρυμάτων, που συνεργάζονται για να εξαλείψουν το «φαινόμενο των συνόρων» και να διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των 2.1 εκατομμυρίων κατοίκων.

Ο ΕΟΕΣ Eurometropolis ήταν ο πρώτος Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που ιδρύθηκε στην Ευρώπη, ως αποκορύφωμα μιας μακράς παράδοσης διασυνοριακής συνεργασίας.

Ο ΕΟΕΣ Eurometropolis είναι ένας κόμβος για όλες τις διασυνοριακές πληροφορίες, δραστηριότητες και υπηρεσίες, υποστηρίζοντας την εκμετάλλευσή τους και την ανάπτυξή τους και μερικές φορές ακόμη και την προσαρμογή τους. Τα θεσμικά όργανα, οι εταιρείες, οι καλλιτέχνες, οι σύλλογοι, οι διάφοροι οργανισμοί κ.λπ. καλούνται να συντονίσουν και να ενώσουν τα σχέδιά τους, και να εκφραστούν συντονισμένα.

Ο ΕΟΕΣ Eurometropolis συμβάλλει στην ανάπτυξη συγκεκριμένων τρόπων που βοηθούν τους ανθρώπους να σπουδάζουν, να εργάζονται, να ταξιδεύουν, να

απολαμβάνουν πολιτιστικές δραστηριότητες, να επισκέπτονται ο ένας τον άλλον, να διασκεδάζουν, να συμμετέχουν στην κοινωνία κ.λπ. και βοηθά τις εταιρείες να καινοτομούν, να επενδύουν, να ανταλλάσσουν ιδέες κ.λπ.

Ο Eurometropolis Lille - Kortrijk - Tournai, που βρίσκεται μεταξύ Γαλλίας και Βελγίου, προσφέρει πληθώρα ευκαιριών σε μια δίγλωσση (γαλλική και ολλανδική) και πολυπολιτισμική περιοχή γεμάτη από διαφορετικά τοπία. Η περιοχή των 3500 τετραγωνικών χιλιομέτρων αγκαλιάζει τη μητρόπολη της Λίλλης, το νότιο και το κεντρικό τμήμα της Δυτικής Φλάνδρας και το δυτικό τμήμα της πόλης Hainaut.

Τα μέλη του ΕΟΕΣ Eurometropolis Lille-Kortrijk-Tournai αποφάσισαν να επικεντρώσουν τις κοινές προσπάθειές τους στις προκλήσεις που οδηγούν τη συνεργασία τους στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας τόσο για τους κατοίκους της ευρωμητρόπολης όσο και για τους τοπικούς φορείς: για την περίοδο 2014-2020, όχι μόνο βάσει της πολυετούς συνεργασίας τους (βλέπε «Στρατηγική για την Ευρωμητρόπολη του 2020»²⁵) αλλά και με βάση τις υπάρχουσες επιτυχίες τους. Η στρατηγική αυτή είναι το αποτέλεσμα της διαδικασίας ωρίμανσης της διασυνοριακής συνεργασίας, των συνεχώς εξελισσόμενων μεθόδων και της φιλοδοξίας για οικοδόμηση της Ευρώπης στη γεωγραφική περιοχή.

ΕΟΕΣ EURO-GO “Territory of municipalities: Gorizia, Mestna občina Nova Gorica and Občina Šempeter-Vrtojba”, (Ιταλία-Σλοβενία)

Ο εν λόγω ΕΟΕΣ ιδρύθηκε για να ξεπεράσει τις δυσκολίες ανάπτυξης και διαχείρισης των δράσεων εδαφικής συνεργασίας, στο πλαίσιο διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών.

Ο ΕΟΕΣ αντιπροσωπεύει το μόνο εργαλείο που είναι σε θέση:

- 1) να εφαρμόσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική προσέγγιση για την αστική ανάπτυξη,
- 2) να αντιπροσωπεύει τις ανάγκες των τριών δήμων μέσω μιας αντιπροσωπευτικής συνέλευσης, η οποία εξαλείφει την απειλή κυριαρχίας από οποιαδήποτε από τις τρεις πόλεις

²⁵ http://www.eurometropolis.eu/fileadmin/user_upload/Divers/Documentation/strategy-summary-en.pdf, Οργανωμένη σε 3 άξονες, η στρατηγική για την Ευρωμητρόπολη του 2020 μεταφράζεται σε 11 φιλοδοξίες, εκ των οποίων η κάθε μία συνδιαχειρίζεται από ένα ή δύο από τα 14 μέλη του ΕΟΕΣ Eurometropolis Lille-Kortrijk-Tournai και τον Κανονισμό της Ευρωμητρόπολης. Ανάμεσά στο 2014 και το 2020, οι εταίροι του Eurometropolis θα αναπτύξουν τα στρατηγικά σχέδια στον τομέα αυτό. Το διοικητικό συμβούλιο του Eurometropolis θα οργανώσει την επικοινωνία που απευθύνεται σε διάφορες ομάδες-στόχους: τους κατοίκους, τα μέλη και τους συνεργάτες του, τους επενδυτές και τους πιθανούς τουρίστες.

- 3) να αξιοποιεί τις προηγούμενες εμπειρίες συνεργασίας,
- 4) να διατηρεί τη συνέχεια της συνεργασίας και
- 5) να δρά σε ολόκληρη τη διασυνοριακή περιοχή χωρίς τους περιορισμούς των συνόρων που αντιμετωπίζει κάθε δήμος.

Στη νέα προγραμματική περίοδο του Interreg V-A Italy-Slovenia 2014-2020, ο ΕΟΕΣ θα διαδραματίσει κεντρικό ρόλο όσον αφορά στη στρατηγική ανάπτυξη, την εφαρμογή του προγράμματος και την εκταμίευση των κεφαλαίων. Ο ΕΟΕΣ έχει ως στόχο να παράσχει ένα νομικό μέσο που μπορεί να απλοποιήσει τη διαχείριση των διασυνοριακών κεφαλαίων και πρωτοβουλιών.

Το στρατηγικό σχέδιο που δημιούργησε ο ΕΟΕΣ συμβάλλει στη μακροπεριφερειακή στρατηγική του Δούναβη, βασιζόμενο στους πυλώνες «Δράση για τη σιδηροδρομική οδική κινητικότητα», «Εξασφάλιση βιώσιμων μητροπολιτικών συστημάτων μεταφορών και κινητικότητας» και «Βελτίωση των περιφερειακών / τοπικών διασυνοριακών υποδομών και πρόσβαση σε αγροτικές περιοχές». Ο ΕΟΕΣ συμβάλλει, επίσης στη μακροπεριφερειακή στρατηγική Αδριατικής-Ιονίου μέσω του πιλοτικού σχεδίου ΙΤΙ (Integrated Territorial Investment) "Isonzo Soca" και της στρατηγικής EUSALP μέσω της ευθυγράμμισης των σχεδίων με τους στρατηγικούς στόχους της μακροπεριφέρειας.

Ο ΕΟΕΣ χρειάζεται περαιτέρω ανάπτυξη, δεδομένου ότι δεν έχει επιτευχθεί ο τρίτος πυλώνας της στρατηγικής που σχετίζεται με τις νέες οικονομικές προοπτικές στον τομέα των μεταφορών και των logistics. Η δράση αυτή χρειάζεται προσέγγιση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, δεδομένου ότι συμμετέχουν στη διαδικασία εθνικά, περιφερειακά και τοπικά διοικητικά επίπεδα.

Ο «EURO-GO» είναι συνεργαζόμενος εταίρος με τον Informest²⁶, Φορέας για την Ανάπτυξη και τη Διεθνή Οικονομική Συνεργασία. Ο φορέας ιδρύθηκε το 1991, περίοδο ανανέωσης και ανοίγματος προς την Ανατολική Ευρώπη μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Ο Informest ιδρύθηκε βάσει του ιταλικού νόμου 9/1/91 π.19, με στόχο την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και των διεργασιών διεθνοποίησης.

Στην Ιταλία, ο Informest εδραίωσε τη φήμη του για την αριστεία, καθώς καθίσταται μία από τις τέσσερις εθνικές υπηρεσίες συνεργασίας στον τομέα της Νοτιοανατολικής

²⁶ Βλ. <http://www.informest.it/db-project/default.aspx>

Ευρώπης (L. 84/01). Ο Informest έχει ολοκληρώσει τα έργα που υποστηρίζονται από τις στρατηγικές συνεργασίας των συνεργαζόμενων περιοχών του Informest, του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Οικονομικής Ανάπτυξης.

Ε. Επέκταση επιρροής ΕΟΕΣ σε Τρίτες χώρες

ΕΟΕΣ Tisza (Ουγγαρία-Ουκρανία)

Ο ΕΟΕΣ Tisza αποτελεί τον πρώτο ΕΟΕΣ με κράτος εκτός Ε.Ε και μάλιστα με κράτος της Ανατολικής ευρωπαϊκής σχέσης συνεργασίας. Δημιουργήθηκε με σκοπό να προωθήσει τη σταθερή συνεργασία και την κοινωνική συνοχή κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε.

Προετοιμάζει το έδαφος για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Γειτονίας (ΕΠΓ- ENI) HUSHROUA CBC σύμφωνα με τον Κανονισμό 232/2014 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας²⁷.

Επίσης, ο εν λόγω ΕΟΕΣ συνεισφέρει στη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική του Δούναβη (EUSDR), όπου το ζήτημα της ανάληψης ευθύνης για τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές κερδίζει έδαφος λόγω των πιέσεων που ασκούνται για την επίτευξη αποτελεσμάτων. Λαμβάνονται επίσης μέτρα για τη δημιουργία πλατφορμών ενδιαφερόμενων φορέων στις οποίες θα συμμετέχουν η κοινωνία των πολιτών και άλλες οργανώσεις. Τέλος, ο ΕΟΕΣ εξασφαλίζει τη συντονισμένη χρηματοδότηση έργων υποδομής, τουρισμού, και υποστήριξης της κινητικότητας στα σύνορα.

ΕΟΕΣ «ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ», (Ελλάδα, Κύπρος, Ιταλία, Γαλλία και Παλαιστινιακή Αρχή)

Ο ΕΟΕΣ «ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ» προέκυψε από την εταιρική σχέση μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου, Ιταλίας και Γαλλίας, η οποία περιλαμβάνει περίπου 500.000 κατοίκους σε μια περιοχή 150.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Το 2016 αποτέλεσε τον πρώτο μεσογειακό ΕΟΕΣ με μέλος εκτός Ε.Ε., την πόλη Ραμάλα της Παλαιστινιακής Αρχής. Κύριος

²⁷ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού

στόχος του Ε.Ο.Ε.Σ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ είναι η διαβίωση των λαών της Μεσογείου σε περιβάλλον διαρκούς ειρήνης και αειφόρου ανάπτυξης, οικονομικά αποτελεσματικής, κοινωνικά δίκαιης και περιβαλλοντικά βιώσιμης, με συνοχή και ασφάλεια των περιοχών τους.

- Ο ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ, είναι ο συντονιστής του έργου LADDER²⁸ στην Ελλάδα, το οποίο αφορά στην ευαισθητοποίηση των πολιτών για θέματα ανάπτυξης και αναπτυξιακής εκπαίδευσης με στόχο την εξοικείωση των τοπικών αρχών, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών και μεμονωμένων πολιτών με τη διασύνδεση και τη συνεργασία των ανεπτυγμένων χωρών με τις αναπτυσσόμενες. Μεταξύ των δράσεων του είναι οι εξής: Η διάδοση της βαρύτητας της αναπτυξιακής συνεργασίας σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως είναι η μετανάστευση, η διαχείριση του κοινού περιβαλλοντικού πλούτου, η εμπλοκή και ενασχόληση των νέων με την αναπτυξιακή συνεργασία εντός της ΕΕ και με τις τρίτες χώρες συνεργασίας. Το LADDER έχει τριετή διάρκεια (Ιανουάριος 2015 – Δεκέμβριος 2017) και η έναρξή του συνέπεσε με το Ευρωπαϊκό Έτος για την Ανάπτυξη, όπως είχε χαρακτηριστεί το 2015. Συγχρηματοδοτείται κατά 85% από την Ευρωπαϊκή Ένωση (EUROPEAID) και κατά 15% από ίδιους πόρους των εταίρων. Το έργο LADDER αποτελεί ένα εργαλείο διαλόγου των Τοπικών Αρχών με τον πολίτη, με αναφορά στις αρχές της συμμετοχικής Δημοκρατίας και στην αξία της αναπτυξιακής συνεργασίας, σε μια εποχή μάλιστα που οι χώρες της Ευρώπης -και κυρίως αυτές του Νότου- πρέπει να διεκδικήσουν λύσεις μέσα από μια πιο ολοκληρωμένη γεωγραφική και θεματική προσέγγιση.
- Έχοντας υπογράψει σύμφωνο συνεργασίας με την Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), ο ΕΟΕΣ έχει καταθέσει πρόταση, στο πλαίσιο του Προγράμματος INTERREG MED σχετικά με την από κοινού πρόληψη και αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης, η οποία μπορεί να προκληθεί από τους υποθαλάσσιους αγωγούς φυσικού αερίου στην περιοχή της Μεσογείου. Στόχος είναι η αναζήτηση εταίρων από περιοχές, όπως το Ισραήλ, η Μάλτα και η Ιταλία (διαχειριστική αρχή του INTERREG MED). Οι περιοχές αυτές μπορούν να συμβάλλουν με την ανταλλαγή πληροφοριών, τεχνογνωσίας

²⁸ LADDER – Local Authorities as Drivers for Development Education and Raising awareness

και βοήθειας στα θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης παρόμοιων καταστροφών. Η δικτύωση είναι επιτυχημένη όταν μέσα από τη χρήση κατάλληλων διπλωματικών μέσων οι εμπλεκόμενοι φορείς συνειδητοποιήσουν τα αμοιβαία οφέλη από τη συμμετοχή τους.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κεφάλαιο 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1 Σύνοψη Αποτελεσμάτων

Η παρούσα εργασία επεδίωξε την εξέταση των δράσεων και των καταστατικών στόχων των ΕΟΕΣ σε σχέση με τις επιδιώξεις της οικονομικής διπλωματίας, στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

Λειτουργώντας μέσα από διασυνοριακές, διακρατικές συνεργασίες, οι ΕΟΕΣ δύνανται να εξασφαλίσουν τη θεσμική συνεργασία κρατικών και μη κρατικών δρώντων, στο πλαίσιο διαφόρων πολιτικών της Ε.Ε., καθώς και να προωθήσουν συνέργειες σε τομείς εθνικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον με τη δυνατότητα που τους δίνουν ο Κανονισμός για τις Κοινές Διατάξεις των ΕΔΕΤ (Ε.Ε.) 1303/2013 και ο Κανονισμός για την Εδαφική Συνεργασία (ΕΕ) 1299/2013 μπορούν να δρουν ως διαχειριστικές αρχές και ως ωφελούμενοι Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων με ή χωρίς συγχρηματοδότηση από την Ε.Ε.. Γενικά οι ΕΟΕΣ προωθούν την Εδαφική Διακυβέρνηση, διότι ως μία κοινή δομή επιτρέπουν την ισότιμη συμμετοχή όλων των μελών τους και τη διαρκή επαφή με τα προβλήματα του λαού και του εδάφους στο οποίο δραστηριοποιούνται.

Μελετώντας διεξοδικά τα πεδία δράσης των ΕΟΕΣ αναδεικνύεται ο σημαντικός ρόλος τους ως εργαλείου οικονομικής διπλωματίας, καθώς στηρίζουν τα συμφέροντα και τους στόχους της, λειτουργώντας ως μοχλοί ανάπτυξης του τουρισμού και κοινών αναπτυξιακών σχεδίων στην περιοχή δράσης τους, προωθώντας την επιχειρηματικότητα και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, γεφυρώνοντας διαφορετικές αρμοδιότητες και υπερβαίνοντας γραφειοκρατικές αγκυλώσεις σε υποεθνικό επίπεδο, ενεργώντας ως εργαλεία για τη βελτίωση της κινητικότητας, της προσβασιμότητας και της σύνδεσης μέσα από κοινές Στρατηγικές Ανάπτυξης και την εμπάθунση της συνεργασίας με τις Περιφέρειες, τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τους Ο.Τ.Α. και, τέλος, διευρύνοντας την επιρροή των εκπροσωπούμενων χωρών σε τρίτες χώρες της ΕΕ.

5.2 Πολιτικο-διοικητικές Προεκτάσεις

Ωστόσο, οι ΕΟΕΣ καλούνται να υπερβούν δύο ορατά ζητήματα που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα της δράσης τους. Το πρώτο αφορά την μη επαρκή δημοσιοποίηση των ΕΟΕΣ προς τους πολίτες και την μη άμεση σύνδεση με τα καθημερινά τους προβλήματα. Το δεύτερο ζήτημα αφορά την έλλειψη σαφούς εθνικής ατζέντας σχετικά με το ρόλο των ΕΟΕΣ σε εθνικό επίπεδο και τη διασύνδεσή τους με επίσημους φορείς άσκησης της οικονομικής διπλωματίας (Υπουργείο Εξωτερικών και Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης).

Όσον αφορά στο πρώτο ζήτημα, θα ήταν χρήσιμο να γίνει επισταμένη έρευνα σχετικά με το βαθμό που οι πολίτες γνωρίζουν το θεσμό των ΕΟΕΣ και πώς πιστεύουν ότι μπορεί να προσφέρει στην επίλυση καθημερινών προβλημάτων που αφορούν στην προσβασιμότητα σε υποδομές, την κινητικότητα στις θέσεις εργασίας και την επιχειρηματικότητα. Σε αυτό βέβαια σημαντικό ρόλο θα πρέπει να διαδραματίσουν οι ίδιοι οι ΕΟΕΣ, οργανώνοντας σε τοπικό επίπεδο ημερίδες και στρογγυλά τραπέζια με τη συμμετοχή κοινωνικών και οικονομικών οργανώσεων.

Αναφορικά με το δεύτερο ζήτημα, απαιτείται συντονισμός της επίσημης εξωτερικής πολιτικής με τις επιδιώξεις και τους στόχους των ΕΟΕΣ. Με εξαίρεση την περίπτωση της Ουγγαρίας, όπου οι ΕΟΕΣ είναι αρμοδιότητα του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία, κάτι τέτοιο δεν είναι αυτονόητο και εύκολο για τα υπόλοιπα κράτη-μέλη, διότι εμμέσως αμφισβητούνται κάποιες κυριαρχικές παραδοχές και αξίες ενός κρατο-κεντρικού συστήματος διεθνών σχέσεων (CORNAGO, 2010: 30). Όπως σημειώνει ο Duchacek, όσον αφορά στη συμμετοχή των υποεθνικών δρώντων στη χάραξη εξωτερικής πολιτικής, αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη ενημέρωσης των αρμόδιων χειριστών θεμάτων εξωτερικής πολιτικής αναφορικά με τις διασυνοριακές και διαπεριφερειακές δράσεις των σχετικών υπερεθνικών δικτύων συνεργασίας (DUCHACEK, 1984: 24), πολύ δε περισσότερο στην περίπτωση των ΕΟΕΣ που είναι σχετικά πρόσφατος θεσμός. Μάλιστα, ο Duchacek διαπίστωσε επτά παράγοντες που οδηγούν τους εθνικούς χειριστές σε αυτήν την επιφυλακτική στάση (DUCHACEK, 1984: 22): πρώτον, αντίθεση επί της αρχής. Δηλαδή, διαπιστώνεται μια αντίδραση της κεντρικής διοίκησης σε οτιδήποτε «διαλυτικό» των παραδοσιακών κανόνων άσκησης εξωτερικής πολιτικής. Δεύτερον, ο φόβος του νέου και η ρήξη με νόρμες και καθιερωμένους κανόνες. Τρίτον, ο φόβος

περισσότερο πολύπλοκων διαδικασιών με τη συμμετοχή υποεθνικών δρώντων σε θεσμικά όργανα εξωτερικής πολιτικής. Τέταρτον, ο φόβος των συνεπειών από τη συμμετοχή άπειρων και χωρίς τις κατάλληλες δεξιότητες εκπροσώπων τοπικών και περιφερειακών αρχών σε παραδιπλωματικές ενέργειες. Πέμπτον, ο φόβος της εισχώρησης, μέσω των δικτύων συνεργασίας υποεθνικών αρχών, «ξένων» φορέων σε θέματα εθνικής πολιτικής. Έκτον, ο φόβος του εγωκεντρισμού των εκπροσώπων των υποεθνικών αρχών που μπορεί να οδηγήσει σε εντάσεις. Και έβδομον, ο φόβος δημιουργίας αποσχιστικών τάσεων μέσα από ορισμένες πρωτοβουλίες των υποεθνικών δρώντων.

Όσον αφορά την ελληνική οικονομική διπλωματία, η ενημέρωση των επίσημων φορέων εξαντλείται στη Διυπουργική επιτροπή του άρθ. 4 παρ. 2β του ν. 3345/2005 που είναι αρμόδια για την έγκριση της συμμετοχής φορέων σε ΕΟΕΣ. Η Β΄ Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών φαίνεται να μην εξαντλεί, για λόγους που αναφέρθηκαν προηγουμένως, μέχρι τώρα τη δυναμική του εργαλείου των ΕΟΕΣ για την προώθηση των θέσεων της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας. Το δε Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης τους «ξέχασε» εντελώς κατά τη διοργάνωση τόσο των περιφερειακών αναπτυξιακών συνεδρίων για την προετοιμασία των επιχειρησιακών και τομειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, όσο και της πρόσφατης εκδήλωσης για τη στρατηγική της μακροπεριφέρειας Αδριατικής-Ιονίου στα Ιωάννινα (Μάιος 2017). Ωστόσο δεν θα πρέπει να μην επισημάνουμε και τις ευθύνες των επικεφαλής των Ομίλων, οι οποίοι φαίνεται να μην επιζητούν πάντοτε τη συνεργασία των αρμόδιων Υπουργείων και φορέων της Κεντρικής Διοίκησης στις δράσεις προώθησης των θέσεων τους.

5.3 Προτάσεις Έρευνας

Η μέχρι σήμερα έρευνα για τους ΕΟΕΣ έχει εξαντληθεί σε περιγραφικές αναλύσεις του θεσμικού πλαισίου και κάποιες περιπτώσιολογικές μελέτες. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη, τόσο για την ακαδημαϊκή κοινότητα, όσο και για τους επαγγελματίες της διοίκησης, να εκπονηθούν μελέτες με μετρήσιμες επιπτώσεις των δράσεων των ΕΟΕΣ σε ενωσιακό επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο, ο θεσμός των ΕΟΕΣ θα μπορεί να επικοινωνηθεί καλύτερα ως προς την αξία και τη γεωπολιτική χρησιμότητά του, τόσο προς τους επίσημους φορείς της άσκησης εξωτερικής πολιτικής των κρατών-μελών, όσο και προς τις τοπικές κοινωνίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- AEBR, 2001. Trans-european Cooperation between Territorial authorities. New challenges and future steps necessary to improve cooperation. Final Version. Gronau: AEBR. [online] http://www.aebr.eu/files/publications/territorialauthorities_01.en.pdf
- AEBR Association of European Border Regions, 2004. ‘Synthesis Report: Towards a New Community Legal Instrument Facilitating Public Law-Based Trans-European Cooperation among Territorial Authorities in the European Union’ . Gronau: AEBR.
- AEBR Association of European Border Regions, 2006. ‘White Paper on European Border Regions’ . Final Version. Gronau: AEBR.
- ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ε., 1995. Οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής από τη Συνθήκη της Ρώμης ως το Μάαστριχτ. Αθήνα: Θεμέλιο, Βιβλιοθήκη Ευρωπαϊκών Θεμάτων, σελ. 15-76 και 127-194.
- ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΣ, Ε., ΖΑΧΑΡΗ, Β., 2012. «Αναζήτηση χωρικής πολιτικής για την ΕΕ και η προοπτική ολοκληρωμένων προσεγγίσεων σχεδιασμού στην Ελλάδα». Στο: Κείμενα Περιφερειακής Επιστήμης, (3), 1, σελ. 87-105.
- ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΣ, Ε., ΖΑΧΑΡΗ, Β., 2013. Η Πολιτική Συνοχής ως πλαίσιο Τοπικής Ανάπτυξης. [online] Προσβάσιμο στο: http://grsa.prd.uth.gr/conf2013/64_zahari_asprogerakas_ersagr13.pdf
- BALWIN, D. A., 1985. What is Economic Statecraft, στο BALWIN, David A., 1985. Economic Statecraft. USA: Princeton University Press.
- BARCA, F., 2009. An agenda for a reformed cohesion policy: A place – based approach to meeting European Union challenges and expectations, Independent report prepared under the request of Danuta Hubner, Commissioner, Commissioner for Regional Policy, April
- BECK, J., 2011. ‘Expertise: Kooperations- und Governancestrukturen in grenzüberschreitenden Verflechtungsräumen – Analyse der bestehenden grenzüberschreitenden Strukturen der Zusammenarbeit auf unterschiedlichen Ebenen und räumlichen Zuschnitten’. Στο BVBS (ed.), 2011. Κεφάλαιο 4: Metropolitane

Grenzregionen. Abschlussbericht des Modellvorhabens der Raumordnung (MORO) «Überregionale Partnerschaften in grenzüberschreitenden Verflechtungsräumen». Βερολίνο: BVBS, σελ. 48–75.

CAMAGNI, R., 2008. Regional Competitiveness: Towards a Concept of Territorial Capital. Στο: CAPELLO, R., CAMAGNI, R., CHICHOLINI, B., FRATESI, U. (Eds.), 2008. “Modelling Regional Scenarios for the enlarged Europe”. Springer, Advances in spatial science.

CASTELLS, M., 1996. The rise of the network society, prologue. Oxford: Oxford Blackwell.

COMMITTEE OF THE REGIONS, 2001. Transeuropean Cooperation between Territorial authorities. New challenges and the future steps necessary to improve cooperation. Brussels, CoR.

CORNAGO, N., 2010, ‘On the Normalization of Sub-State Diplomacy’, σε Regional Sub-State Diplomacy Today, ed. By D. Criekemans, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers

DABINETT, G., 2006. Transnational Spatial Planning—Insights from Practices in the European Union. Urban Policy and Research, (24), 2. σελ. 283-290.

DUCHACEK, I. D., 1984, ‘The International Dimension of Subnational Self-Government’, *Publius*, 14 (4), σσ.5-31.

EGTC Study, 2007. ‘Study carried out by GEPE under the Supervision of Professor Nicolas Levrat in the Context of the CoR’s Research Programme’, The European Grouping of Territorial Co-operation. Προσβάσιμο στο:
<http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/The%20European%20Grouping%20of%20Territorial%20Cooperation%20-%20EGTC/The%20European%20Grouping%20of%20Territorial%20Cooperation%20-%20EGTC%20-%20EN.pdf>

ESPON 2.3.2 (2007) Governance of Territorial and Urban Policies from EU to Local Level, ESPON Project 2.3.2, Final Report . Esch-sur-Alzette: ESPON Coordination Unit. Προσβάσιμο στο:
http://www.espon.eu/export/sites/default/Documents/Projects/ESPON2006Projects/PolicyImpactProjects/Governance/fr-2.3.2_final_feb2007.pdf

ESPON, 2014. Cooperation programmes under the European territorial cooperation goal 2014-2020. EC decision number C(2015)958. EC decision date 12-Feb-2015.

Προσβάσιμο στο:

[file:///C:/Users/user/Downloads/ESPON_2020_Cooperation_Programme_-_SFC_Version-11-03-15_1%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/ESPON_2020_Cooperation_Programme_-_SFC_Version-11-03-15_1%20(1).pdf)

ESPON, 2017. Revealing territorial potential and shaping new policies, Synthesis report from the ESPON seminar, 24 – 25 May 2017, Malta. [online] Προσβάσιμο στο

σύνδεσμο: [file:///C:/Users/user/Downloads/Synthesis%20report%20-%20seminar%20in%20Malta%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Synthesis%20report%20-%20seminar%20in%20Malta%20(1).pdf)

EVANS, M., DAVIS, J., 1999. Understanding Policy Transfer: A Multi-level, Multi-disciplinary Perspective. *Public Administration* (77), 2 σελ. 361–385.

EVRARD, E., 2016. “The European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC): Towards a Supraregional Scale of Governance in the Greater Region SaarLorLux?”. *Geopolitics*, DOI: 10.1080/14650045.2015.1104667.

GIANNAKOUROU, G., 2005. Transforming spatial planning policy in Mediterranean countries: Europeanization and domestic change. *European Planning Studies, Special Issue*, (13), 2, σελ. 319–331.

GIANNAKOUROU, G., 2012. The Europeanization of National Planning: Explaining the Causes and the Potentials of Change, *Planning Practice & Research*, (27), 1 σελ. 117-135, DOI: 10.1080/02697459.2012.661195. [online] <http://dx.doi.org/10.1080/02697459.2012.661195>

HAKLI, J., 2008. “Re-bordering Spaces”, στο KOX, K.C., LOW, M., ROBINSON, J, 2008. *The SAGE Handbook of Political Geography*. London: SAGE Publications.

INTERREG Programmes for the Programming Period 2014–2020. Glasgow, European Policies Research Centre.

INTERREG, INTERACT - Ideas for Interreg post-2020 – Transnational Programmes. Input paper, March 2017. [online]

<file:///C:/Users/user/Downloads/Ideas%20for%20Interreg%20post%202020%20Long%20Version.pdf>

INTERREGIONAL ALLIANCE FOR THE RHINE ALPINE CORRIDOR EGTC, 2017. One Corridor – One Strategy 2017, brochure. Rhine- Alpine Corridor EGTC : New Edition. [online] <http://egtc-rhine-alpine.eu/news/new-edition-one-corridor-one-strategy/>

JONES, R. J. B. (επιμ.), 2001. Routledge Encyclopedia of International Political Economy. London: Routledge.

ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, Α., 2017α. Διεθνή και Ευρωπαϊκά Θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δελτίο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεμάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, 2010-2017, τομ. I-IV. Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών.

ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, Α., 2017β. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΟΕΣ). Θεσμικό πλαίσιο, Εθνική και Ευρωπαϊκή Εμπειρία. Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών.

ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, Α., 2017γ. ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΠΟΛΕΩΝ III. Οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) των Ελληνικών Δήμων, 2007-2017. Οι εγκρίσεις της Επιτροπής του άρθ,4, πα. 2 του ν. 3345/2005. Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών.

ΚΟΤΖΙΑΣ, Ν., 2003. «Παγκοσμιοποίηση και εξωτερική πολιτική». Στο ΤΣΑΚΩΝΑ, Παναγιώτη (επιμ.), 2003. Σύγχρονη ελληνική εξωτερική πολιτική. Μια συνολική προσέγγιση, τομ. Α'. Αθήνα: Ι. Σιδέρη.

LERESCHE, J. P., SAEZ, G., 2002. 'Regional Identities and Political Border Regimes'. Στο: PERKMANN, M., SUM, N.-L. (eds), 2002. Globalization, Regionalization, and Cross-Border Regions. Basingstoke: Palgrave, σελ. 77–102

LUCIANI, G. P., 2009. EGTC European Grouping of Territorial Cooperation. Degree of Master of European Studies Thesis στο: College of Europe, Bruges Campus, European Political and Administrative Department.

ΜΑΝΩΛΗ, Π., ΜΑΡΗΣ, Γ., 2015. Εισαγωγή στη Διεθνή Πολιτική Οικονομία. Αθήνα: ΣΕΑΒ, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, www.kallipos.gr

MARTINEZ, A. A., 2014. Towards a new Generation of European Groupings of Territorial Cooperation. EStIF, 2 σελ. 89-100.

- NADALUTTI, E., 2013. “Does the ‘European Grouping of Territorial Co-operation’ Promote Multi-level Governance within the European Union?”. *JCMS*. (51), 4, σελ. 756-771.
- NEUGEBOREN, R., 2000. *The Economic Approach to International Negotiation*, στο KREMENYUK, V., SJOSTEDT, G. (eds.), CHELTENHAM, E. E. , 2000. *International Economic negotiation: Models versus Reality*. UK: Northampton MA, USA.
- PALERMO, F., 2007. ‘The Foreign Policy of Italian Regions: Not Much Ado about Something’. Στο *International Spectator* (42), 2 σελ. 197-207.
- PERKMANN, M., 2002. “Euroregions: Institutional Entrepreneurship in the European Union”, στο PERKMANN, M., SUM, N.-L., 2002. *Globalisation, Regionalization and Cross-border Regions*. UK: Palgrave Macmillan.
- PERKMANN, M. , 2003. ‘Cross-Border Regions in Europe: Significance and Drivers of Regional Cross-Border Co-operation’, στο *European Urban and Regional Studies* (10), 2. σελ. 153–71.
- PINDER, J., 1976. *Economic Diplomacy*, στο ROSENAU, J. N. , THOMPSON, K. W., BOYD, G. (Eds.), 1976. *World Politics: An Introduction*. New York: The Free Press.
- PUCHER, J., 2016. “The EGTCs investing: implementing EU funds. Which role in the European Fund for Strategic Investments? Which procurement?” EU: CoR
- STRANGE, S., 1999. “An international Political Economy Perspective”, στο DUNNIG, J. H. , 1999. *Governments, Globalisation and International Business*. UK: Oxford University Press.
- ΤΟΠΑΛΟΓΛΟΥ, Λ., 2011. «Οι Ευρωπαϊκές Πολιτικές Εδαφικής Συνεργασίας και οι επιπτώσεις τους στην ανάπτυξη και στις χωρικές πολιτικές». [online] Προσβάσιμο στο: http://www.prd.uth.gr/sites/GS_RSAI/CONFERENCE_MAY2011_SITE/PAPERS_MAY2011_PDF_CD/TOPALOGLOU_L_63.pdf
- TAVARES, R., 2016. *PARADIPLMACY. Cities and States as Global Players*, Oxford: Oxford University Press.

TSARDANIDES, Charalambos, 2001. Economic Diplomacy as a Means for Foreign Policy: Greece and Southeastern Europe. *Agora Without Frontiers*, (6), 3.

ΤΣΑΡΔΑΝΙΔΗΣ, Χαρ., 2012 . «Από τις νέες περιφερειακές συνεργασίες στις διαπεριφερειακές συνεργίες». Στο: ΚΟΝΤΗΣ, Αντώνης, ΤΣΑΡΔΑΝΙΔΗΣ, Χαρ., 2012. *Διεθνής Πολιτική Οικονομία*. Αθήνα: Παπαζήσης.

ΤΣΑΡΔΑΝΙΔΗΣ, Χαρ., 2008. *Οικονομική Διπλωματία*. Στο ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, Δ., ΥΦΑΝΤΗ, Κ., ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ε., 2008. *Διεθνείς Σχέσεις: Σύγχρονη θεματολογία και Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Παπαζήσης.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ στο Σχέδιο Νόμου Υπουργείου Εσωτερικών «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) – Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. – Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας και άλλες διατάξεις». Βουλή των Ελλήνων. [online] Προσβάσιμο στο:

http://www.karagilanis.gr/files/aitiologiki_polynomosxediou_2017.pdf

ΕΠΙΣΗΜΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), 2010. Επενδύοντας στο μέλλον της Ευρώπης.

Πέμπτη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προσβάσιμο στο:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/pdf/5cr_el.pdf

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), 2011a. ‘Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on a European grouping of territorial co-operation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and implementation of such groupings’. COM(2011) 610 final. Brussels, 6 October. Προσβάσιμο στο: <http://www.interact->

eu.net/downloads/4520/Regulation_EC_No_1082_2006_Amendments_proposals_10_2011.pdf

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), 2013. Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Σχετικά με την προστιθέμενη αξία των Μακροπεριφερειακών Στρατηγικών. COM (2013) 468 final. Βρυξέλλες, 27/06/2013. Προσβάσιμο στο:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/com_added_value_macro_region_strategy_el.pdf

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), 2014. Επενδύσεις για θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Προώθηση της ανάπτυξης και της χρηστής διακυβέρνησης στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ. Έκτη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Βρυξέλλες. Προσβάσιμο στο: https://e-class.teilar.gr/modules/document/file.php/DDE184/03_6cr_el.pdf

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), DIRECTORATE GENERAL FOR DEVELOPMENT AND COOPERATION και ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, EUROPEAID. Programming of the European Neighbourhood Instrument (ENI) - 2014-2020 και Programming document for EU support to ENI Cross-Border Cooperation (2014-2020). Βρυξέλλες. [online] Προσβάσιμο στο: http://eeas.europa.eu/archives/docs/enp/pdf/financing-the-enp/regional_south_strategy_paper_2014_2020_and_multiannual_indicative_programme_2014_2017_en.pdf

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), 2016. Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση των Μακροπεριφερειακών Στρατηγικών της ΕΕ. COM (2016) 805 final. Βρυξέλλες, 16/12/2016. Προσβάσιμο στο: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/macro_region_strategy/pdf/report_implem_macro_region_strategy_el.pdf

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (CEC), 2017. Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Η περιφέρειά μου, η Ευρώπη μου, το μέλλον μας: Η 7η

έκθεση για την οικονομική, την κοινωνική και την εδαφική συνοχή. Βρυξέλλες, 9.10.2017 COM(2017) 583 final. Προσβάσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=COM:2017:583:FIN&from=EN>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, 2008. P6_TA(2008)0492. Governance and partnership at a national, regional and project basis in the field of regional policy European Parliament resolution of 21 October 2008 on governance and partnership at national and regional levels and a basis for projects in the sphere of regional policy (2008/2064(INI)).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, 2013. P7_TA(2013)0487 Ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας ***I Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2013 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και εφαρμογής αυτών των ομίλων (COM(2011)0610/2 — C7-0324/2011 — 2011/0272(COD)) (Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση) (2016/C 436/42). Προσβάσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013AP0487&from=EL>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (CoR), 2009. Λευκή Βίβλος Για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση της Επιτροπής των Περιφερειών. CONST-IV-020. Προσβάσιμο στο: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/regi/dv/cdr89-2009_/cdr89-2009_el.pdf

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (CoR), 2010. Διαβούλευση για την Αναθεώρηση του Κανονισμού ΕΟΕΣ. Προσβάσιμο στο: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/about/Documents/Regulation/EGTC%20consultation%20EL.pdf>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (CoR), 2013. Ημερίδα με θέμα: “The participation of the Citizens from border regions in the Operational Programmes- The case of the EGTC”. Βρυξέλλες, 19/11/2013. Προσβάσιμο στο: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Events/Pages/The-participation-of-Citizens-from-border-regions-.aspx>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (CoR), 2017. EGTC monitoring report 2016 and impacts of Schengen area crisis on the work of EGTCs. EU: European Committee of the Regions. [online]

<http://www.cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/CoR-EGTC-monitoring.pdf>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (CoR), 2017. COTER-VI/015. 123η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ, 11-12 Μαΐου 2017. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ: Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020. «Για μια ισχυρή και αποτελεσματική ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής μετά το 2020». Βρυξέλλες, ΕτΠ.

EUROPEAN REGIONAL POLICY, 2007. Inforegio, Panorama. Προσβάσιμο στο: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag24/mag24_en.pdf

TERRITORIAL AGENDA 2020, 2011. Territorial Agenda of the European Union 2020. Towards an inclusive, smart and sustainable Europe of diverse regions. Agreed at the informal ministerial meeting of Ministers responsible for Spatial Planning and Territorial Development on 19th of May 2011. Gödöllő, Hungary. Προσβάσιμο στο: [https://www.mmr.cz/getmedia/fb9825b3-9d22-490d-bcd0-43528e505ea3/Uzemni-agenda-2020-\(EN-verze\)](https://www.mmr.cz/getmedia/fb9825b3-9d22-490d-bcd0-43528e505ea3/Uzemni-agenda-2020-(EN-verze))

TSP 2011, The Territorial State and perspectives of the European Union. Background document for the Territorial Agenda of the European Union 2020. Presented at the Informal Meeting of Ministers responsible for Spatial Planning and Territorial Development on 19th May 2011. Gödöllő, Hungary. Προσβάσιμο στο: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/what/territorial-cohesion/territorial_state_and_perspective_2011.pdf

NOMΟΘΕΣΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ Α' 107 - 31.07.2017) Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη

λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. - Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας - Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις.

ΚΥΑ 36808/30.6.2008(ΦΕΚ Β' 1262 – 01.07.2008) Ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ).

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ αρ. 04/07.02.2008 του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ. Θέμα: Κανονισμός 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006, «Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας, (ΕΟΕΣ)».

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ αρ. 28/13.10.2017 του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. Θέμα: Παροχή διευκρινήσεων για την ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 108-114 του ν. 4483/2017 (Α' 107) για τους Ευρωπαϊκούς Ομίλους Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ).

ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1082/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 5ης Ιουλίου 2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ).

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Δεκεμβρίου 2013 , περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής

Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 232/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 236/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 11ης Μαρτίου 2014 για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<https://portal.cor.europa.eu/egtc/about/Pages/platform.aspx>

<http://www.interreg.gr/el/>

<http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/DiethEuroThemOTA/ProgramSynergas/EUROOMILED/AFSYNEOES/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 5ης Ιουλίου 2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 5ης Ιουλίου 2006

για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,	(5) Το καθεμύνο του Συμβουλίου της Ευρώπης παρέχει διάφορες δυνατότητες και πλαίσια για τη διαποικιστική συνεργασία των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Ο παρών μηχανισμός δεν αποκλείει στην παράλληλη των πλαισίων αυτών ούτε στην παροχή συνόλου συγκεκριμένων κοινών κινήτων οι οποίοι θα δείξουν κατά ορισμένο τρόπο όλες τις συναφείς ρυθμίσεις σε ολόκληρη την Κοινότητα.
Έχοντας υπόψη:	
τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 159 τρίτο εδάφιο,	
την πρόταση της Επιτροπής,	(6) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 ⁽¹⁾ , προβλέπει αίτηση των μέσων για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.
τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾ ,	
τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽³⁾ ,	
Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽⁴⁾ ,	(7) Παρομοίως απαιτείται η διευκόλυνση και η παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων εδαφικής συνεργασίας χωρίς την οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας.
Εκτιμώντας τα ακόλουθα:	
(1) Το άρθρο 159 τρίτο εδάφιο της συνθήκης προβλέπει ειδικές δράσεις, οι οποίες αποφασίζονται εκτός του πλαισίου των ταμείων που αποτελούν αντικείμενο του πρώτου εδαφίου του εν λόγω άρθρου προκειμένου να επιταχιστεί ο στόχος της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής που θέτει η συνθήκη. Η αρμονική ανάπτυξη ολόκληρου του κοινωνικού εδάφους και η μεγαλύτερη οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή προϋποθέτουν την ενίσχυση της εδαφικής συνεργασίας. Προς τούτο, ενδέχεται να απαιτηθούν τα μέσα που απαιτούνται για τη βελτίωση των προϋποθέσεων εφαρμογής των δράσεων εδαφικής συνεργασίας.	(8) Προκειμένου να υπερπηδηθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζει η εδαφική συνεργασία απαιτείται να υποστηρίξει σε κοινοτικό επίπεδο μηχανισμός συνεργασίας ομοαξίωματος ευρωπαϊκού όμιλος εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), ο οποίος να έχει νομική προσωπικότητα και να επιφέρει τη δημιουργία ομίλων συνεργασίας στο κοινοτικό έδαφος. Η προσρογή στον ΕΟΕΣ θα πρέπει να είναι προαιρετική.
(2) Είναι αναγκαία η ύφεση μέτρων για τον περιορισμό των σημαντικών διακρίσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, και ιδίως οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, κατά την εφαρμογή και τη διαχείριση δράσεων εδαφικής συνεργασίας λόγω των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών.	(9) Ενδέχεται να δοθεί η δυνατότητα στον ΕΟΕΣ να ενεργεί εξ ονόματος των μελών του, ιδίως των περιφερειακών και των τοπικών αρχών που τον συγκροτούν.
(3) Αμφιβλομήτης υπόψη ιδίως της αίτησης του αριθμού των χρησίων και θαλάσσιων συνόρων της Κοινότητας με τη διάρκεια απαιτείται να διευκολυνθεί η ενίσχυση της εδαφικής συνεργασίας στην Κοινότητα.	(10) Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των ΕΟΕΣ πρέπει να καθοριστούν με σύμφωνη.
(4) Οι υφιστάμενα μηχανισμοί, όπως ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού, αποδείχθηκαν ανεπαρκείς για την οργάνωση συγκροτημένης συνεργασίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Interreg κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006.	(11) Ο ΕΟΕΣ θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ενεργεί είτε για την υλοποίηση προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, ιδίως από τα διαφόρων ταμεία στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ⁽⁵⁾ , είτε για την υλοποίηση προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας που πραγματοποιούνται με αποδοτική προνομιούδα των κρατιών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών τους, με ή χωρίς οικονομική συνδρομή της Κοινότητας.
(1) ΕΕ C 255 της 14.10.2005, σ. 76.	(12) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η οικονομική ενίσχυση των περιφερειακών και τοπικών αρχών καθώς και των κρατιών μελών όσον αφορά τη διατήρηση των κοινοτικών ή των εθνικών κενώσεων δεν επιτρέπεται από τη σύσταση ΕΟΕΣ.
(2) ΕΕ C 71 της 22.3.2005, σ. 46.	
(3) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Ιουλίου 2005 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), και της 12ης Ιουλίου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και της 3ης Ιουλίου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).	(4) Βλ. σελίδα 25 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.
	(5) Βλ. σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

- (1.3) Θα πρέπει να διακριθεί ότι οι εξουσίες που αποδίδονται περιφερειακά και τοπικά αρχές ως δημόσιες αρχές, ιδίως οι αστυνομικές και κανονιστικές τους αρμοδιότητες, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο σύμβασης.
- (1.4) Ο ΕΟΕΕ πρέπει να θεσπίσει το καταστατικό του να συγκροτείται τα δικά του όργανα και να θεσπίσει κανόνες όσον αφορά τον προϋπολογισμό και την άσκηση της οικονομικής του πύλης.
- (1.5) Οι προϋποθέσεις εδαφικής συνεργασίας θα πρέπει να δημιουργηθούν σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων του, δεδομένου ότι η προσοχή στον ΕΟΕΕ είναι προαιρετική, σύμφωνα με το συνταγματικό σύστημα κάθε κράτους μέλους.
- (1.6) Το άρθρο 159 παράγραφος 3 της συνθήκης απαγορεύει την υπαγωγή ανισότιμων τρίτων χωρών σε νομοθεσία βασισμένη στην εν λόγω διάταξη. Ωστόσο, η άσκηση κοινικού μέρους που επιτρέπει τη σύσταση του ΕΟΕΕ δεν θα πρέπει να εξαιρεί ανισότιμες τρίτες χώρες από τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε ΕΟΕΕ που έχει συσταθεί βάση του παρόντος κανονισμού, εφόσον το επιτρέπει η νομοθεσία τρίτης χώρας ή συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 1

Φύση του ΕΟΕΕ

- Ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας, κεντρής καλούμενος «ΕΟΕΕ», δίδεται να ιδρύσει στο κοινικό έδαφος υπό τις προϋποθέσεις και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
- Ο ΕΟΕΕ αποτελεί στη δικαιοδότηση και στην προαγωγή της διασυνοριακής, διακρατικής ή/και διαπεριφερειακής συνεργασίας, κεντρής καλούμενης «εδαφικής συνεργασίας», μεταξύ των μελών του, όπως προβλέπεται το άρθρο 3 παράγραφος 1, με αποκλειστικό στόχο την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
- Ο ΕΟΕΕ έχει νομική προσωπικότητα.
- Ο ΕΟΕΕ διαθέτει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη δυνατή ικανότητα δικαίου που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους· μπορεί ιδίως να αποκτήσει και να διαθέσει κινητή και ακίνητη περιουσία, να απαγορεύσει προσώπων και να παρίστανται ενώπιον δικαιοσύνης.

Άρθρο 2

Εφαρμοστέο δίκαιο

- Οι ΕΟΕΕ δίδονται από:
 - των παρόντων κανονισμών

β) οόσως το επιτρέπει ρητάς ο παρών κανονισμός, τις διατάξεις της σύμβασης και του καταστατικού που μηνμονώνονται στα άρθρα 8 και 9·

γ) για θέματα που δεν εμπίπτουν στο πύλο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ή εμπίπτουν σ' αυτό μόνον εν μέρει, τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΕ.

Εφόσον απαιτείται, στο πλαίσιο του κανονικού ή του δικαστικού δικαίου, να καθορισθεί το δίκαιο που δίδεται τις πράξεις ενός ΕΟΕΕ, ο ΕΟΕΕ αναγνωρίζεται ως ανύτιμα του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα.

2. Εφόσον κράτος μέλος παραλαμβάνει διάφορες εδαφικές ανύτιμες οι οποίες έχουν τους δικούς τους κανόνες εφαρμοστέου δικαίου, η μνία του εφαρμοστέου δικαίου στο πλαίσιο της παραγράφου 1 στοιχείο γ) παραλαμβάνει το δίκαιο των ανισότιμων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική δομή του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 3

Σύνθεση του ΕΟΕΕ

1. Ο ΕΟΕΕ αποτελείται από μέλη, οόσως των ορίων των αρμοδιοτήτων τους δυνάμει του εθνικού δικαίου, τα οποία εμπίπτουν σε μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- κράτη μέλη·
- περιφερειακές αρχές·
- τοπικές αρχές·
- οργανισμοί δημοτικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 9 δέκατο εόδαφος της οόσφιας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύστασης δημοτικών συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (*).

Μέλη μπορούν να είναι επίσης οόσως φορέων οι οποίοι ανήκουν σε μια ή περισσότερες από τις κατηγορίες αυτές.

2. Ο ΕΟΕΕ αποτελείται από μέλη εγκαταστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών.

Άρθρο 4

Έδραση του ΕΟΕΕ

1. Η απόφαση για την ίδρυση ΕΟΕΕ λαμβάνεται με πλειοβουλία των προτιθέμενων μελών του.

2. Κάθε προτιθέμενο μέλος

- γνωστοποιεί στο κράτος μέλος, δυνάμει του δικαίου του οποίου έχει συσταθεί, την πρόθεση του να συμμετάσχει σε έναν ΕΟΕΕ, και
- αποστέλλει σε ο εν λόγω κράτος μέλος αντίγραφο της προτιθέμενης σύμβασης και του προτιθέμενου καταστατικού που μηνμονώνονται στα άρθρα 8 και 9.

(*) ΕΥ L 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οόσφια έτος τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2683/2005 της Επιτροπής (ΕΕ L 333 της 20.12.2005, σ. 28).

3. Μετά τη γνωστοποίηση δυνάμει της παραγράφου 2 από προεπιλεγμένο μέλος το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εγκρίνει, λαμβανομένης υπόψη της συνταγματικής του δομής, τη συμμετοχή του προεπιλεγμένου μέλους στον ΕΟΕΣ, εκτός εάν κρίνει ότι η συμμετοχή αυτή δεν είναι σύμφωνη με τον παρόντα κανονισμό, ή το εθνικό δικαίω συμπεριλαμβανομένων των εξουσιών και των καθηκόντων του προεπιλεγμένου μέλους, ή ότι η συμμετοχή αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας πολιτικής του εν λόγω κράτους μέλους. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος κοινοποιεί την αιτιολόγηση της άρνησής του.

Το κράτος μέλος κατά κανόνα λαμβάνει την απόφασή του εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής παραδεικτικής αίτησης σύμφωνα με την παράγραφο 2.

Κατά τη λήψη απόφασης για τη συμμετοχή του προεπιλεγμένου μέλους στον ΕΟΕΣ, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τους εθνικούς τους κανόνες.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρμόδιες αρχές που παραλαμβάνουν τις γνωστοποιήσεις και τα έγγραφα της παραγράφου 2.

5. Τα μέλη εγκρίνουν τη σύμβαση που προβλέπει το άρθρο 8 και το καταστατικό που προβλέπει το άρθρο 9, μη παρεκκλίνοντας από την κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου έκφραση των κρατών μελών.

6. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης και κάθε ουσιαστική τροποποίηση του καταστατικού εγκρίνονται από τα κράτη μέλη με τη διακακία του παρόντος άρθρου. Ουσιαστικές τροποποιήσεις του καταστατικού θεωρούνται όσες συνδέονται, αμείωτα ή ημίως, την τροποποίηση της σύμβασης.

Άρθρο 5

Έκθεση νομικής προσωπικότητας και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα

1. Το καταστατικό που προβλέπει το άρθρο 9 και ενδεχόμενες μεταγενέστερες τροποποιήσεις του καταχωρίζονται ή/και δημοσιεύονται σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δικαίω του κράτους στο οποίο έχει την έδρα του ο ΕΟΕΣ. Ο ΕΟΕΣ αποστέλλει νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία της καταχώρισης ή της δημοσίευσης, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη. Τα μέλη ενημερώνουν τα οικεία κράτη μέλη και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη σύμβαση και με την καταχώριση ή/και δημοσίευση του καταστατικού.

2. Ο ΕΟΕΣ διασφαλίζει ότι, εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την καταχώριση ή/και δημοσίευση του καταστατικού, αποστέλλεται στην Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση για τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωσης σχετικά με την ίδρυση του ΕΟΕΣ, η οποία περιέχει το όνομα, τους στόχους, τα μέλη και την καταστατική του έδρα.

Άρθρο 6

Έλεγχος της διαχείρισης δημοσίων κεφαλαίων

1. Ο έλεγχος της διαχείρισης δημοσίων κεφαλαίων από τον ΕΟΕΣ οργανώνεται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα. Το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα του ο ΕΟΕΣ υποδεικνύει την αρμόδια για το έργο αυτό αρχή, την εγκρίνει τη συμμετοχή στον ΕΟΕΣ δυνάμει του άρθρου 4.

2. Εφόσον απαιτείται βάσει της εθνικής νομοθεσίας των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών, οι αρχές του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα του ο ΕΟΕΣ προβαίνουν στις αναγκαίες ρυθμίσεις, ώστε οι προσήκουσες αρχές στα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να πραγματοποιούν τους ελέγχους στο έδαφός τους για τις πράξεις του ΕΟΕΣ που εκτελούνται σε ολόκληρα τα κράτη μέλη και να ανταλλάσσουν όλες τις προσήκουσες πληροφορίες.

3. Όλα οι έλεγχοι πραγματοποιούνται σύμφωνα με διεθνώς αποδοκίμα πρότυπα λογιστικού ελέγχου.

4. Ανεξάρτητα από τις παραγράφους 1, 2 και 3, όταν τα καθήκοντα ΕΟΕΣ που περιλαμβάνονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 πρώτο ή δεύτερο εδάφιο, αφορούν δράσεις τις οποίες συγχρηματοδοτεί η Κοινότητα, εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία των ελέγχου των κεφαλαίων που χορηγεί η Κοινότητα.

5. Το κράτος μέλος στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα ενημερώνει τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη όσον αφορά τις τυχόν δυσκολίες που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια των ελέγχων.

Άρθρο 7

Καθήκοντα

1. Ο ΕΟΕΣ εκτελεί τα καθήκοντα που του ανατίθενται τα μέλη του σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Τα καθήκοντά του ορίζονται από τη σύμβαση που συμφωνείται από τα μέλη του, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 8 του παρόντος κανονισμού.

2. Ο ΕΟΕΣ ενεργεί εντός των ορίων των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί, τα οποία περιορίζονται στη διακυβέρνηση και στην προαγωγή της εδαφικής συνεργασίας για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και καθορίζονται από τα μέλη του, με βάση ότι όλα τα καθήκοντα εμπέδισαν στην αρμοδιότητα κάθε μέλους δυνάμει της εθνικής του νομοθεσίας.

3. Συγκεκριμένα, τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ περιορίζονται κυρίως στην εφαρμογή προγραμμάτων ή έργων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ή/και του Ταμείου Συνοχής.

Ο ΕΟΕΣ μπορεί να διεξάγει άλλες συγκεκριμένες δράσεις εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του και στο πλαίσιο του στόχου του άρθρου 1 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, με ή χωρίς οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τα καθήκοντα που μπορεί να εκτελέσει ο ΕΟΕΣ χωρίς κανονική οικονομική συναφορώ-ωστόσο, τα καθήκοντα αυτά θα καλύπτουν τουλάχιστον τις δράσεις συνεργασίας που απαριθμούνται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006.

4. Τα καθήκοντα που ανατίθενται στον ΕΟΕΣ τα μέλη του δεν αφορούν την άσκηση δημοτικής εξουσίας και αρμοδιοτήτων που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γεωικών συμφερόντων του κράτους ή άλλων δημοσίων αρχών όπως είναι οι αστυνομικές και κανονιστικές εξουσίες, η δικαιοσύνη και η εξωτερική πολιτική.

5. Τα μέλη του ΕΟΕΣ μπορούν να αποφασίζουν σύμφωνα να ανατίθενται την εκτέλεση των καθηκόντων του σε ένα εκ των μελών.

Άρθρο 8

Σύμβαση

1. Ο ΕΟΕΣ δέχεται από σύμβαση την οποία συνάπτουν σύμφωνα τα μέλη του σύμφωνα με το άρθρο 4.

2. Στη σύμβαση διακρίνονται:

- α) η επανειρήνη του ΕΟΕΣ και η έδρα του, η οποία βρίσκεται σε κράτος μέλος βάσει της νομοθεσίας του οποίου έχει συσταθεί τουλάχιστον ένα από τα μέλη
- β) η έκταση του εδάφους στην οποία ο ΕΟΕΣ μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του
- γ) ο συγκεκριμένος στόχος και τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ, η διάρκεια και οι προϋποθέσεις της λύσης του
- δ) ο κεφάλαιος των μελών του
- ε) το εφαρμοστέο δίκαιο για την ερμηνεία και εφαρμογή της σύμβασης, το οποίο είναι το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την κεντρική του έδρα
- στ) οι κατάλληλες ρυθμίσεις για την αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ άλλων, όσον αφορά τα ζητήματα του δημοσιονομικού ελέγχου, και
- ζ) οι διαδικασίες τροποποίησης της σύμβασης, που πρέπει να συνάδουν προς τις υποχρεώσεις εκ των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 9

Καταστατικό

1. Το καταστατικό του ΕΟΕΣ εγκρίνεται σύμφωνα από τα μέλη του με βάση τη σύμβαση.

2. Το καταστατικό του ΕΟΕΣ περιέχει τουλάχιστον όλες τις διατάξεις της σύμβασης καθώς και τα ακόλουθα:

- α) τις διατάξεις λειτουργίας των οργάνων και τις αρμοδιότητες του ΕΟΕΣ, καθώς και τον αριθμό εκπροσώπων των μελών στα αρμόδια όργανα
- β) τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ΕΟΕΣ.

γ) τη γλώσσα ή τις γλώσσες εργασίας

δ) τις ρυθμίσεις για τη λειτουργία του ίδιου όσον αφορά τη διοίκηση του προσωπικού, τις διαδικασίες πρόσληψης και τη φύση των συμβάσεων του προσωπικού

ε) τις ρυθμίσεις που δίδουν τις οικονομικές συναφορές των μελών, τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες και κανόνες περί προσολογισμού, μεταξύ άλλων επί οικονομικών όψεων, εκάστου των μελών του σε σχέση με τον ΕΟΕΣ

στ) τις ρυθμίσεις για την εκδίωξη των μελών σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2

ζ) τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο ανεξάρτητων εξωτερικών ελεγκτών και

η) τις διαδικασίες τροποποίησης του καταστατικού, που πρέπει να συνάδουν προς τις υποχρεώσεις εκ των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 10

Οργανωτική δομή του ΕΟΕΣ

1. Ο ΕΟΕΣ διαθέτει τουλάχιστον τα ακόλουθα όργανα:

- α) τη συνέλευση, που αποτελείται από εκπροσώπους των μελών του
- β) τον διευθυντή, ο οποίος εκπροσωπεί τον ΕΟΕΣ και ενεργεί για λογαριασμό του.

2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει πρόσθετα όργανα με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες.

3. Ο ΕΟΕΣ φέρει την ευθύνη για τις πράξεις των οργάνων του έναντι τρίτων, ακόμη και όταν οι πράξεις αυτές δεν αφορούν στα καθήκοντα του ΕΟΕΣ.

Άρθρο 11

Προϋπολογισμός

1. Ο ΕΟΕΣ καταρτίζει ετήσιο προϋπολογισμό τον οποίο εγκρίνει η συνέλευση και περιλαμβάνει πλάκωτρα, κεφάλαιο για τις τρέχουσες δαπάνες και, εφόσον απαιτείται, κεφάλαιο για τις λειτουργικές δαπάνες.

2. Η κτήρηση των λογαριασμών του, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον απαιτείται, της συνοδευτικής ετήσιας έκθεσης και ο έλεγχος και η δημοσίευση των εν λόγω λογαριασμών διέπονται από το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

Άρθρο 12

Εκκαθάριση, αφερεγγυότητα, παύση πληρωμών και πτώση

1. Όσον αφορά την εκκαθάριση, την αφερεγγυότητα, την παύση πληρωμών και συναφείς διαδικασίες, ο ΕΟΕΣ δέχεται από τους νόμους του κράτους μέλους στο οποίο έχει την κεντρική του έδρα οτιδήποτε ορίζεται άλλως με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Ο ΕΟΕΕ είναι υπεύθυνος για τα πόσες φορές χρέη του.

Κατά το βαθμό που τα στοιχεία του ενεργητικού του ΕΟΕΕ δεν επαρκούν για να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, τα μέλη του φέρουν την ευθύνη για τα κόστη φόστας χρέη του ΕΟΕΕ, το δε μερίδιο της ευθύνης κάποιου μέλους ορίζεται ανάλογα με τη συνεισφορά του, εκτός εάν η εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας συνιστάται το μέλος αποκλείει ή περιορίζει την ευθύνη του μέλους αυτού. Οι τεχνικές ρυθμίσεις για την εν λόγω συνεισφορά ορίζονται με το καταστατικό.

Εάν η ευθύνη τουλάχιστον ενός μέλους ΕΟΕΕ είναι περιορισμένη λόγω της εθνικής νομοθεσίας βάσει της οποίας συνιστάται το μέλος, τα λοιπά μέλη μπορούν επίσης να περιορίσουν την ευθύνη τους με το καταστατικό.

Τα μέλη μπορούν να προβλέπουν με το καταστατικό ότι επάγονται, και μετά την απόληξη της ιδιότητας του μέλους του εν λόγω ΕΟΕΕ, για υποχρεώσεις που προκύπτουν από δραστηριότητες του ΟΕΕ κατά την περίοδο που ήταν μέλη του.

Η επανυμία των ΕΟΕΕ των οποίων τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη περιλαμβάνει τον όρο «περιορισμένη ευθύνη».

Η υποχρέωση δημοσίευσης της σύμβασης, του καταστατικού και των λογιστικών ΕΟΕΕ του οποίου τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη είναι τουλάχιστον ίση με εκείνη που απαιτείται για άλλα είδη νομικών οντοτήτων, τα μέλη των οποίων έχουν περιορισμένη ευθύνη και οι οποίες έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΕ έχει την καταστατική του έδρα.

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύουν την καταχώριση στο έδαφός τους ΕΟΕΕ, του οποίου τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη.

3. Με την επιφύλαξη της οικονομικής ευθύνης των κρατών μελών όσον αφορά κανόνες που προέρχονται από τα διαδραστικά ταμεία και το Ταμείο Συναλλαγής και χορηγούνται στον ΕΟΕΕ, δεν προκύπτει δυνάμει του παρόντος κανονισμού οικονομική ευθύνη των κρατών μελών όσον αφορά ΕΟΕΕ του οποίου δεν είναι μέλη.

Άρθρο 13

Δημόσιος συμφέρων

Εφόσον ΕΟΕΕ πραγματοποιεί οποιεσδήποτε δραστηριότητες κατά παράβαση της νομοθεσίας κράτους μέλους όσον αφορά τη δημόσια πολιτική, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τη δημόσια ήθλη ή κατά παράβαση του δημοσίου συμφέροντος κράτους μέλους, αρμόδιος φορέας του εν λόγω κράτους μέλους μπορεί να απαγορεύσει τη δραστηριότητα αυτή στο έδαφός του ή να απαιτεί από τα μέλη που συστάθηκαν βάσει του δικαίου του να αποχωρήσουν από τον ΕΟΕΕ, εκτός εάν ο ΕΟΕΕ πήραε τη δραστηριότητα αυτή.

Οι απαγορεύσεις αυτές δεν συνιστούν μέσο επιδείξεως ή συνεκταλιμμένου περιορισμού της ελεύθερης συναλλαγής με αό τον μελών

του ΕΟΕΕ. Είναι δυνατή η επανέξλιση της απόφασης του εν λόγω αρμόδιου φορέα από δικαστική αρχή.

Άρθρο 14

Λίσση

1. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της σύμβασης σχετικά με τη λίσση, ύστερα από αίτηση οποιασδήποτε αρμόδιας αρχής που διαθέτει όνομα συμφέρων, το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρχή του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΕ αποφασίζει τη λίσση του ΕΟΕΕ, εάν διαπιστώσει ότι ο ΕΟΕΕ δεν συμμορφώνεται πλέον προς τις απαιτήσεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 ή του άρθρου 7 ή, πάλαιότερα, όταν οι ενέργειες του ΕΟΕΕ δεν συνάδουν προς τα καθήκοντα που καθορίζει το άρθρο 7. Το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή ενημερώνουν όλα τα κράτη μέλη βάσει της νομοθεσίας των οποίων συστάθηκαν τα μέλη του ΕΟΕΕ για οποιαδήποτε αίτηση λίσσης του ΕΟΕΕ.

2. Το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρχή μπορούν να λάβουν στον ΕΟΕΕ προέσβαση για ύπρεπτα της κατάστασης. Εάν ο ΕΟΕΕ δεν συμμορφωθεί εντός της ισχύουσας προέσβασης, το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια δικαστική αρχή αποφασίζει τη λίσση του.

Άρθρο 15

Διακοδοσία

1. Τρίτα οι οποίοι θεωρούν ότι ζημιώνονται από πράξεις ή παραλείψεις ενός ΕΟΕΕ δικαιούνται να διακρίψουν τις απαιτήσεις τους δικαστικώς.

2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά με τον παρόντα κανονισμό, για τις διαφορές στις οποίες εμπλέκονται ΕΟΕΕ εφαρμόζεται η κοινωτική νομοθεσία περί διακοδοσίας. Για κάθε περίπτωση που δεν εμπέτα στην εν λόγω κοινωτική νομοθεσία, αρμόδια για την επίλυση των διαφορών θα είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΕ έχει την καταστατική του έδρα.

Αρμόδια για την επίλυση των διαφορών, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφοι 3 και 6 και του άρθρου 13, είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου προσβάλλεται η απόφαση.

3. Ο παρών κανονισμός δεν εμπέδιζει τους πόλλους να αποσύν τα εθνικά συνταγματικά τους δικαιώματα για προσταγή κατά δημόσιων υπηρεσιών που είναι μέλη ΕΟΕΕ, όσον αφορά:

- δικαστικές αποφάσεις σχετικά με δραστηριότητες που ασκεί ο ΕΟΕΕ
- την πρόσβαση στις υπηρεσίες στη γλώσσα τους, και
- την πρόσβαση σε πληροφορίες.

Εκς περιπτώσεις αυτές, αρμόδια είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους βάσει των συντάγματος του οποίου εκτιμάται το δικαίωμα προσταγής.

Άρθρο 16

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Εφόσον το απαιτεί το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να απαιτείται πλήρη κεφάλαιο των κατήκοντων που έχουν ήδη τα μέλη ΕΟΕΕ κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1, που έχει συσταθεί βάσει του δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους, κατά το βαθμό που αφορά την εδαφική συνεργασία, εντός του κράτους μέλους αυτού.

Το κράτος μέλος ενημερώνει αναλόγως την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για κάθε διαταγή που εκδίδεται βάσει του παρόντος άρθρου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την καταβολή τελών για την καπήρωση της σύμβασης και του κατασκευαστικού τα ετήσιου απλά δεν μπορούν, εντούτοις, να υπερβάνουν το διοικητικό τους κόστος.

Άρθρο 17

Έκθεση και ρήτρα αναδιάρθρωσης

Έως την 1η Αυγούστου 2011, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και, ενόχονους, προτάσεις τροποποιήσεων.

Άρθρο 18

Ύπαρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ύπαιται σε εφαρμογή έως την 1η Αυγούστου 2007, πλην του άρθρου 16 που υάται σε εφαρμογή από την 1η Αυγούστου 2006.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 5 Ιουλίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

F. LEHTOMÄKI

II. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 17ης Δεκεμβρίου 2013

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 175 τρίτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Μετά τη διαβίβαση του σχεδίου νομοδεδικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοδεδική διαδικασία,

Εκτιμώντας ότι:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾, η Επιτροπή εξέδωσε στις 29 Ιουλίου 2011 έκθεση για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού. Στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να προτείνει ορισμένες τροποποιήσεις στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τη διευκόλυνση της σύστασης και λειτουργίας των ΕΟΕΣ, καθώς και να προτείνει την αποσαφήνιση ορισμένων από τις ισχύουσες διατάξεις. Θα πρέπει να αρθούν τα προκλήματα στη σύσταση νέων ΕΟΕΣ και, παράλληλα, θα πρέπει να διατηρηθεί η συνέχεια των ήδη ιδρυθέντων ομίλων και να διευκολυνθεί η λειτουργία τους, ώστε να καταστεί δυνατόν η περισσότερη αποτελεσματική χρήση των ΕΟΕΣ να συμβάλλει στην καλύτερη συνοχή των πολιτικών και συνεργασία μεταξύ των δημόσιων φορέων, χωρίς να επηρεάζονται επελάον οι εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.
- (2) Η σύσταση ενός ΕΟΕΣ αποτελεί ζήτημα που πρέπει να αποφασίζεται από τα μέλη του και τις οικίες εθνικές αρχές και δεν συνδέεται αυτόματα με κάποιο είδους νομικό ή χρηματοοικονομικό πλεονέκτημα σε επίπεδο Ένωσης.
- (3) Η Συνθήκη της Λισαβώνας προεδρεύει την εδαφική διάσταση στην πολιτική συνοχής και αντικατέστησε τον όρο «Κοινότητα» με τον όρο «Ένωση». Επομένως, η νέα ορολογία θα πρέπει να εισαχθεί στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006.
- (4) Οι ΕΟΕΣ μπορούν να έχουν τη δυνατότητα να ενισχύουν την προώθηση και την επίτευξη της αρμονικής ανάπτυξης

της Ένωσης συνολικά και της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής των περιφερειών της ειδικότερα, και να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη («Στρατηγική Ευρώπη 2020»). Οι ΕΟΕΣ μπορούν επίσης να συμβάλλουν άμεσα στη μείωση των εμποδίων της εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η ιδιαίτερη κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιστών, και μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τρίτων χωρών, των υπερπόντιων χωρών και εσφών (-ΥΧΕ-) και των παραμεθόριων περιστών της Ένωσης, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης προγραμμάτων εξωτερικής συνεργασίας της Ένωσης.

- (5) Η εμπειρία από τους ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί μέχρι τώρα έχει καταδείξει ότι οι ΕΟΕΣ χρησιμοποιούνται επίσης ως νομικό μέσο και σε θέματα συνεργασίας στο πλαίσιο άλλων πολιτικών της Ένωσης πλην της πολιτικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής προγραμμάτων ή τηρημάτων προγραμμάτων που λαμβάνουν χρηματοοικονομική στήριξη από την Ένωση εντός του πλαισίου της πολιτικής για τη συνοχή. Η αποτελεσματικότητα των ΕΟΕΣ θα πρέπει να ενισχυθεί με τη διαύρυνση του χαρακτήρα τους, την άρση των εμποδίων που εξακολουθούν να υφίστανται και τη διευκόλυνση της ίδρυσης των ΕΟΕΣ και των ενεργειών τους, διατηρώντας παράλληλα τη δυνατότητα των κρατών μελών να περιορίζουν τις δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύξουν οι ΕΟΕΣ χωρίς τη χρηματοοικονομική στήριξη της Ένωσης. Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, οι ΕΟΕΣ έχουν σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα βάσει του εθνικού δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους, η οποία συμπεριλαμβάνει τη δυνατότητα να συνάπτουν συμφωνίες με άλλους ΕΟΕΣ ή άλλες νομικές οντότητες, με σκοπό την εκτέλεση κοινών προγραμμάτων συνεργασίας που, μεταξύ άλλων, συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη υλοποίηση των μακροπεριφερειακών στρατηγικών.
- (6) Οι ΕΟΕΣ εφ' ορισμού λειτουργούν σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη. Για τον λόγο αυτό, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 παρέχει στη σύμβαση και στα καταστατικά των ΕΟΕΣ τη δυνατότητα προορισμού του εφαρμοστέου δικαίου όσον αφορά ορισμένα ζητήματα. Θα πρέπει να αποσαφηνιστούν οι περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω διατάξεις δίνουν προτεραιότητα, με βάση την ιεραρχία δικαίου που προορίζεται στον εν λόγω κανονισμό, στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα. Ταυτόχρονα, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για το εφαρμοστέο δίκαιο θα πρέπει να επικαιροθούν, ώστε να συμπεριλάβουν επίσης τις πράξεις και τις δραστηριότητες των ΕΟΕΣ που υπόκεινται σε νομικό έλεγχο από τα κράτη μέλη στην εκάστοτε περίπτωση.
- (7) Ως αποτέλεσμα των διαφορών στα καθυστερήματα των τοπικών και περιφερειακών φορέων από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, αρμοδιότητες, οι οποίες από τη μια πλευρά των

⁽¹⁾ ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 53.

⁽²⁾ ΕΕ C 113 της 18.4.2012, σ. 22.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19).

ανόρων είναι περιφερειακές, μπορούν να είναι εθνικές από την άλλη, ειδικά στα μικρότερα ή με κεντρική διοίκηση κράτη μέλη. Συνεπώς, οι εθνικές αρχές θα πρέπει να μπορούν να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ παράλληλα με το αντίστοιχο κράτος μέλος.

- (8) Επειδή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 επιτρέπει σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ υπό την προϋπόθεση ότι θεωρούνται «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, οι ΕΟΕΣ θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον για την από κοινού διαχείριση δημόσιων υπηρεσιών με ιδιαίτερη έμφαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ή υποδομών. Επομένως, και άλλες οντότητες ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου θα πρέπει να μπορούν επίσης να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να καλύπτονται και οι «δημόσιες επιχειρήσεις» κατά την έννοια της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, καθώς επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, σε τομείς όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση, υπηρεσιών ιατρικής περίθαλψης, κοινωνικών αγαθών σε σχέση με την υγεία και τη μακροχρόνια μέριμνα, φύλαξης παιδιών, πρόβωσης και επανένταξης στην αγορά εργασίας, κοινωνικής στέγασης και κοινωνικής ένταξης ατόμων ομάδων.

- (9) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 δεν περιλαμβάνει λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη συμμετοχή οντοτήτων από τρίτες χώρες σε ΕΟΕΣ που συνιστώνται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή μεταξύ μελών από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη. Δεδομένης της περαιτέρω ευθυγράμμισης των κανόνων που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, κατά κύριο λόγο, στο πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας βάσει του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γετονίας (ΕΜΓ) και του Μηχανισμού Προσταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), αλλά και στο πλαίσιο συμπληρωματικής χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης, καθώς και στο πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας βάσει του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, όταν κονδύλια από το ΕΜΓ και το ΜΠΒ II πρέπει να μεταφερθούν προκειμένου να αξιοποιηθούν συνδυαστικά μαζί με κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο κοινών προγραμμάτων συνεργασίας, θα πρέπει να προβλεφθεί ρητώς η συμμετοχή μελών από τρίτες χώρες υποκειμένου με κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών απόκεντρων περιοχών του, σε ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί μεταξύ

τουλάχιστον δύο κρατών μελών. Η συμμετοχή αυτή θα πρέπει να είναι δυνατή όταν επιτρέπεται από τη νομοθεσία της τρίτης χώρας ή από συμφωνίες μεταξύ τουλάχιστον ενός συμμετέχοντος κράτους μελους και μιας τρίτης χώρας.

- (10) Προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης και να βελτιωθεί, στο πλαίσιο αυτό, ιδίως η αποτελεσματικότητα της εδαφικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων μιας ή περισσότερων ομοιογενών διακρατικής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας μεταξύ μελών ενός ΕΟΕΣ, θα πρέπει να επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ΕΟΕΣ τρίτες χώρες υποκειμένου με κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών απόκεντρων περιοχών του. Οι δράσεις στο πλαίσιο προγραμμάτων ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, εφόσον συγχρηματοδοτούνται από την Ένωση, θα πρέπει, κατά συνέπεια, να εξακολουθούν να επωάκουν την επίτευξη στόχων της ενωσιακής πολιτικής για τη συνοχή, ακόμα και εάν εφαρμόζονται, εν μέρει ή εν όλω, εκτός του εδάφους της Ένωσης και, κατά συνέπεια, οι δραστηριότητες ενός ΕΟΕΣ εκτελούνται τουλάχιστον σε ορισμένο βαθμό εκτός του εδάφους της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό και ανάλογα με την περίπτωση, η συνεργασία των δραστηριοτήτων ΕΟΕΣ που περιλαμβάνει μέλη και από τρίτες χώρες υποκειμένου με τουλάχιστον ένα κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών απόκεντρων περιοχών του, στην επίτευξη των στόχων των πολιτικών εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως επί παραδείγματι των στόχων της αναπτυξιακής συνεργασίας ή της οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής συνεργασίας, παραμένει απλώς δευτερεύουσα, καθώς το κέντρο βάρους των σχετικών προγραμμάτων συνεργασίας και, κατά συνέπεια, οι δραστηριότητες του ΕΟΕΣ θα πρέπει να επικεντρώνονται σε στόχους της ενωσιακής πολιτικής για τη συνοχή.

- (11) Μετά την έγκριση συμμετοχής των εθνικών, περιφερειακών, υποπεριφερειακών και τοπικών αρχών και οργανισμών, καθώς επίσης και, ούτως ενδεχόμενα, άλλων δημόσιων φορέων ή δημοτικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων δημόσιων υπηρεσιών, από ΥΧΕ σε έναν ΕΟΕΣ, με βάση την απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου⁽³⁾ και λαμβάνοντας υπόψη το σχέδιο που προβλέπει, στην περίπτωση της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, μια ειδική πρόσθετη οικονομική επιχορήγηση βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που θα ενισχύσει τη συνεργασία των εδαφών απόκεντρων περιοχών της Ένωσης με τις γεγονικές τρίτες χώρες και οριζόντιες από τις γεγονικές ΥΧΕ, όπως αναρμόζονται στο παράρτημα II της ΣΛΕΕ, ως νομικό μέσο, ο ΕΟΕΣ θα πρέπει επίσης να συμπεριλαμβάνει και μέλη από τις ΥΧΕ. Για λόγους αωφάλειας δικαίου και διαφάνειας, θα πρέπει να καθοριστούν ειδικές διαδικασίες έγκρισης για την ένταξη μελών από ΥΧΕ σε ΕΟΕΣ, συμπεριλαμβανομένων στο πλαίσιο αυτό, ούτως ενδεχόμενα, και ειδικών κανόνων σχετικά με το δίκαιο που εφαρμόζεται στους ΕΟΕΣ που περιλαμβάνουν μέλη από ΥΧΕ.

⁽¹⁾ Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντακτικού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114).

⁽²⁾ Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντακτικού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεοπτικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1).

⁽³⁾ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τη σύσταση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ένωση (απόφαση υπερπόντιας σύνδεσης) (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

- 2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 προβλέπει σε διάκριση μεταξύ της σύμβασης που δευτερεύει τα ουσιαστικά στοιχεία του μελλοντικού ΕΟΕΣ και των καταστατικών που καθορίζουν τα στοιχεία εφαρμογής. Ωστόσο, σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είναι απαραίτητο τα καταστατικά πρέπει να περιέχουν όλες τις διατάξεις της σύμβασης. Παρότι η σύμβαση και τα καταστατικά πρέπει, αμφοτέρω, να αποτυπώνονται στα κράτη μέλη, είναι χωριστά έγγραφα και η διαδικασία έγκρισης θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στη σύμβαση. Επιπλέον, ορισμένα στοιχεία που προς το παρόν καλύπτονται από τα καταστατικά θα πρέπει τώρα να καλύπτονται από τη σύμβαση.
- 3) Η εμπειρία που αποκτήθηκε από τη σύσταση των ΕΟΕΣ δείχνει ότι ελάχιστοι μόνο φορέες τηρήθηκε από τα κράτη μέλη η προθεσμία των τριών μηνών για τη διαδικασία έγκρισης. Η προθεσμία αυτή θα πρέπει, κατά συνέπεια, να παραταθεί σε έξι μήνες. Εξάλλου, προκειμένου να υπάρχει αμετάκλητα δικαίω θα πρέπει, μετά την παρέλευση της εν λόγω περιόδου, να θεωρείται ότι η σύμβαση έχει εγκριθεί με σιωπηρή συμφωνία, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των οικίων κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων συνταγματικών απαιτήσεών τους. Ωστόσο, το κράτος μέλος στο οποίο ευρίσκεται η προτεινόμενη καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ θα πρέπει να υποχρεούται να εγκρίνει επισήμως τη σύμβαση. Παρόλο που τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν εθνικούς κανόνες για την εν λόγω διαδικασία έγκρισης της συμμετοχής προπληθμενίου μέλους στον ΕΟΕΣ ή να δευτερεύουν ειδικούς κανόνες στο πλαίσιο των εθνικών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, δεν θα πρέπει να επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τη διάταξη για τη σιωπηρή συμφωνία μετά την παρέλευση της περιόδου των έξι μηνών, εκτός αν ορίζεται άλλως στον παρόντα κανονισμό.
- 4) Θα πρέπει να καθοριστούν οι περιπτώσεις σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να αρνηθούν να εγκρίνουν τη συμμετοχή ενός προπληθμενίου μέλους. Ωστόσο, οπούδήποτε εθνικό δίκαιο απαιτεί διαφορετικούς κανόνες και διαδικασίες από εκείνους που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την απόφαση για την εν λόγω έγκριση.
- 5) Επαυδή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε τρίτες χώρες, το κράτος μέλος στο οποίο θα βρίσκεται η προτεινόμενη καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ θα πρέπει να βεβαιώνεται, κατά την έγκριση της συμμετοχής προπληθμενίων μελών από τρίτες χώρες, που έχουν συσταθεί με βάση το δίκαιο των τρίτων αυτών χωρών, σε συνεννόηση με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, με βάση το δίκαιο των οποίων έχουν συσταθεί άλλα προπληθμενά μέλη του ΕΟΕΣ ότι οι τρίτες χώρες εφαρμόζουν ισοδύναμες προϋποθέσεις και διαδικασίες με εκείνες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 ή σύμφωνα με τις διεθνείς διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ανεξάρτητα από το αν τα κράτη αυτά είναι και κράτη μέλη της Ένωσης, με βάση την Ευρωπαϊκή σύμβαση-πλαίσιο για τη διαικονομική συνεργασία μεταξύ τοπικών κοινοτήτων ή αρχών, που υπογράφηκε στην Μαδρίτη στις 21ης Μαΐου 1980 και τα πρόδικτα πρωτόκολλα που εγκρίθηκαν συνεπεία αυτής. Στην περίπτωση συμμετοχής διαφόρων κρατών μελών της Ένωσης και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, θα πρέπει να αρκεί η ύπαρξη σχετικής συμφωνίας μεταξύ της αντίστοιχης τρίτης χώρας και ενός συμμετέχοντος κράτους μέλους της Ένωσης.
- (16) Για να ενθαρρύνεται η ένταξη νέων μελών σε έναν υφιστάμενο ΕΟΕΣ, θα πρέπει να απλουστευθεί η διαδικασία τροποποίησης των συμβάσεων σε ανάλογες περιπτώσεις. Ως εκ τούτου, όταν πρόκειται για νέο μέλος από κράτος μέλος που έχει ήδη εγκρίνει τη σύμβαση, οι τροποποιήσεις αυτές δεν θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, αλλά μόνο στο κράτος μέλος βάσει του δικαίου του οποίου έχει συσταθεί το νέο προπληθμενο μέλος και στο κράτος μέλος στο οποίο ευρίσκεται η καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ. Κάθε επακόλουθη τροποποίηση της σύμβασης θα πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Ωστόσο, παρόμοια απλούστευση της διαδικασίας τροποποίησης δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση νέου προπληθμενίου μέλους από κράτος μέλος που δεν έχει εγκρίνει ακόμη τη σύμβαση ή από τρίτη χώρα ή ΥΧΕ, καθώς είναι αναγκαίο να δίνεται η δυνατότητα σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη να ελέγχουν κατά πόσο η ένταξη αυτή συνάδει με το δημόσιο συμφέρον ή τη δημόσια τάξη.
- (17) Δεδομένων των δεσμών μεταξύ των κρατών μελών και των ΥΧΕ, θα πρέπει να υπάρχει συμμετοχή των οικίων κρατών μελών στις διαδικασίες έγκρισης της συμμετοχής προπληθμενίων μελών από ΥΧΕ. Ανάλογα με την αδική διοικητική σχέση μεταξύ του κράτους μέλους και της ΥΧΕ, το κράτος μέλος θα πρέπει είτε να εγκρίνει τη συμμετοχή του προπληθμενίου μέλους από ΥΧΕ είτε να παρέχει στο κράτος μέλος στο οποίο θα ευρίσκεται η προτεινόμενη καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ, γραπτή βεβαίωση ότι οι αρμόδιες αρχές της ΥΧΕ έχουν εγκρίνει τη συμμετοχή του προπληθμενίου μέλους σύμφωνα με προϋποθέσεις και διαδικασίες ισοδύναμες με εκείνες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006. Η ίδια διαδικασία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περίπτωση προπληθμενίου μέλους από ΥΧΕ που επιθυμεί να ενταχθεί σε υφιστάμενο ΕΟΕΣ.
- (18) Επειδή τα καταστατικά δεν απαιτείται πλέον να περιέχουν όλες τις διατάξεις της σύμβασης, θα πρέπει τόσο η σύμβαση όσο και τα καταστατικά, να καταχωρίζονται ή να δημοσιεύονται, ή και τα δύο. Επιπλέον, για λόγους διαφάνειας, θα πρέπει να δημοσιεύεται ανακοίνωση για την απόφαση σύστασης ενός ΕΟΕΣ στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για λόγους συνοχής, η ανακοίνωση αυτή θα πρέπει να περιέχει τις λεπτομέρειες που ορίζονται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως τροποποιείται από τον παρόντα κανονισμό.
- (19) Ο σκοπός του ΕΟΕΣ θα πρέπει να επαταθεί, ώστε να καλύπτει τη διευκόλυνση της εδαφικής συνεργασίας και γενικότερα την προαγωγή της, συμπεριλαμβανομένων του στρατηγικού σχεδιασμού και της αντιμετώπισης των περιφερειακών και τοπικών μελημάτων, σύμφωνα με την πολιτική συνοχής και τις άλλες ενωσιακές πολιτικές· αυτό θα έχει θετικό αντίκτυπο στη στρατηγική Ευρώπη 2020 ή στην υλοποίηση των μακρο-περιφερειακών στρατηγικών. Ως εκ τούτου, ένας ΕΟΕΣ θα πρέπει να είναι σε θέση να υλοποιεί δράσεις με χρηματοοικονομική στήριξη που δεν παρέχεται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή της Ένωσης. Επιπλέον, καθένα από τα μέλη στα κράτη μέλη ή στις εκπροσωπούμενες τρίτες χώρες θα πρέπει να απαιτείται να έχει την αρμοδιότητα που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία ενός ΕΟΕΣ, εκτός εάν το κράτος μέλος ή η τρίτη χώρα εγκρίνει

- τη συμμετοχή συσταθέντος βάσει του εθνικού του δικαίου μελών που παρά τούτα δεν είναι αρμόδιο για όλα τα καθήκοντα που ορίζονται στη σύμβαση.
- (20) Ως νομικό μέσο οι ΕΟΕΣ δεν πρόκειται να καταστρατηγηθούν το πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί με το κατεχόμενο του Συμβουλίου της Ευρώπης που προωθεί διάφορες ευκαιρίες και πλαίσια εντός των οποίων οι περιφερειακές και τοπικές αρχές μπορούν να δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των πρόσφατων ομίλων ευρωπαϊκής περιφερειακής συνεργασίας⁽¹⁾, ή να θεσπίσουν μια σειρά ειδικών κοινών κανόνων που θα δέχονται ομοιόμορφα όλες τις σχετικές ρυθμίσεις σε ολόκληρη την Ένωση.
- (21) Τα ειδικά καθήκοντα ενός ΕΟΕΣ και η δυνατότητα που έχουν τα κράτη μέλη να περιορίζουν τις δράσεις που μπορούν να διεξάγουν οι ΕΟΕΣ, χωρίς τη χρηματοοικονομική στήριξη της Ένωσης, θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις διατάξεις που δέχονται το ΕΤΠΑ, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής για την προγραμματιστική περίοδο 2014-2020.
- (22) Παρόλο που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 ότι τα καθήκοντα ενός ΕΟΕΣ δεν αφορούν, μεταξύ άλλων, «ρυθμιστικές εξουσίες», που μπορούν να έχουν διαφορετικές νομικές συνέπειες σε διάφορα κράτη μέλη, η συνδυαστική όλων των μελών του ΕΟΕΣ θα πρέπει, εντούτοις, να έχει τη δυνατότητα να καθορίζει, εφόσον η σύμβαση ΕΟΕΣ το ορίζει ρητά και σύμφωνα με το εθνικό και το εθνικό δίκαιο, τους όρους και τις προϋποθέσεις της χρήσης ενός στοιχείου υποδομής που διαχειρίζεται ο ΕΟΕΣ ή τους όρους και τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες είναι δυνατή η παροχή μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των δαμών και των τελών που πρέπει να καταβάλλουν οι χρήστες.
- (23) Συνεπεία του ανοίγματος των ΕΟΕΣ σε μέλη από τρίτες χώρες ή ΥΚΕ, η σύμβαση θα πρέπει να περιέχει λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τη συμμετοχή τους.
- (24) Η σύμβαση, επιπλέον μιας γενικής παραπομπής στο εφαρμοστέο δίκαιο, όπως προβλέπεται επί του παρόντος στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, θα πρέπει να απαριθμεί επίσης το εθνικό και εθνικό δίκαιο που ισχύει για τον ΕΟΕΣ. Επιπλέον, το εν λόγω εθνικό δίκαιο θα πρέπει να είναι εκείνο του κράτους μέλους στο οποίο τα καταστατικά όργανα ασκούν την εξουσία τους, ειδικά όταν το προσωπικό που εργάζεται υπό την ευθύνη του διεκδότη και ευρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο ευρίσκεται η καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ. Η σύμβαση θα πρέπει επίσης να παραθέτει το εφαρμοστέο εθνικό και εθνικό δίκαιο, το οποίο δίνει άμεσα τις δραστηριότητες του ΕΟΕΣ, οι οποίες διεξάγονται στο πλαίσιο των καθηκόντων που ορίζονται στη σύμβαση, ακόμα και όταν ο ΕΟΕΣ διαχειρίζεται δημόσιες υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος ή υποδομές.
- (25) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να καλύπτει προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΕΟΕΣ όσον αφορά τη διασυνοριακή σύναψη δημόσιων συμβάσεων.
- (26) Δεδομένης της σημασίας των κανόνων που εφαρμόζονται στο προσωπικό των ΕΟΕΣ καθώς και των αρχών που δέχονται τις ρυθμίσεις όσον αφορά τις διαδικασίες διαχείρισης και πρόληψης προσωπικού, αυτοί οι κανόνες και αρχές θα πρέπει να αναφέρονται στη σύμβαση και όχι στα καταστατικά. Θα πρέπει να καταστεί δυνατό να προβλεφθεί ότι θα μπορούν να ορίζονται στη σύμβαση διαφορετικές επιλεκτικές δυνατότητες όσον αφορά την επιλογή των κανόνων που εφαρμόζονται στο προσωπικό των ΕΟΕΣ. Οι ειδικές διατάξεις που αφορούν τις διαδικασίες διαχείρισης και πρόληψης προσωπικού θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα καταστατικά.
- (27) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν περαιτέρω τις δυνατότητες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, ώστε να προβλεφθούν, βάσει κοινής συμφωνίας, εξαιρέσεις στον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό προς όφελος ορισμένων προτύπων ή κατηγοριών προσώπων και για να θεωρηθεί ότι το προσωπικό των ΕΟΕΣ αποτελεί μία τέτοια κατηγορία προσώπων.
- (28) Δεδομένης της σημασίας των διατάξεων για την ευθύνη των μελών, οι διατάξεις αυτές θα πρέπει να καλύπτονται από τη σύμβαση και όχι από το καταστατικό.
- (29) Στην περίπτωση που ένας ΕΟΕΣ έχει ως αποκλειστικό στόχο του τη διαχείριση ενός προγράμματος συνεργασίας ή μέρος αυτού, το οποίο υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ, ή όταν ένας ΕΟΕΣ αλληλεπιδρά με διαπεριφερειακή συνεργασία ή δίκτυα, δεν θα πρέπει να απαιτείται ενημέρωση σχετικά με το έδαφος στο οποίο μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του ο ΕΟΕΣ. Στην πρώτη περίπτωση, το έδαφος θα πρέπει να προορίζεται και να αλλάζει, κατά περίπτωση, στο σχετικά πρόγραμμα συνεργασίας. Στη δεύτερη περίπτωση, επαυτί κατά κύριο λόγο πρόκειται για άυλες δραστηριότητες, η απαίτηση ανάλογης ενημέρωσης θα συσχετάνε την έναρξη νέων μελών σε δίκτυα διαπεριφερειακής συνεργασίας.
- (30) Οι διαφορετικές διατάξεις που αναφέρονται στον έλεγχο της διαχείρισης δημόσιων ταμείων, αφενός, και στον έλεγχο των λογαριασμών των ΕΟΕΣ, αφετέρου, θα πρέπει να διασαφηνισθούν.
- (31) Θα πρέπει να γίνεται σαφέστερη διάκριση μεταξύ των ΕΟΕΣ τα μέλη των οποίων έχουν περιορισμένη ευθύνη και των ΕΟΕΣ τα μέλη των οποίων έχουν απεριόριστη ευθύνη. Επιπλέον, προκειμένου να μπορούν οι ΕΟΕΣ τα μέλη των οποίων έχουν περιορισμένη ευθύνη να ασκούν δραστηριότητες που ενδέχεται να δημιουργήσουν χρέη, θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να απαιτούν από τους ΕΟΕΣ αυτούς τη σύναψη ασφαλιστηρίων συμβάσεων ή την κάλυψη των ΕΟΕΣ από κατάλληλη οικονομική εγγύηση έναντι των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους.

⁽¹⁾ Η περίοδος για την υπογραφή του πρωτοκόλλου αριθ. 3 της Ευρωπαϊκής σύμβασης-πλαίσου για τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ τοπικών κοινοτήτων και αρχών για την ίδρυση Ομίλων Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Συνεργασίας (ΟΕΣ), άρχισε στις 16ης Νοεμβρίου 2009.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1).

- (32) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαβιβάζουν στην Επιτροπή τυχόν διατάξεις που έχουν θεσπίσει για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, και τυχόν τροποποιήσεις τους. Για να βελτιωθεί η ανταλλαγή πληροφοριών και ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών, η Επιτροπή θα πρέπει να διαβιβάζει αυτές τις διατάξεις στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή των Περιφερειών. Η Επιτροπή των Περιφερειών έχει όψει σε λεπτομέρεια μια πλατφόρμα ΕΟΕΣ που επιτρέπει σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να ανταλλάσσουν εμπειρίες και καλές πρακτικές και να βελτιώνουν την επικοινωνία για τις ευκαιρίες και προκλήσεις που προφέρουν οι ΕΟΕΣ, διευκολύνοντας την ανταλλαγή εμπειριών για τη σύσταση ΕΟΕΣ σε εδαφικό επίπεδο και ανταλλάσσοντας βέλτιστες πρακτικές για την εδαφική συνεργασία.
- (33) Θα πρέπει να καθοριστεί μια νέα προθεσμία για την έκδοση όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006. Σύμφωνα με τον προσαρμοστικό της Επιτροπής προς χάρση πολιτικής που θα βελτιώσει σε τακτοποιημένα στοιχεία, στην εν λόγω έκδοση θα πρέπει να εστιάζονται βασικά θέματα της αξιολόγησης στα οποία περιλαμβάνονται η αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάρθρωση, ευρωπαϊκή προσιτότητα αξία και στόχος απλοποίησης. Ως αποτελεσματικότητα θα πρέπει να νοούνται μεταξύ άλλων και οι προϋπίθετες που καταβάλλονται στο εσωτερικό των διαφόρων υπηρεσιών της Επιτροπής, καθώς επίσης και από την Επιτροπή και από άλλους οργανισμούς, όπως από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, για τη διάδοση γνώσεων σχετικά με το μέσο ΕΟΕΣ. Η Επιτροπή θα πρέπει να διαβιβάζει την εν λόγω έκδοση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και, σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 307 ΣΛΕΕ, την Επιτροπή Περιφερειών. Η έκδοση αυτή θα πρέπει να διαβιβαστεί έως την 1η Αυγούστου 2018.
- (34) Προκείμενου να θεσπιστεί κατάλογος δεικτών προς χρήση στην αξιολόγηση και προετοιμασία της έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή εξουσία απόφασης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διετάξει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες, ακόμα και σε επίπεδο εμπειρογνομητών. Η Επιτροπή, όταν ετοιμάζει και συντάσσει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, θα πρέπει να εξασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (35) Οι υπάρχοντες ΕΟΕΣ δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να προσαρμόσουν τη σύμβαση και τα καταστατικά τους στις τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 που εισάγει ο παρών κανονισμός.
- (36) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί με βάση ποιο σύνολο κανόνων θα εγκρίνεται ο ΕΟΕΣ για τον οποίο έχει ζητήσει η διαδικασία έγκρισης πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (37) Προκείμενου να προσαρμοθούν οι ισχύοντες εθνικοί κανόνες ώστε να εφαρμοσθεί ο παρών κανονισμός πριν υποβληθούν στην Επιτροπή προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να εφαρμόζεται 6 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του. Κατά την προετοιμασία των ισχύοντων εθνικών κανόνων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την έγκριση των ΕΟΕΣ έχουν καθοριστεί και ότι, σύμφωνα με τις νομικές και διοικητικές ρυθμίσεις τους, οι αρχές αυτές θα πρέπει να είναι και οι φορείς που θα είναι αρμόδιος για την παραλαβή των γνωστοποιημένων σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006.
- (38) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η βελτίωση του νομικού μέσου του ΕΟΕΣ, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και, επομένως, μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω στόχου, δεδομένου ότι η προώθηση στον ΕΟΕΣ είναι προαιρετική, σύμφωνα με το συνταγματικό σύστημα κάθε κράτους μέλους.
- (39) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 θα πρέπει, συνεπώς, να τροποποιηθεί αναλόγως.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) Οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Ένας ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας («ΕΟΕΣ») ύπνεται να ιδρυθεί στο έδαφος της Ένωσης υπό τις προϋποθέσεις και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

2. Ο ΕΟΕΣ αποσκοπεί στη διευκόλυνση και την προώθηση μέσω της εδαφικής συνεργασίας, συμπληρωματικών μιας ή περισσότερων συνιστωσών διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, μεταξύ των μελών του, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«5. Η καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ ευρίσκεται σε κράτος μέλος βάσει του δικαίου του οποίου έχει συσταθεί τουλάχιστον ένα από τα μέλη του.»

2) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι πράξεις των καταστατικών οργάνων ενός ΕΟΕΣ δύνανται από τα εξής:

- α) τον παρόντα κανονισμό,
- β) τη σύμβαση που αναφέρεται στο άρθρο 8, όπου ζητείται ρητά από τον παρόντα κανονισμό να το κάνουν, και
- γ) στην περίπτωση θεμάτων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ή εμπίπτουν σ' αυτό μόνον εν μέρει, το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται η καταστατική έδρα του.

Για τις ανάγκες καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου δύνανται του εθνικού δικαίου ή του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ο ΕΟΕΣ θεωρείται οντότητα του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα.»

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«1α. Οι δραστηριότητες ενός ΕΟΕΣ σχετικά με την επίλυση καθυστερήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 3, δύνανται εντός της Ένωσης από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και το εθνικό δίκαιο όπως ορίζεται στη σύμβαση γινεία της οποίας γίνεται στο άρθρο 8.

Οι δραστηριότητες ενός ΕΟΕΣ που συγχρηματοδοτούνται από τον εθνικό προϋπολογισμό πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και το εθνικό δίκαιο που αφορά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου αυτού.»

3) Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι ακόλουθες οντότητες μπορούν να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ:

- α) κράτη μέλη ή αρχές σε εθνικό επίπεδο
- β) περιφερειακές αρχές
- γ) τοπικές αρχές
- δ) δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) ή οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 9 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**).
- ε) επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό και εθνικό δίκαιο

ση) εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή οργανισμοί ή δημόσιες επιχειρήσεις, αντίστοιχες με εκείνες που αναφέρονται στο στοιχείο δ), τρίτων χωρών, με την επιφύλαξη των όρων που θεσπίζονται στο άρθρο 3α.

(*) Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναξης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών υπηραζών (ΕΕ L 134, 30.4.2004, σ. 1).

(**) Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναξης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, 30.4.2004, σ. 114).»

β) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Ένας ΕΟΕΣ αποτελείται από μέλη που ευρίσκονται στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών, με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3α παράγραφοι 2 και 5.»

4) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 3α

Ένταξη μελών από τρίτες χώρες και υπερπόντιες χώρες ή εδάφη (ΥΧΕ)

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3α, ένας ΕΟΕΣ μπορεί να αποτελείται από μέλη που προέρχονται από το έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών που συναρτούν με τουλάχιστον ένα από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών απόκεντρων περιοχών τους, εφόσον το εν λόγω κράτη μέλη και τρίτες χώρες αποτελούν από κοινού έδαφος εδαφικής συνεργασίας ή εφαρμόζουν προγράμματα που στηρίζονται από την Ένωση.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, τρίτη χώρα ή ΥΧΕ θεωρείται ότι συναρτούν με ένα κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών απόκεντρων περιοχών του, όταν η τρίτη χώρα ή η ΥΧΕ έχει κοινά χαρακτηριστικά με αυτό ή όταν, τόσο η τρίτη χώρα ή η ΥΧΕ όσο και ένα κράτος μέλος, είναι επιλέξιμα βάσει ενός κοινού προγράμματος θαλάσσιας διασυνοριακής ή διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας ή είναι επιλέξιμα βάσει άλλου προγράμματος διασυνοριακής ή θαλάσσιας συνεργασίας ή συνεργασίας για θαλάσσιας λεκάνες, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που χωρίζονται από διεθνή ύδατα.

2. Ένας ΕΟΕΣ μπορεί να αποτελείται από μέλη που προέρχονται από το έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών που συναρτούν με το εν λόγω κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών απόκεντρων περιοχών του, εφόσον το εν λόγω κράτος μέλος θεωρεί ότι ο εν λόγω ΕΟΕΣ συμφωνεί με το πεδίο εφαρμογής της εδαφικής συνεργασίας του στο πλαίσιο διασυνοριακής ή διακρατικής συνεργασίας ή διεθνών σχέσεων με τις εν λόγω τρίτες χώρες.

3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, στις τρίτες χώρες που συνορεύουν με κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών του, περιλαμβάνονται και τα θαλάσσια σύνορα μεταξύ των οικίων χωρών.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 4α και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ένας ΕΟΕΣ μπορεί επίσης να αποτελείται από μέλη που ευρίσκονται το έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών τους και από μία ή περισσότερες ΥΧΕ, είτε έχει μέλη από μία ή περισσότερες τρίτες χώρες είτε όχι.
5. Σύμφωνα με το άρθρο 4α και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ένας ΕΟΕΣ μπορεί επίσης να αποτελείται από μέλη που ευρίσκονται στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών του και από μία ή περισσότερες ΥΧΕ, με ή χωρίς μέλη από μία ή περισσότερες τρίτες χώρες.
6. ΕΟΕΣ δύναται να συσταθεί μόνον μεταξύ μελών προερχομένων από ένα κράτος μέλος και μία ή περισσότερες ΥΧΕ που συνδέονται με το κράτος μέλος αυτό.
- 5) Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής:
- α) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «3. Μετά την κοινοποίηση δυνάμει της παραγράφου 2 από προπδόμενο μέλος, το κράτος μέλος που έχει παραλάβει την εν λόγω κοινοποίηση εγκρίνει, λαμβανομένης υπόψη της συνταγματικής του δομής, τη συμμετοχή του προπδόμενου μέλους στον ΕΟΕΣ και τη σύμβαση, εκτός εάν το εν λόγω κράτος μέλος κρίνει ότι:
- α) η συμμετοχή αυτή ή η σύμβαση δεν είναι σύμφωνη με οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
- (i) τον παρόντα κανονισμό·
- (ii) άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου που αφορούν τις πράξεις και τις δραστηριότητες του ΕΟΕΣ·
- (iii) διατάξεις εθνικού δικαίου που σχετίζονται με τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες του προπδόμενου μέλους·
- β) η συμμετοχή αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας πολιτικής του εν λόγω κράτους μέλους· ή
- γ) τα καταστατικά δεν συνάδουν με τη σύμβαση.
- Σε περίπτωση μη έγκρισης, το κράτος μέλος αναφέρει τους λόγους ε άρνησης της έγκρισης και προτίνει, εφόσον υφίσταται, τις αναγκαίες τροποποιήσεις στη σύμβαση.
- Το κράτος μέλος λαμβάνει την σχετική με την έγκριση απόφαση του εντός περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2. Εάν το κράτος μέλος που έχει παραλάβει τη κοινοποίηση δεν προβάλει αντίρρηση εντός της περιόδου αυτής, η συμμετοχή του προπδόμενου μέλους στη σύμβαση θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Ωστόσο, το κράτος μέλος στο οποίο θα ευρίσκεται η προτεινόμενη καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ εγκρίνει επισήμως τη σύμβαση προκειμένου να επιτρέψει τη σύσταση του ΕΟΕΣ.
- Σε περίπτωση που το κράτος μέλος ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες από ένα προπδόμενο μέλος, η προδευμία που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο αναστέλλεται. Το διάστημα της αναστολής αρχίζει από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής των παρατηρήσεων του κράτους μέλους στο προπδόμενο μέλος και διαρκεί έως ότου προπδόμενο μέλος να απαντήσει σε αυτές.
- Ωστόσο, η αναστολή της προδευμίας που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο δεν ενεργοποιείται εφόσον το προπδόμενο μέλος υποβάλει την απάντησή του στις παρατηρήσεις του κράτους μέλους εντός όσια εργάσιμων ημερών από την έναρξη της περιόδου αναστολής.
- Κατά τη λήψη απόφασης για τη συμμετοχή προπδόμενου μέλους σε ΕΟΕΣ, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τους εθνικούς τους κανόνες.»
- β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:
- «3α. Στην περίπτωση ενός ΕΟΕΣ με προπδόμενα μέλη από μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, το κράτος μέλος στο οποίο θα ευρίσκεται η προτεινόμενη καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ διασφαλίζει, σε διαβούλευση με τα λοιπά ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, ότι πληρούνται οι όροι του άρθρου 3α και ότι η τρίτη χώρα έχει εγκρίνει τη συμμετοχή του προπδόμενου μέλους, σύμφωνα με οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
- (α) ισοδύναμους όρους και διαδικασίες με εκείνους που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, ή
- (β) συμφωνία που έχει συναφθεί τουλάχιστον μεταξύ ενός κράτους μέλους με βάση το δικαίο του οποίου έχει συσταθεί το προπδόμενο μέλος και της εν λόγω τρίτης χώρας.»
- γ) οι παράγραφοι 5 και 6 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:
- «5. Τα μέλη υνομολογούν τη σύμβαση που αναφέρεται στο άρθρο 8 και διασφαλίζουν την ύπαρξη υνοσχίας με την έγκριση σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.
6. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης ή των καταστατικών κοινοποιείται από τον ΕΟΕΣ στα κράτη μέλη με βάση το δικαίο των οποίων έχουν συσταθεί τα μέλη του. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης, εξαιρουμένης αποκλειστικά της περίπτωσης ένταξης νέου μέλους που αναφέρεται στην

<p>παράγραφο 6α στοιχείο α), εγκρίνεται από τα εν λόγω κράτη μέλη σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου.»</p>	<p>δημοσίευσης της σύμβασης και των καταστατικών, όποια από τις δύο ημερομηνίες προηγείται. Τα μέλη ενημερώνουν τα οικεία κράτη μέλη και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την καταχώριση ή τη δημοσίευση της σύμβασης και των καταστατικών.</p>
<p>δ) προτιμάται η ακόλουθη παράγραφος:</p>	
<p>«6α. Οι ακόλουθες διατάξεις εφαρμόζονται σε περίπτωση ένταξης νέων μελών σε υφιστάμενο ΕΟΕΣ:</p>	<p>2. Ο ΕΟΕΣ διασφαλίζει ότι, εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την καταχώριση ή δημοσίευση της σύμβασης και των καταστατικών, αποστέλλεται αίτημα στην Επιτροπή των Περιφερειών σύμφωνα με τον μορφότυπο που περιέχεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή στη συνέχεια διαβιβάζει το εν λόγω αίτημα στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να δημοσιευθεί στη σελίδα C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωση για τη σύσταση του ΕΟΕΣ, που περιέχει τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.»</p>
<p>α) σε περίπτωση ένταξης νέου μέλους από κράτος μέλος που έχει ήδη εγκρίνει τη σύμβαση, η ένταξη αυτή εγκρίνεται μόνο από το κράτος μέλος με βάση το δίκαιο του οποίου έχει συσταθεί το νέο μέλος σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 3 και κοινοποιείται στο κράτος μέλος στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΣ·</p>	<p>8) Στο άρθρο 6, η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p>
<p>β) σε περίπτωση ένταξης νέου μέλους από κράτος μέλος που δεν έχει εγκρίνει ακόμη τη σύμβαση, εφαρμόζεται η διαδικασία της παραγράφου 6·</p>	<p>«4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, όταν τα καθήκοντα ενός ΕΟΕΣ, που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3, καλύπτονται ύστερα από συγχρηματοδότηση από την Ένωση, εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία που αφορά τον έλεγχο των κονδυλίων που παρέχει η Ένωση.»</p>
<p>γ) σε περίπτωση ένταξης νέου μέλους από τρίτη χώρα σε υφιστάμενο ΕΟΕΣ, η ένταξη εξετάζεται από το κράτος μέλος στο οποίο ευρίσκεται η καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 3α·</p>	<p>9) Το άρθρο 7 τροποποιείται ως εξής:</p>
<p>6) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:</p>	<p>α) Οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:</p>
<p>«Άρθρο 4α</p>	<p>«2. Ο ΕΟΕΣ ενεργεί εντός των ορίων των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί, ήτοι της διευκόλυνσης και την προαγωγής της εδαφικής συνεργασίας για την επίλυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης, και της άρσης των εμποδίων στην εσωτερική αγορά. Καθένα από τα καθήκοντα αυτά καθορίζεται από τα μέλη του κατά τρόπο ώστε να εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας κάθε μέλους, εκτός εάν το κράτος μέλος ή η τρίτη χώρα εγκρίνει τη συμμετοχή μέλους συσταθέντος δυνάμει του εθνικού δικαίου του, ακόμα και εάν το μέλος αυτό δεν είναι αρμόδιο για όλα τα καθήκοντα που ορίζονται στη σύμβαση.</p>
<p>Συμμετοχή μελών από ΥΧΕ</p>	<p>3. Ένας ΕΟΕΣ μπορεί να διενεργεί αμοιβαίες εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του, με την επιφύλαξη του στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2, με ή χωρίς την οικονομική συνεισφορά της Ένωσης.</p>
<p>Σε περίπτωση ΕΟΕΣ με προτεινόμενο μέλος από ΥΧΕ, το κράτος μέλος με το οποίο συνδέεται η ΥΧΕ διασφαλίζει ότι πληρούνται οι όροι του άρθρου 3α και, λαμβανομένης υπόψη της οχλήσης του με την ΥΧΕ, είτε:</p>	<p>Τα καθήκοντα ενός ΕΟΕΣ μπορούν να αφορούν, κατά κύριο λόγο, την εφαρμογή προγραμμάτων συνεργασίας ή μέτρους αυτών ή εφαρμογή δράσεων που έχουν τη στήριξη της Ένωσης μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και/ή του Ταμείου Συνοχής.</p>
<p>α) εγκρίνει τη συμμετοχή του προτεινόμενου μέλους σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3, ή</p>	
<p>β) βεβαιώνει εγγράφως στο κράτος μέλος στο οποίο θα ευρίσκεται η προτεινόμενη καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ ότι οι αρμόδιες αρχές της ΥΧΕ έχουν εγκρίνει τη συμμετοχή του προτεινόμενου μέλους σύμφωνα με προϋποθέσεις και διαδικασίες ισοδύναμες με εκείνες που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό.»</p>	
<p>7) Το άρθρο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p>	
<p>«Άρθρο 5</p>	
<p>Απόκτηση νομικής προσωπικότητας και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα</p>	
<p>1. Η σύμβαση και τα καταστατικά καθώς και ενδεχόμενες μεταγενέστερες τροποποιήσεις τους καταχωρίζονται ή δημοσιεύονται, ή και τα δύο, στο κράτος μέλος στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Ο ΕΟΕΣ αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημέρα της καταχώρισης ή της</p>	

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τα καθήκοντα που δύνανται να ασκούν οι ΕΟΕΣ χωρίς την οικονομική συνεισφορά της Ένωσης. Ωστόσο, με την επιφύλαξη του άρθρου 13, τα κράτη μέλη δεν αποκλείουν τα καθήκοντα που αφορούν τις επιτυπικές προπαραδότητες που αναφέρονται στο άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).

(* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. [1299]/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259).»

β) στην παράγραφο 4, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ωστόσο, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, η συνέλευση ενός ΕΟΕΣ που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) μπορεί να καθορίσει τους όρους και τις προϋποθέσεις της χρήσης ενός στοιχείου υποδομής το οποίο διαχειρίζεται ο ΕΟΕΣ, ή τους όρους και τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τα οποία είναι δυνατή η παροχή μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των δαμών και τελών που πρέπει να καταβάλλουν οι χρήστες.»

10) Στο άρθρο 8, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Στη σύμβαση διευκρινίζονται:

- α) η ονομασία του ΕΟΕΣ και η καταστατική του έδρα
- β) η έκταση του υπερόπτιου εδάφους στην οποία ο ΕΟΕΣ μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του
- γ) ο συγκεκριμένος στόχος και τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ
- δ) η διάρκεια του ΕΟΕΣ και οι προϋποθέσεις για τη διάλυσή του
- ε) ο κατάλογος των μελών του ΕΟΕΣ
- στ) ο κατάλογος των οργάνων του ΕΟΕΣ και οι αντίστοιχες αρμοδιότητές τους
- ζ) το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΣ για τους σκοπούς της ερμηνείας και της επιβολής της εφαρμογής της σύμβασης
- η) το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο λειτουργούν τα καταστατικά όργανα του ΕΟΕΣ
- θ) οι ρυθμίσεις για τη συμμετοχή μελών από τρίτες χώρες ή ΥΧΕ, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένου του προϋρισμού του εφαρμοστέου δικαίου σε περίπτωση που ο ΕΟΕΣ ασκεί καθήκοντα σε τρίτες χώρες ή ΥΧΕ

ι) το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο το οποίο σχετίζεται άμεσα με τις δραστηριότητες του ΕΟΕΣ που διεξάγονται στο πλαίσιο των καθηκόντων που ορίζονται στη σύμβαση

ια) οι κανόνες που ισχύουν για το προσωπικό του ΕΟΕΣ καθώς και οι αρχές που διέπουν τις ρυθμίσεις σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης και πρόληψης προσωπικού

ιβ) οι ρυθμίσεις για την ευθύνη του ΕΟΕΣ και των μελών του σύμφωνα με το άρθρο 12

ιγ) οι κατάλληλες ρυθμίσεις για την αμοιβαιότητα αναγνώρισης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για το δημοσιονομικό έλεγχο της διαχείρισης των δημοσίων κονδυλίων, και

ιδ) οι διαδικασίες έγκρισης του καταστατικού και τροποποίησης της σύμβασης, που συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις των άρθρων 4 και 5.

3. Στην περίπτωση που τα καθήκοντα ενός ΕΟΕΣ αφορούν αποκλειστικά τη διαχείριση προγράμματος συνεργασίας ή μέρους αυτού δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, ή στην περίπτωση που ο ΕΟΕΣ αφορά διαπεριφερειακή συνεργασία ή δίκτυα, δεν απαιτούνται οι πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β).»

11) Το άρθρο 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 9

Καταστατικά

1. Το καταστατικό του ΕΟΕΣ εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη του με βάση και σύμφωνα προς τη σύμβαση.

2. Τα καταστατικά του ΕΟΕΣ διευκρινίζουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) τις διατάξεις λειτουργίας των διοικητικών οργάνων του και τις αρμοδιότητες των οργάνων αυτών, καθώς και τον αριθμό εκπροσώπων των μελών στα αρμόδια διοικητικά όργανα
- β) τις διαδικασίες του για τη λήψη αποφάσεων
- γ) τη γλώσσα ή τις γλώσσες εργασίας του
- δ) τις ρυθμίσεις για τη λειτουργία του
- ε) τις διαδικασίες του όσον αφορά τη διαχείριση και την πρόληψη προσωπικού
- στ) τις ρυθμίσεις για τις οικονομικές συνεισφορές των μελών του
- ζ) τους εφαρμοστέους λογιστικούς και δημοσιονομικούς κανόνες για τα μέλη του
- η) τον διορισμό ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή για τους λογαριασμούς, και

- δ) τις διαδικασίες τροποποίησης του καταστατικού του, που συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις των άρθρων 4 και 5.»
- 12) Στο άρθρο 11, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «2. Η κατάρτιση των λογαριασμών του, συμπεριλαμβανομένης, αρθρουν απαιτείται, της συνοδευτικής ετήσιας έκθεσης, και ο έλεγχος και η δημόσια έκθεση των εν λόγω λογαριασμών διέπονται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΣ.»
- 13) Το άρθρο 12 τροποποιείται ως εξής:
- α) Στην παράγραφο 1 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:
- «Ο ΕΟΕΣ είναι υπεύθυνος για τα πάσης φύσεως χρέη του.»
- β) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, στο βαθμό που τα στοιχεία του ενεργητικού του ΕΟΕΣ δεν επαρκούν για να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, τα μέλη του φέρουν την ευθύνη για τα χρέη του ανεξάρτητα από τη φύση των χρεών αυτών, το δε μερίδιο της ευθύνης κάποιου μέλους ορίζεται ανάλογα με την οικονομική συνεισφορά του. Οι τεχνικές ρυθμίσεις για την εν λόγω οικονομική συνεισφορά ορίζονται στα καταστατικά.
- Τα μέλη του ΕΟΕΣ μπορούν να προβλέπουν στα καταστατικά ότι ευθύνονται, μετά την απόλυση της ιδιότητας του μέλους του εν λόγω ΕΟΕΣ, για υποχρεώσεις που προκύπτουν από δραστηριότητες του ΕΟΕΣ κατά την περίοδο που ήταν μέλη του.
- 3α. Εάν η ευθύνη τουλάχιστον ενός μέλους ΕΟΕΣ από κράτος μέλος είναι περιορισμένη λόγω των διατάξεων του εθνικού δικαίου βάσει του οποίου έχει συσταθεί, τα λοιπά μέλη μπορούν επίσης να περιορίζουν την ευθύνη τους στη σύμβαση, αρθρουν τους παρέχεται η δυνατότητα από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου με τις οποίες εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός.
- Η ονομασία των ΕΟΕΣ των οποίων τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη περιλαμβάνει τον όρο «περιορισμένη ευθύνη».
- Οι απαιτήσεις έκθεσης της σύμβασης, των καταστατικών και των λογαριασμών ενός ΕΟΕΣ τα μέλη του οποίου έχουν περιορισμένη ευθύνη, είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με τις αντίστοιχες απαιτήσεις για άλλα είδη νομικών οντοτήτων περιορισμένης ευθύνης, οι οποίες έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα.
- Στην περίπτωση ΕΟΕΣ του οποίου τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη, κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τον ΕΟΕΣ να συνάψει κατάλληλες ασφαλιστικές συμβάσεις ή να καλυφθεί από εγγύηση τράπεζας ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκατεστημένου στο κράτος μέλος ή από μέσο παρεχόμενο ως εγγύηση από
- ξημόνιο φορέα ή από το κράτος μέλος για την κάλυψη των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ΕΟΕΣ.»
- 14) Στο άρθρο 15 παράγραφος 2, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «2. Εκτός εάν προβλέπεται άλλως από τον παρόντα κανονισμό, για τις διαφορές στις οποίες εμπλέκεται ΕΟΕΣ εφαρμόζεται το δίκαιο της Ένωσης περί δικαιοδοσίας. Για κάθε περίπτωση που δεν εμπέτα στο εν λόγω δίκαιο της Ένωσης, αρμόδια για την επίλυση των διαφορών είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα.»
- 15) Το άρθρο 16 τροποποιείται ως εξής:
- α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις κατάλληλες διατάξεις για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τον καθορισμό αρμόδιων αρχών που είναι υπεύθυνες για τη διαδικασία έγκρισης σύμφωνα με τις νομικές και τις δικαστικές τους ρυθμίσεις.
- Εφόσον το απαιτεί το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να καταρτίσει πλήρη κατάλογο των καθηκόντων που έχουν ήδη τα μέλη του ΕΟΕΣ, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1, τα οποία έχουν συσταθεί βάσει του δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους, κατά το βαθμό που αφορά την εδαφική συνεργασία εντός του κράτους μέλους αυτού.
- Το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή τυχόν διατάξεις που έχουν θεσπισθεί δυνάμει του παρόντος άρθρου καθώς και τις τροποποιήσεις τους. Η Επιτροπή στη συνέχεια διαβιβάζει τις διατάξεις αυτές στα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή των Περιφερειών.»
- β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:
- «1α. Οι διατάξεις της παραγράφου 1, στον βαθμό που αφορούν κράτος μέλος με το οποίο συνδέεται μια ΥΧΕ, διασφαλίζουν επίσης, λαμβανομένης υπόψη της σχέσης του με την ΥΧΕ, την ουσιαστική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού όσον αφορά την ΥΧΕ που συννοείται με άλλα κράτη μέλη ή εδάφως απόκεντρες περιοχές αυτών των κρατών μελών.»
- 16) Το άρθρο 17 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «Άρθρο 17
- Έκθεση**
- Έως την 1η Αυγούστου 2018, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, στην οποία αξιολογούνται βάσει δεκατίων, η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η συνέπεια προς τον σκοπό, η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και οι δυνατότητες απλοώσεώς του.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 17α, σχετικά με την κατάρτιση του καταλόγου των δεικτών που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο.».

17) Παραμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 17α

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις ανατίθεται στην Επιτροπή υπό τους όρους του παρόντος άρθρου

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 17 δεύτερη παράγραφος εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο πέντε ετών από 21ης Δεκεμβρίου 2013

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 17 δεύτερη παράγραφος μπορεί να ανασταλεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγεται το κύρος των ήδη εν ισχύι κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

4. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 17 δεύτερη παράγραφος τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός τριών μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά τρεις μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.».

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Δεκεμβρίου 2013.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Άρθρο 2

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι ΕΟΕΣ που έχουν ιδρυθεί πριν από τις 21ης Δεκεμβρίου 2013 δεν υποχρεούνται να ευθυγραμμίσουν τη σύμβαση και τα καταστατικά τους με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως τροποποιείται από τον παρόντα κανονισμό.

2. Στην περίπτωση ΕΟΕΣ για τους οποίους έχει ξεκινήσει η διαδικασία του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 πριν από τις 22ης Ιουνίου 2014 και για τους οποίους εκκρεμεί μόνο η καταχώριση ή η δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, η σύμβαση και το καταστατικό καταχωρίζονται ή δημοσιοποιούνται, ή αμφότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 πριν από την τροποποίησή του από τον παρόντα κανονισμό.

3. Οι ΕΟΕΣ για τους οποίους η διαδικασία του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 έχει ξεκινήσει περισσότερο από έξι μήνες πριν από τις 22ης Ιουνίου 2014 εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 πριν από την τροποποίησή του από τον παρόντα κανονισμό.

4. Οι ΕΟΕΣ εκτός από εκείνους που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου για τους οποίους η διαδικασία του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 ξεκίνησε πριν από 22ης Ιουνίου 2014, εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 όπως τροποποιείται από τον παρόντα κανονισμό.

5. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τις αναγκαίες τροποποιήσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 όπως τροποποιείται από τον παρόντα κανονισμό το αργότερο έως τις 22ης Ιουνίου 2014.

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εφαρμόζεται από τις 22ης Ιουνίου 2014

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
R. SADZIVUS

Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την ευαισθητοποίηση και τα άρθρα 4 και 4α του κανονισμού για τον ΕΟΕΣ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφωνούν να καταβάλουν πιο συντονισμένες προσπάθειες για τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση εντός και μεταξύ των δευτικών οργάνων και των κρατών μελών με σκοπό τη βελτίωση της προβολής των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΕΟΕΣ ως διαδύναμη μέσα για τη διαυνοριακή συνεργασία σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ.

Σ' αυτό το πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούν τα κράτη μέλη να αναλάβουν κατάλληλες δράσεις συντονισμού και επικοινωνίας μεταξύ των εθνικών αρχών και των αρχών των διαφορετικών κρατών μελών με σκοπό την εξασφάλιση σαφών, αποτελεσματικών και διάφανων διαδικασιών έγκρισης νέων ΕΟΕΣ εντός των προκαθορισμένων χρονικών ορίων.

Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την ευαισθητοποίηση και το άρθρο 1 παράγραφος 9 του κανονισμού για τον ΕΟΕΣ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφωνούν ότι, κατά την εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο (β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1082/2006 όπως έχει τροποποιηθεί, τα κράτη μέλη, όταν θα προβαίνουν σε αξιολόγηση των εφαρμοστέων κανόνων στα μέλη του προωπικού του ΕΟΕΣ, όπως προτείνεται στο σχέδιο σύμβασης, θα καταβάλλουν προσπάθειες για να λαμβάνονται υπόψη οι σημαντικές διαθεσίμες εναλλακτικές δυνατότητες στο καθεστώς απαυγέλτηης τις οποίες ο ΕΟΕΣ θα επέλεξε σύμφωνα με το ιδιωτικό ή με το δημόσιο δίκαιο.

Στην περίπτωση που οι συμβάσεις απαυγέλτηης για το προωπικό του ΕΟΕΣ δέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο, τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν επίσης υπόψη και τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, όπως τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενσχέσεις (Ρώμη II), καθώς και τη συναφή νομολογία των άλλων κρατών μελών τα οποία εκπροσωπούνται στον ΕΟΕΣ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή είναι εξάλλου εν γνώσει του γεγονότος ότι, στην περίπτωση που οι συμβάσεις απαυγέλτηης για τα μέλη του προωπικού του ΕΟΕΣ δέπονται από το δημόσιο δίκαιο, εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις δημοσίου δικαίου του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το αντίστοιχο όργανο του ΕΟΕΣ. Ωστόσο, οι εθνικές διατάξεις δημοσίου δικαίου του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα μπορούν να εφαρμόζονται για τα μέλη του προωπικού του ΕΟΕΣ τα οποία υπόκειντο ήδη στους κανόνες αυτούς πριν καταστούν μέλη του προωπικού ενός ΕΟΕΣ.

Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τον ρόλο της Επιτροπής των Περιφερειών στο πλαίσιο της πλατφόρμας του ΕΟΕΣ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή λαμβάνουν γνώση του αξιολογικού έργου το οποίο σπταλά η Επιτροπή των Περιφερειών στο πλαίσιο της Πλατφόρμας ΕΟΕΣ την οποία διαχειρίζεται και ενθαρρύνει την Επιτροπή των Περιφερειών να εξακολουθήσει να αικεί ελέγχους στις δραστηριότητες των υφισταμένων ΕΟΕΣ και των ΕΟΕΣ που βρίσκονται υπό σύσταση, να διοργανώνει ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και να εντοπίζει κοινά θέματα προς εξέταση.

III. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4483/2013

Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. - Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας - Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις.

1773

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Ιουλίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 107

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4483

Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. - Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας - Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ
ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΎΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ (Δ.Ε.Υ.Α.)

Άρθρο 1

Το άρθρο 1 του ν. 1069/1980 (Α' 191) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1
Σύσταση -Αντικείμενο

1. Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114) έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010 (Α' 87).

2. Οι Δ.Ε.Υ.Α. καταρτίζουν κανονισμούς εργασίας, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 1876/1990 (Α' 27), το άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 4 του ν. 1767/1988 (Α' 63) και το ν.δ. 3789/1957 (Α' 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι Κανονισμοί κυρώνονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.), σύμφωνα με την παρ. 2 περίπτωση 1α' του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170).

3. Οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για:

α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του

προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδραυλικής, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β', καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

4. Οι Δ.Ε.Υ.Α. συνιστώνται, ύστερα από σύνταξη οικονομικοτεχνικής μελέτης, με απόφαση του οικείου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, με την οποία ορίζεται η επωνυμία, η έδρα, οι λόγοι που δικαιολογούν τη σύστασή τους, τα περιουσιακά στοιχεία που παραχωρούνται σε αυτές, ο τρόπος εκμετάλλευσης των περιουσιακών στοιχείων, των έργων και των υπηρεσιών τους και των εσόδων από αυτά, καθώς και η περιοχή αρμοδιότητάς τους. Η απόφαση για τη σύσταση Δ.Ε.Υ.Α. εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Άρθρο 2

Το άρθρο 3 του ν. 1069/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3
Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης

1. Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται από ένα μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από επτά (7) έως ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Από τα μέλη αυτά, πέντε (5) τουλάχιστον μέλη είναι αμετακίνητοι εκπρόσωποι του Δήμου, ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

δών που κατέχει ο μετασυσσόμενος ή παρεμφερούς με τις υπάρχουσες του κλάδου μόνιμου προσωπικού, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Αποφάσεις που έχουν ληφθεί, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 ή των διατάξεων του άρθρου 183 του ν. 3584/2007 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος θεωρούνται νόμιμες.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά της θέσης, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου. Αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 ή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 (Α' 138), μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες.»

Άρθρο 106 **Αναγνώριση προϋπηρεσίας εργαζομένων των Ο.Τ.Α.**

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 39 του ν. 4369/2016 μετά τις λέξεις «του άρθρου 70 του ν. 4257/2014 (Α' 93)», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 4223/2013 (Α' 287)».

Άρθρο 107 **Προσωπικό αμειβόμενο με την καταβολή αντιτίμου για τις παρεχόμενες υπηρεσίες**

Η παρ. 14 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012 (Α' 85) αντικαθίσταται ως εξής:

«14. Για την έγκριση πρόσληψης προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα του άρθρου 205 του ν. 3584/2007 (Α' 143), καθώς και την έγκριση πρόσληψης προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου, στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, συμβασιούχων αμειβόμενων από την καταβολή αντιτίμου και λοιπών αντικαταβολών ή αμειβόμενων, κατά ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%), από την καταβολή διδάκτρων, εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Οι ανωτέρω συμβάσεις εξαιρούνται της υποχρέωσης έγκρισης της Επιτροπής της Π.Υ.Σ. 33/2006, όπως ισχύει.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΔΑΦΙΚΗΣ**

Άρθρο 108 **Έννοια και Φύση Ε.Ο.Ε.Σ.**

Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (στο εξής «Ε.Ο.Ε.Σ.») που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα συνιστάται ως αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του ΑΚ, η οποία λειτουργεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 της 5ης Ιουλίου 2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας

(ΕΟΕΣ), όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλοποίηση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των Ομίλων (στο εξής «Κανονισμός»).

Άρθρο 109 **Σκοποί και δραστηριότητες Ε.Ο.Ε.Σ.**

1. Στο πλαίσιο των σκοπών τους που αφορούν δράσεις σχετικές με την εδαφική συνεργασία, οι Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να ορισθούν, είτε ως ενδιάμεσοι φορείς για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων, είτε ως Διαχειριστικές Αρχές εφαρμογής προγραμμάτων και κοινών σχεδίων δράσης εφόσον στην περίπτωση αυτή οι Ε.Ο.Ε.Σ. αποτελούνται κατά ποσοστό 75% από Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, είτε ως τελικοί δικαιούχοι υλοποίησης έργων, σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία.

2. Για τους Ε.Ο.Ε.Σ. εφαρμόζεται το άρθρο 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθώς και τα άρθρα 48 και 49 του ν. 4314/2014 (Α' 265).

3. Οι Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να παρέχουν Τεχνική Υποστήριξη σε φορείς που υλοποιούν έργα ενταγμένα σε Περιφερειακά ή Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ν. 4314/2014.

Άρθρο 110 **Σύσταση και συμμετοχή σε Ε.Ο.Ε.Σ.**

1. Δήμοι, περιφέρειες, οι ενώσεις, οι σύνδεσμοι και τα δίκτυά τους, το ελληνικό δημόσιο, συμπεριλαμβανομένων και των αποκεντρωμένων διοικήσεων, τα πανεπιστήμια, δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια του στοιχείου β' της παρ. 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004, και επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, μπορούν να συμμετέχουν σε Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού.

2. Η συμμετοχή των φορέων της παραγράφου 1 σε Ε.Ο.Ε.Σ. εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 2β του άρθρου 4 του ν. 3345/2005 (στο εξής «Επιτροπή»), στην οποία συμμετέχει και εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η Επιτροπή αυτή ορίζεται ως αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού.

3. Κάθε φορέας από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 1 που επιθυμεί να συμμετέχει σε Ε.Ο.Ε.Σ. γνωστοποιεί εγγράφως στην Επιτροπή του άρθρου αυτού, την πρόθεσή του να συμμετάσχει σε Ε.Ο.Ε.Σ., αποστέλλοντας αντίγραφο της προτεινόμενης σύμβασης και του προτεινόμενου καταστατικού του.

4. Στις περιπτώσεις των Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την κατα-

στατική τους έδρα στο εξωτερικό, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων σε Ε.Ο.Ε.Σ., μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την παρέλευση στην Επιτροπή παραδεκτής αίτησης, συνοδευόμενη από τα κείμενα της σύμβασης και του καταστατικού. Η εν λόγω προθεσμία αναστέλλεται αν ζητηθούν από την Επιτροπή πλείονες πληροφορίες.

5. Στις περιπτώσεις των Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, κατατίθεται στην Επιτροπή αίτηση, συνοδευόμενη από τα κείμενα της σύμβασης και του καταστατικού, και, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, εγκρίνεται από τον Υπουργό Εσωτερικών η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και υποχρεωτικά το κείμενο της σύμβασης. Η προθεσμία της παραγράφου 4 δεν έχει ισχύ στις περιπτώσεις αυτές.

6. Αν η Επιτροπή κρίνει απολογημένα πως η συμμετοχή προτιθέμενου μέλους σε Ε.Ο.Ε.Σ. δεν είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό ή το εθνικό δίκαιο, λαμβανομένων υπόψη των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων του προτιθέμενου μέλους ή ότι η συμμετοχή αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή γενικής πολιτικής της χώρας, ο Υπουργός Εσωτερικών, με απόφασή του, μπορεί, απολογημένα, να απορρίψει το σχετικό αίτημα.

7. Στην περίπτωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέλους από τρίτη χώρα, κατά την έννοια του άρθρου 3α του Κανονισμού, για τη συμμετοχή του σε Ε.Ο.Ε.Σ. που έχει την καταστατική έδρα του στην Ελλάδα, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής ως προς την πλήρωση των σχετικών όρων του Κανονισμού, ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος να εγκρίνει την ένταξη του μέλους αυτού.

8. Ο Ε.Ο.Ε.Σ. αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία της καταχώρησης του καταστατικού του στο Πρωτοδικείο της έδρας του, κατόπιν λήψης της σχετικής απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών και απήρσις των μελών του.

9. Ο Ε.Ο.Ε.Σ. οφείλει εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την καταχώρηση του καταστατικού να αποστείλει αίτημα στην Επιτροπή των Περιφερειών για καταχώρηση ανακοίνωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη σύσταση του Ε.Ο.Ε.Σ., κοινοποιώντας το αίτημα αυτό στην ανωτέρω Επιτροπή. Κάθε φορέας που συμμετέχει σε Ε.Ο.Ε.Σ. με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος - μέλος, ενημερώνει το Μητρώο των Ε.Ο.Ε.Σ. του άρθρου 108, καθώς και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη σύμβαση και το καταστατικό, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών, από την καταχώρηση ή δημοσίευση του καταστατικού του Ε.Ο.Ε.Σ., στον οποίο συμμετέχει.

10. Οποιαδήποτε τροποποίηση της σύμβασης και κάθε τροποποίηση του καταστατικού, που συνεπάγεται αμέσως ή εμμέσως την τροποποίηση της σύμβασης, εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων.

11. Υφιστάμενες ενώσεις φορέων, δίκτυα πόλεων και άλλες μορφές συνεργασίας με οποιαδήποτε νομική προσωπικότητα και αν λειτουργούν, που επιδιώκουν σκοπούς συναφείς με αυτούς του Ε.Ο.Ε.Σ. και έχουν την

καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, μπορούν να μετατραπούν σε Ε.Ο.Ε.Σ., ύστερα από απόφαση του οργάνου διοίκησης τους και έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

12. Ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος για την εφαρμογή των άρθρων 13 και 14 του Κανονισμού, μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής.

Άρθρο 111 Μητρώο Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Στην Επιτροπή τηρείται Μητρώο Ε.Ο.Ε.Σ. Στο Μητρώο καταγράφονται τα στοιχεία των Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν καταστατική έδρα στην Ελλάδα, καθώς επίσης και τα στοιχεία φορέων που συμμετέχουν σε Ε.Ο.Ε.Σ. με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος - μέλος. Ειδικότερα, στο Μητρώο καταγράφονται η επωνυμία και η έδρα τους, οι στόχοι και τα καθήκοντά τους, το καταστατικό και η σύμβασή τους, το προσωπικό τους, η συμμετοχή τους σε εθνικά ή ευρωπαϊκά προγράμματα, τα έργα που αναλαμβάνουν, η πορεία υλοποίησης των αναληφθέντων έργων, καθώς και η εν γένει δραστηριότητα των Ε.Ο.Ε.Σ.

2. Οι Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν εγγράφως την Επιτροπή δύο φορές κατ' έτος (μέσα στο 1ο δεκαπενθήμερο του 1ου και του 7ου μήνα) ή όποτε τους ζητηθεί από την Επιτροπή για οτιδήποτε αφορά τη δράση και τη λειτουργία τους. Αντίστοιχη υποχρέωση έχουν και οι φορείς που είναι μέλη Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα σε άλλο κράτος, σε ό,τι αφορά τη δράση που τα ίδια αναλαμβάνουν.

Άρθρο 112 Προσωπικό Ε.Ο.Ε.Σ.

1. Για τις ανάγκες εκπλήρωσης των καθηκόντων των Ε.Ο.Ε.Σ., μπορεί να αποσπάται σε αυτούς προσωπικό το οποίο υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση όπως εκάστοτε οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από αίτηση του Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνη γνώμη του οργάνου διοίκησης του οικείου φορέα και γραπτή συγκατάθεση του υπαλλήλου που αποσπάται.

2. Αν η απόσπαση αφορά σε υπάλληλο που υπηρετεί σε Ο.Τ.Α. - μέλος του Ε.Ο.Ε.Σ., η απόφαση εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου με σύμφωνη γνώμη του οικείου Δημάρχου ή περιφερειάρχη.

3. Η διάρκεια της απόσπασης σε κάθε περίπτωση είναι διετής με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης. Οι αποδοχές αυτών που αποσπώνται για τις ανάγκες των Ε.Ο.Ε.Σ. βαρύνουν τον οικείο φορέα από τον οποίο αποσπώνται, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4354/2015.

4. Για την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ε.Ο.Ε.Σ. είναι δυνατή η πρόσληψη τεχνικού και επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με το καταστατικό τους.

Άρθρο 113 **Οικονομική Διαχείριση -Έλεγχος Ε.Ο.Ε.Σ.**

1. Οι Ε.Ο.Ε.Σ. που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα:

α) Καταρτίζουν ετήσιο προϋπολογισμό, ο οποίος εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών των, και στον οποίο εγγράφεται το σύνολο των εσόδων και εξόδων τους. Σε ξεχωριστό κεφάλαιο του προϋπολογισμού αναγράφονται οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες τους.

β) Για την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση της περιουσίας τους τηρούν διπλογραφικά βιβλία, ανεξαρτήτως του ύψους των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων τους. Τα βιβλία αυτά τηρούνται, σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

2. Οι ετήσιες εισφορές των μελών των Ε.Ο.Ε.Σ., οι οποίες προβλέπονται στο καταστατικό τους, αποτελούν νόμιμες δαπάνες αυτών. Ως προς την απόδοση αποκλειστικά και μόνον των ανωτέρω εισφορών, ειδικότερα των Ο.Τ.Α. - μελών τους, ισχύει η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 249 του ν. 3463/2006.

3. Για τις δράσεις του Ε.Ο.Ε.Σ. που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφαρμόζεται η κείμενη νομοθεσία περί ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης κεφαλαίων που χορηγεί η Ένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4314/2014 (Α' 265) και των σχετικών Κανονισμών.

4. Διαχειριστικός έλεγχος

α) Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές που επιλέγονται και διορίζονται από τη Γ.Σ. του Ε.Ο.Ε.Σ. Στην ίδια απόφαση ορίζεται και η αμοιβή τους η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ε.Ο.Ε.Σ.

β) Ο άτακτος διαχειριστικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται σε Ε.Ο.Ε.Σ. από δημοσιονομικούς ελεγκτές του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 114 **Καταργούμενες διατάξεις**

Η παρ. 4 του άρθρου 221 του ν. 3463/2006, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 3613/2007, καταργείται.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ **ΜΗΤΡΩΟ ΠΟΛΙΤΩΝ**

Άρθρο 115 **Δημιουργία Μητρώου Πολιτών**

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργείται και τηρείται πληροφοριακό σύστημα με την ονομασία «Μητρώο Πολιτών», το οποίο συγκροτείται από:

α. το σύνολο των στοιχείων του Εθνικού Δημοτολογίου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 13 του ν. 3274/2004 (Α' 195).

β. το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στις ληξιαρχικές πράξεις των Ελλήνων πολιτών και αλλοδαπών,

στους οποίους συμβαίνουν ληξιαρχικά γεγονότα στην Ελλάδα, οι οποίες καταχωρίζονται και τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων του Υπουργείου Εσωτερικών του άρθρου 8Α του ν. 344/1976 (Α' 143) και

γ. το σύνολο των στοιχείων ληξιαρχικών πράξεων που εισάγονται και τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα του Ειδικού Ληξιαρχείου του ίδιου Υπουργείου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Η κατάρτιση του Μητρώου Πολιτών αποσκοπεί στη δημιουργία και τήρηση κεντρικής βάσης δεδομένων στην οποία εντάσσονται τα στοιχεία της παραγράφου 1 και η οποία χαρακτηρίζεται από διαρκή ενημερότητα και πληρότητα δεδομένων.

3. Η βάση δεδομένων Μητρώου Πολιτών δημιουργείται σε αρχικό στάδιο από τη μετάπτωση των στοιχείων που τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3274/2004, στο πληροφοριακό σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων του Υπουργείου Εσωτερικών του άρθρου 8Α του ν. 344/1976, καθώς και στο πληροφοριακό σύστημα του Ειδικού Ληξιαρχείου του ίδιου Υπουργείου.

4. Πριν από τη μετάπτωση των δεδομένων της προηγούμενης παραγράφου, οι Δήμοι μεριμνούν για την ενσωμάτωση στο πληροφοριακό σύστημα της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3274/2004 όλων των ακεραιών εγγραφών δημοτολογίου τους που έχουν καταχωριστεί στις τοπικές βάσεις δεδομένων δημοτολογίου, αλλά δεν έχουν ενσωματωθεί στο ως άνω κεντρικό πληροφοριακό σύστημα.

Άρθρο 116 **Λειτουργία, ενημέρωση στοιχείων και διαχείριση Μητρώου Πολιτών**

1. Η ενημέρωση και επεξεργασία των στοιχείων που τηρούνται στο Μητρώο Πολιτών και η χορήγηση στους πολίτες των σχετικών πιστοποιητικών διενεργείται από τους εξουσιοδοτημένους χρήστες των αρμόδιων οργανικών μονάδων των Δήμων, των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών ή του Ειδικού Ληξιαρχείου του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Πρόσβαση με δικαίωμα μόνον ανάγνωσης μπορεί να έχουν και εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι οργανικών μονάδων του Υπουργείου Εσωτερικών, κατά λόγο αρμοδιότητας, καθώς και άλλα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα, ή δημόσιες υπηρεσίες, εφόσον ενταχθούν στο μητρώο της παραγράφου 5 του άρθρου 119.

2. Στο Μητρώο Πολιτών τηρείται ιστορικό όλων των κινήσεων των εξουσιοδοτημένων χρηστών και των μεταβολών που αυτές επιφέρουν στα πληροφοριακά δεδομένα της κεντρικής βάσης.

3. Η διαχείριση και υποστήριξη της εύρυθμης, αποδοτικής και ασφαλούς λειτουργίας του Μητρώου Πολιτών ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 105/2014 (Α' 172), όπως εκάστοτε ισχύουν. Οι ίδιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες και για την παροχή εξουσιοδότησης στους κατά την παράγραφο 1 χρήστες του συστήματος.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζο-

Ε.Π.
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ
ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ)

Πειραιώς 211, ΤΚ 177 78, Ταύρος

τηλ: 2131306349 , fax: 2131306479

www.ekdd.gr